

Zarządzenie Nr 34.2016
Starosty Piłskiego
z dnia 5 października 2016 r.

w sprawie Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektów Starostwa Powiatowego w Pile, mieszczących się przy al. Niepodległości 33/35 i 37.

Na podstawie art. 3 ust. 1 i art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2016, poz. 191, z późn. zm.) oraz § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 109, poz. 719) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się do stosowania Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektów Starostwa Powiatowego w Pile, mieszczących się przy al. Niepodległości 33/35 i 37, w brzmieniu stanowiącym załącznik do zarządzenia.

§ 2.1. Zobowiązuje się pracowników Starostwa Powiatowego oraz innych użytkowników obiektów, do zapoznania się z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego.

2. Przyjęcie do wiadomości postanowień Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem w oświadczeniu, które włącza się do akt osobowych.

3. Nowo przyjmowani pracownicy są zapoznawani z Instrukcją podczas szkolenia.

§ 3. Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego podlega okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także w przypadkach określonych w odrębnych przepisach.

§ 4. Wykonanie zarządzenia powierza się dyrektorowi Wydziału Administracyjnego oraz kierownikowi Zespołu Kadr, Szkoleń i Płac.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem wydania.

STAROSTA
/-/ Eligiusz Komarowski

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

dla obiektów:

STAROSTWA POWIATOWEGO

w Pile,

mieszczących się:

przy Al. Niepodległości 33/35 i 37

Opracował:

Zatwierdził:

Piła, wrzesień 2016 r.

SPIS TREŚCI:

I.	Zasady ogólne	4
II.	Charakterystyka pożarowo-techniczna obiektu	6
III.	Kwalifikacja pożarowa obiektu	9
IV.	Potencjalne źródła powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania się	16
V.	Zapobieganie możliwości powstania pożaru	17
VI.	Zasady zabezpieczania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym	18
VII.	Zasady rozmieszczania i użycia podręcznego sprzętu gaśniczego	21
VIII.	Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń ppoż. oraz gaśnic	25
IX.	Zasady prowadzenia ewakuacji	30
X.	Postępowanie i alarmowanie na wypadek pożaru	34
XI.	Instrukcja postępowania w przypadkach zagrożenia życia, zdrowia lub mienia.	36
XII.	Sposoby praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji ludzi	37
XIII.	Zadania i obowiązki pracowników w zakresie ochrony ppoż.	41
XIV.	Zakres odpowiedzialności za nieprzestrzeganie przepisów ppoż.	45
XV.	Zasady prowadzenia szkoleń pracowników w zakresie ochrony ppoż.	48
XVI.	Kontrola stanu ochrony ppoż.	49
XVII.	Wykaz przepisów ppoż. i innych, na których oparto powyższe opracowanie	50
XVIII.	Podstawowe pojęcia z zakresu ochrony ppoż.	51

DODATKI:

- Załącznik nr 1 – oświadczenie pracownika,
- Załącznik nr 2 – protokół zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
- Załącznik nr 3 – zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
- Załącznik nr 4 – książka prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
- Załącznik nr 5 – sposoby zabezpieczania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
- Załącznik nr 6 – wykaz znaków ewakuacyjnych i ppoż.,
- Załącznik nr 7 – sprawozdanie z ćwiczenia ewakuacyjnego,
- Załącznik nr 8 – plan działań ewakuacyjnych,
- Załącznik nr 9 – ksero zaświadczenia,
- Załącznik nr 10 – schemat terenu,
- Załącznik nr 11÷27 – schematy ewakuacji poszczególnych kondygnacji obiektów.

ZARZĄDZENIE NR

**STAROSTY
POWIATU PILSKIEGO
64-920 Piła, Al. Niepodległości 33/35**

Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, zarządza się, co następuje:

1. Wprowadza się do ścisłego stosowania **„Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego”**;
2. Zobowiązuje się wszystkich pracowników oraz użytkowników obiektów do zapoznania z instrukcją, złożenia oświadczeń z podpisami o zapoznaniu się z jej postanowieniami i przestrzegania postanowień w niej zawartych;
3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Piła, dn. 2016 r.

I. Zasady ogólne

Jedną z najdotkliwszych i najgroźniejszych klęsk żywiołowych jest pożar, który w sposób bezpowrotny niszczy mienie, a niejednokrotnie życie ludzkie.

Pożar powstaje przede wszystkim tam, gdzie ochrona przeciwpożarowa nie jest należycie zorganizowana, a poszczególni pracownicy nie znają podstawowych zasad przeciwdziałania temu zjawisku, jak również likwidowania go w zarodku.

Niebezpieczeństwo powstania i rozprzestrzeniania się pożaru wynika ze stosunkowo dużego nagromadzenia materiałów palnych, prowadzonych procesów technologicznych związanych z działalnością zakładu lub braku podejmowania działań zmierzających do ograniczenia sytuacji mogących przyczynić się do jego wystąpienia.

Podstawowym celem niniejszego opracowania jest ocena realnych zagrożeń występujących w obiektach użyteczności publicznej. Szczególnie istotnym będzie określenie zasad postępowania dla kierownictwa, dozoru i pracowników przebywających w obiektach, na wypadek powstania pożaru czy innego nagłego zdarzenia do czasu przybycia profesjonalnych jednostek ratowniczych.

Powyższą funkcję spełnić ma między innymi „instrukcja bezpieczeństwa pożarowego”, która pozwoli przybliżyć problematykę przeciwpożarową i ukierunkuje pracodawcę oraz wszystkich pracowników do zachowania szczególnej ostrożności i właściwego postępowania w czasie eksploatacji obiektów Starostwa Powiatowego w Pile.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 191 z późn. zm.) Starosta jest zobowiązany zapewnić wymagania ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności:

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- wyposażyć budynek, obiekt oraz otaczający teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie oraz na otaczającym terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- przygotować budynek, obiekt i otaczający teren do prowadzenia akcji ratowniczych,
- ustalić sposoby postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Zgodnie z § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719), Starosta ma obowiązek wprowadzić w życie **instrukcję bezpieczeństwa pożarowego** dla obiektów Starostwa Powiatowego w Pile.

Instrukcja ta powinna określać :

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem;
- 2) sposób poddawania przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- 4) sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- 5) sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi;
- 6) sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi;
- 7) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- 8) plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
 - a) powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
 - b) odległości od obiektów sąsiadujących,
 - c) parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
 - d) występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub w strefach pożarowych,

„Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego”

- e) kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
- f) lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem,
- g) podziału obiektu na strefy pożarowe,
- h) warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
- i) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
- k) hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
- l) dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdu na teren ogrodzony.

Wszyscy pracownicy, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko są zobowiązani do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń.

Postanowienia instrukcji obowiązują również wszystkich korzystających z obiektu, prowadzących na jego terenie działalność gospodarczą oraz wykonujących jakiegokolwiek prace w danym obiekcie.

Starosta, osoba przez niego wyznaczona oraz osoby na stanowiskach kierowniczych mają prawo i obowiązek kontrolować przestrzeganie ustaleń zawartych w instrukcji.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Właściciel lub zarządca obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób, będących jej stałymi użytkownikami, powinien, co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.

Właściciel lub zarządca obiektu powinien powiadomić właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia powyższych działań, nie później niż 1 tydzień przed ich przeprowadzeniem.

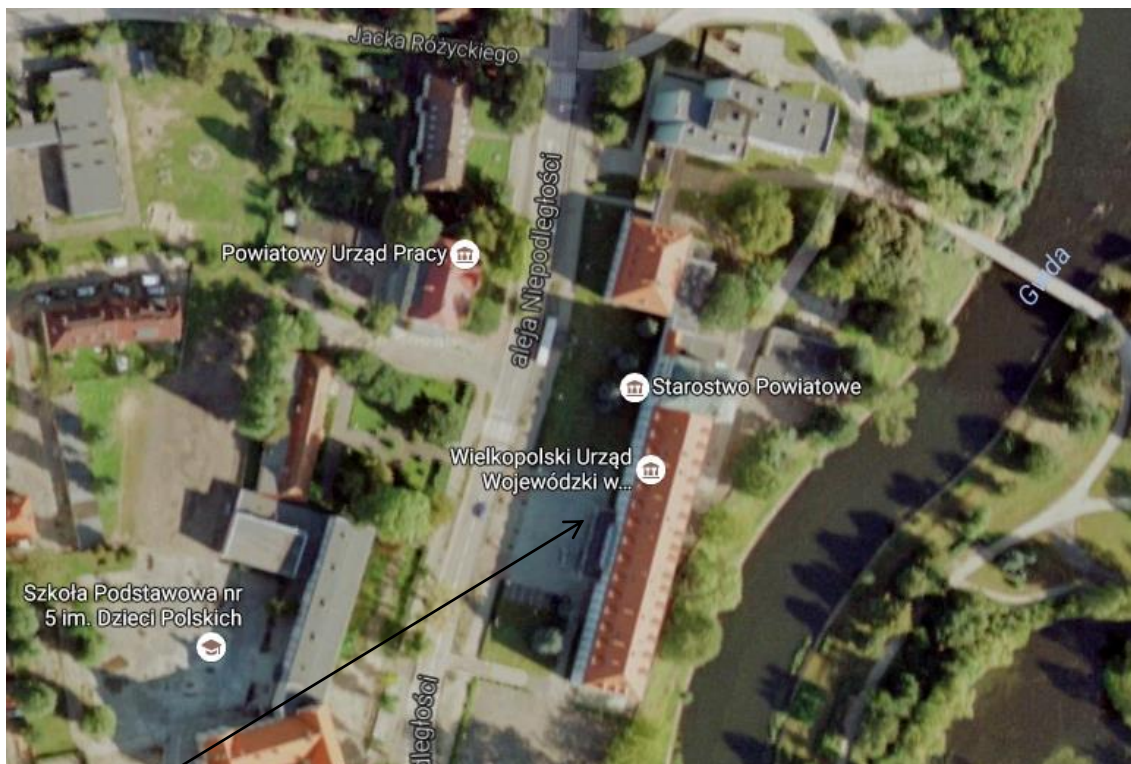
Osoba opracowująca lub aktualizująca Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego powinna posiadać aktualne uprawnienia do wykonywania tych czynności (kserokopia uprawnień w załączeniu – załącznik nr 9).

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna się znajdować w miejscu dostępnym dla ekip ratowniczych.

II. Charakterystyka pożarowo – techniczna obiektu

1) Nazwa obiektu i lokalizacja:

Obiekty Starostwa Powiatowego w Pile, zlokalizowane są przy ulicy Aleja Niepodległości 33/35 oraz 37 na działkach oznaczonych nr geodezyjnymi 149/5, 149/6 oraz 153/5. Obszar terenu otoczony jest ulicą Al. Niepodległości oraz rzeką Gwda. Na powierzchniach sąsiadujących znajdują się parkingi i tereny zieleni.

Rys. Usytuowanie budynku Starostwa Powiatowego w Pile

Przedmiotem opracowania jest określenie wymogów bezpieczeństwa pożarowego ze szczególnym uwzględnieniem warunków budowlanych i instalacyjnych, jakie muszą być spełnione na terenie obiektów Starostwa Powiatowego w Pile.

W analizie przedstawiono stan faktyczny oraz wymagania wg obecnie obowiązujących przepisów.

Zakres opracowania obejmuje analizę najważniejszych czynników mających wpływ na stan bezpieczeństwa pożarowego.

Materiały, które zostały wykorzystane w opracowaniu:

- Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego opracowana w listopadzie 2010 r.,
- Wizja lokalna obiektów i terenu,
- Wyjaśnienia i informacje kierownictwa.

Starostwo Powiatowe znajduje się w centrum miasta. Do głównych zadań należy wykonywanie zadań samorządu terytorialnego z całym zapleczem konferencyjnym i technicznym oraz wynajmem pomieszczeń dla innych firm i instytucji.

Starostwo Powiatowe zatrudnia 165 pracowników i pracują oni w godzinach:

- biura (administracja) od 7³⁰ do 15³⁰, w poniedziałek do 17⁰⁰,
- jednostki wynajmujące pomieszczenia:
 - Biuro Paszportowe do 16¹⁵,
 - Krajowe Biuro Wyborcze do 16¹⁵,
 - Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności do 16³⁰.

Taki system, jak również ciągłe udoskonalanie kwalifikacji pracowników i obsługi, gwarantują zachowanie nienaganej jakości świadczonych usług oraz załatwianych spraw.

2) Charakterystyka obiektu (zgodnie z załącznikiem nr 12).

W skład obiektów Starostwa Powiatowego w Pile wchodzi trzy budynki:

- Budynek A – jest to główny obiekt w którym zlokalizowane są m. innymi sala sesyjna , gabinet Starosty, pomieszczenia biurowe itp.
Powierzchnia użytkowa: 5 087,0 m²,
Kubatura: 22 687,1 m³,
Wysokość budynku: 17,4m.

Obiekt zaliczany jest jako budynek użyteczności publicznej. Posiada 6 kondygnacji – piwnica użytkowa, parter oraz I – IV pięter.

Budynek murowany – ściany zewnętrzne i wewnętrzne z cegły pełnej. Ściany wewnętrzne poddasza – częściowo murowane z cegły oraz częściowo szkieletowe konstrukcji drewnianej wypełnione supremą. Stropodach – konstrukcja drewniana (wiązary drewniane), częściowo ocieplane wełna mineralną. Pokrycie dachu – dachówka ceramiczna.

- Budynek B – znajdują się tu pomieszczenia administracyjno-biurowe.
Powierzchnia użytkowa: 1 411,03 m²,
Kubatura: 6 846,80 m³,
Wysokość budynku: 16,60 m.

Obiekt zaliczany jest jako budynek użyteczności publicznej. Posiada cztery kondygnacje – piwnica, parter i dwa piętra .

Budynek murowany – ściany zewnętrzne i wewnętrzne z cegły pełnej. Ściany wewnętrzne poddasza – częściowo murowane z cegły oraz częściowo szkieletowe konstrukcji drewnianej wypełnione supremą. Stropodach – konstrukcja drewniana (wiązary drewniane) częściowo ocieplane wełna mineralną. Pokrycie dachu – dachówka ceramiczna.

- Budynek C – znajdują się tu pomieszczenia administracyjno-biurowe.
Powierzchnia użytkowa: 2 997,52 m²,
Kubatura: 12 777,15 m³,

Wysokość obiektu: 22,0 m.

Obiekt zaliczany jest jako budynek użyteczności publicznej. Posiada 7 kondygnacji: piwnica, parter i 5 pięter.

Ściany zewnętrzne murowane z gazobetonu, ściany wewnętrzne murowane z gazobetonu. Stropy żelbetowe prefabrykowane. Stropodach pełny żelbetowy.

Instalacje:

- elektryczna (NN 230/400 V),
- odgromowa,
- telefoniczna,
- wodociągowo-kanalizacyjna,
- centralnego ogrzewania,
- wentylacyjna,
- klimatyzacyjna.

Teren przyległy: utwardzony z terenem zielonym i nasadzeniami oraz pobliska rzeka.

3) Przeznaczenie poszczególnych kondygnacji:

W części niskiej obiektów (w piwnicy) znajdują się takie pomieszczenia jak:

- magazyny,
- wymiennikownia,
- pom. socjalne,
- pom. warsztatowe,
- archiwa.

W części niskiej parterowej oraz na poszczególnych piętrach znajdują się:

- portiernia,
- pomieszczenia biurowe,
- sala sesyjna,
- holl,
- serwerownia,
- archiwa poszczególnych wydziałów,
- pomieszczenia i zaplecza techniczne,
- pomieszczenia dzierżawione.

4) Najemcy:

W obiekcie położonym przy Al. Niepodległości 33/35 (budynek A i B) znajdują się następujące instytucje:

- Powiatowy Urząd Pracy,
- Polska Fundacja Przedsiębiorczości,
- Firma „NOTESIK” Jolanta Borecka,
- P.H.U. „CONTIGO” Andrzej Pilaczyński,
- Związek Sybiraków – Oddział i Koło Terenowe w Pile,
- Wielkopolski Urząd Wojewódzki:
 - Delegatura Krajowego Biura Wyborczego,
 - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
- Stowarzyszenie Pomocy byłym Więźniom Politycznym, Hitlerowskich Obozów Koncentracyjnych i Więzień,
- Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich – Oddział w Pile,
- Polski Czerwony Krzyż – Oddział Rejonowy w Pile,
- Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych,
- Związek Inwalidów Wojennych.

Natomiast w budynku położonym przy Al. Niepodległości 37 znajdują się następujące instytucje:

- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- Urząd Statystyczny,
- Regionalna Izba Obrachunkowa,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

5) Sposób ochrony obiektów Starostwa Powiatowego:

- ochrona fizyczna przez pracownika firmy ochroniarskiej,
- obchód terenu,
- monitoring.

III. Kwalifikacja pożarowa obiektu

1. Odporność ogniowa budynku:

Zgodnie z § 209, ust. 2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r, w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1422) strefy pożarowe obiektów Starostwa Powiatowego, ze względu na przeznaczenie i sposób użytkowania kwalifikuje się do kategorii zagrożenia ludzi **ZLIII** z przeznaczeniem budynków użyteczności publicznej.

Części budynku kwalifikowane do innych kategorii ZL - jeżeli w budynku zlokalizowane zostaną pomieszczenia zaliczone, z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania, do innej kategorii zagrożenia ludzi, powinny spełniać wymagania określone dla każdej z tych kategorii. Z taką sytuacją mamy do czynienia na przykład wówczas, gdy w budynku jedno z pomieszczeń będzie przeznaczone dla ponad 50 osób niebędących jego stałymi użytkownikami. Takie pomieszczenie, lub zespół pomieszczeń, np. sala sesyjna itp., należy zaliczyć do kategorii zagrożenia ludzi **ZLI** oraz zapewnić dla niego wymagania bezpieczeństwa pożarowego wymagane dla tej kategorii zagrożenia ludzi.

Obiekty zaliczane są do **budynków średniowysokich (SW) - wysokość pow. 12 m** (zakres wysokości 12 ÷ 25 m nad poziomem terenu lub 4 ÷ 9 kondygnacji nadziemnych).

Kondygnacja – należy przez to rozumieć poziomą, nadziemną lub podziemną część budynku, zawartą pomiędzy powierzchnią posadzki na stropie lub najwyższej położonej warstwy podłogowej na gruncie, a powierzchnią posadzki na stropie, bądź warstwy osłaniającej izolację cieplną stropu, znajdującego się nad tą częścią budynku, przy czym za kondygnację uważa się także poddasze z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi oraz poziomą część budynku stanowiącą przestrzeń na urządzenia techniczne, mającą średnią wysokość w świetle większą niż 2 m. Za kondygnację nie uznaje się nadbudówek ponad dachem, takich jak maszynownia dźwigu, centrala wentylacyjna, klimatyzacyjna lub kotłownia.

Wymaganą klasę odporności pożarowej dla budynku, zaliczonego do jednej kategorii ZL, określa poniższa tabela:

Budynek	ZL I	ZL II	ZL III	ZL IV	ZL V
1	2	3	4	5	6
niski (N)	„B”	„B”	„C”	„D”	„C”
średniowysoki (SW)	„B”	„B”	„B”	„C”	„B”
wysoki (W)	„B”	„B”	„B”	„B”	„B”
wysokościowy (WW)	„A”	„A”	„A”	„B”	„A”

Powyższe klasyfikacje powodują przypisanie odporności pożarowej budynków w klasie „B”, dla których określa się następującą odporność ogniową następujących elementów budynku:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku ^{5) *)}					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop ¹⁾	ściana zewnętrzna ^{1), 2),}	ściana wewnętrzna ^{1),}	przekrycie dachu ^{3),}
1	2	3	4	5	6	7
„A”	R 240	R 30	R E I 120	E I 120 (o↔i)	E I 60	E 30
„B”	R 120	R 30	R E I 60	E I 60 (o↔i)	E I 30 ⁴⁾	E 30
„C”	R 60	R 15	R E I 60	E I 30 (o↔i)	E I 15 ⁴⁾	E 15
„D”	R 30	(-)	R E I 30	E I 30 (o↔i)	(-)	(-)
„E”	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)

Oznaczenia w tabeli:

R - nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E - szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I - izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-) – nie stawia się wymagań.

¹⁾ Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.

²⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa między kondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.

³⁾ Wymagania nie dotyczą naswietli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych (z zastrzeżeniem § 218), jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni; nie dotyczą także budynku, w którym nad najwyższą kondygnacją znajduje się strop albo inna przegroda, spełniająca kryteria określone w kol. 4.

⁴⁾ Dla ścian komór zsypu wymaga się klasy E I 60, a dla drzwi komór zsypu klasy E I 30.

⁵⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy elementów wraz z uszczelnieniami złączy i dylatacjami.

W budynkach **ZL III** poddasze użytkowe przeznaczone na cele biurowe powinno być oddzielone od palnej konstrukcji i palnego przekrycia dachu przegrodami o klasie odporności ogniowej:
w budynku średniowysokim - E I 60.

Wyjście z klatki schodowej na strych lub poddasze powinno być zamykane drzwiami lub kłapą wyjściową o klasie odporności ogniowej co najmniej:
w budynkach średniowysokich (SW) i wyższych - E I 30.

Piwnice powinny być oddzielone od pozostałej części budynku stropami i ścianami o klasie odporności ogniowej co najmniej R E I 60 oraz zamknięte drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 30. Jeżeli drzwi do piwnic znajdują się poniżej poziomu terenu, schody prowadzące z tego poziomu powinny być zabezpieczone w sposób uniemożliwiający omyłkowe zejście ludzi do piwnic w przypadku ewakuacji (np. ruchomą barierą).

2. Wymagania przeciwpożarowe dla elementów wykończenia wnętrz i wyposażenia stałego:

W strefach pożarowych ZL I, ZL II, ZL III i ZL V stosowanie do wykończenia wnętrz materiałów i wyrobów łatwo zapalnych, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące, jest zabronione. W przypadku stosowania materiałów wykończeniowych luźno zwisających, w szczególności w kurtynach, zasłonach, draperiach, kotarach oraz żaluzjach, za łatwo zapalne uważa się materiały, których właściwości określone w badaniach zgodnych z Polskimi Normami odnoszącymi się do zapalności i rozprzestrzeniania płomienia przez wyroby włókiennicze.

Okładziny sufitów oraz sufity podwieszane należy wykonać z materiałów niepalnych lub niezapalnych, niekapiących i nieodpadających pod wpływem ognia.

Na drogach komunikacji ogólnej, służących celom ewakuacji, stosowanie materiałów i wyrobów budowlanych łatwo zapalnych jest zabronione.

3. Strefy pożarowe:

Strefę pożarową stanowi budynek albo jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego, bądź też pasami wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalne odległości od innych budynków.

Dopuszczalne powierzchnie stref pożarowych ZL określa poniższa tabela:

Kategoria zagrożenia ludzi	Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej w m ²			
	w budynku o jednej kondygnacji nadziemnej (bez ograniczenia wysokości)	w budynku wielokondygnacyjnym		
		niskim (N)	średniowysokim (SW)	wysokim i wysokościowym (W) i (WW)
1	2	3	4	5
ZL I, ZL III , ZL IV, ZL V	10.000	8.000	5.000	2.500
ZL II	8.000	5.000	3.500	2.000

Poszczególne budynki (A, B, C) stanowią oddzielne strefy pożarowe.

4. Zagrożenie wybuchem:

W budynku brak pomieszczeń, w których występowałoby zagrożenie wybuchem.

Z uwagi na rodzaj znajdujących się materiałów w budynkach nie występuje zagrożenie wybuchem i nie zaliczamy też do żadnej strefy zagrożenia wybuchem.

5. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu, odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru, należy stosować w strefach pożarowych o kubaturze przekraczającej 1.000 m³ lub zawierających strefy zagrożone wybuchem:

- przeciwpożarowy wyłącznik prądu powinien być umieszczony w pobliżu głównego wejścia do obiektu lub złącza i odpowiednio oznakowany,
- odcięcie dopływu prądu przeciwpożarowym wyłącznikiem nie może powodować samoczynnego załączenia drugiego źródła energii elektrycznej, w tym zespołu prądotwórczego, z wyjątkiem źródła zasilającego oświetlenie awaryjne, jeżeli występuje ono w budynku.

W obiektach Starostwa Powiatowego w Pile **nie zainstalowano** przeciwpożarowych wyłączników prądu. Wyłączniki energii elektrycznej (**wyłącznik główny**) znajdują się na parterze przy drzwiach wejściowych.

Budynek, w którym zanik napięcia w elektrycznej sieci zasilającej może spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi należy wyposażyć w samoczynnie załączające się **oświetlenie awaryjne** (bezpieczeństwa i ewakuacyjne). Oświetlenie bezpieczeństwa należy stosować w pomieszczeniach, w których nawet krótkotrwałe wyłączenie oświetlenia podstawowego może spowodować następstwa wymienione pręcej, a czas działania tego oświetlenia powinien być dostosowany do warunków występujących w pomieszczeniu i wynosić nie mniej niż 1 godzinę. Oświetlenie ewakuacyjne należy stosować na drogach ewakuacyjnych oświetlonych wyłącznie światłem sztucznym i powinno ono działać przez co najmniej 2 godziny od zaniku oświetlenia podstawowego. Oświetlenie bezpieczeństwa, ewakuacyjne i przeszkodowe oraz podświetlane znaki wskazujące kierunki ewakuacji należy wykonać zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi wymagań w tym zakresie.

6. Przeciwpożarowe zaopatrzenie w wodę:

Wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru zapewnia istniejąca sieć hydrantowa miejska. Wymagana ilość wody do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru wynosi 20 dm³/s, co zapewniają 2 hydranty zewnętrzne DN-80.

Wewnętrzną ochronę ppoż. zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dn. 07.06.2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 109 poz. 719), jest wymagana. **Wyposażenie w Hydranty 25** jest konieczne w strefach pożarowych zaliczonych do kategorii ZL III- na każdej kondygnacji budynku niskiego i średniowysokiego.

Hydranty 25 i 52 oraz zawory 52 powinny być umieszczane przy drogach komunikacji ogólnej.

Budynek został wyposażony w wewnętrzną sieć hydrantową o średnicy 52 mm, która może zostać wykorzystana do gaszenia pożarów przez użytkowników obiektu.

Osprzęt służący do gaszenia (zawór hydrantowy, wąż gaśniczy zakończony prądownicą wodną) znajduje się w oznakowanych zgodnie z Polską Normą szafkach hydrantowych.

Oznakowanie miejsc usytuowania sprzętu powinno być zgodne z Polskimi Normami (PN-92/N-01256/01/) (załącznik nr 6):

Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic.

Jednym z najpowszechniej stosowanych środków gaśniczych jest **woda**. Właściwości jej, jako środka gaśniczego są następujące:

- całkowicie niepalna,
- związek chemiczny wody i tlenu /H₂O/.

Działanie gaśnicze wody polega więc przede wszystkim na odbieraniu ciepła, a więc ochłodzeniu palącego się materiału do temperatury, poniżej której zjawisko palenia się nie może przebiegać oraz dzięki samej płynnej konsystencji i wytwarzania pary wodnej izolowania ogniska pożaru od tlenu i powietrza. Mimo tych dodatknych właściwości wody, nie we wszystkich przypadkach wolno używać jej do gaszenia pożarów. Są takie ogniska pożarów, których nie wolno gasić wodą, ponieważ może to spowodować groźne następstwa.

Wodą nie wolno gasić następujących materiałów:

- ciał, w których pod wpływem zetknięcia się z wodą zachodzą reakcje chemiczne. Należą do nich m.in. karbid, sól, potas, wapno palone, które pod wpływem działania wody wydzielają palne lub wybuchowe gazy albo wysoką temperaturę, sprzyjającą rozprzestrzenianiu się pożaru,
- płynów łatwopalnych lżejszych od wody, jak benzyna, nafta, oleje, które palą się ogniem powierzchniowym. Woda zastosowana do gaszenia takich płynów znajdujących się przeważnie w naczyniach lub zbiornikach jako cięższa opada na dno i powoduje przelanie się palącej substancji, a użycie zwartego strumienia wody może spowodować niepożądane i groźne w skutkach rozbryzgi palącego się płynu,
- instalacji elektrycznych pod napięciem. Woda jest przewodnikiem prądu elektrycznego i dlatego przed przystąpieniem do gaszenia pożarów instalacji elektrycznych należy spowodować przerwanie dopływu prądu. Użycie wody do gaszenia instalacji elektrycznej znajdującej się pod napięciem może doprowadzić do porażenia prądem ludzi obsługujących gaśnicę lub prądownicę,
- ciał palących się w postaci żaru o wysokiej temperaturze. Woda stosowana do gaszenia takich ciał bardzo gwałtownie, wybuchowo paruje, powodując rozrzut ogniska pożaru. Silnie nagrzane maszyny lub inne elementy konstrukcyjne oziębione gwałtownie wodą mogą ulec zniszczeniu lub deformacji, powodując zawalenie się części budynku, ściany czy stropów.

Należy pamiętać również o tym, że woda jest ciężka - jeden m³ wody ma masę 1 tony. Stosowana w nadmiarze może spowodować obciążenie stropów, konstrukcji, ich osłabienie, prowadząc do zawalenia się. Ponadto woda, spływając strumieniami po klatkach schodowych, murach i stropach, a także surowcach i materiałach niszczy je bezpowrotnie.

Istniejąca sieć hydrantów wewnętrznych 52 z węzłem płaskokładanym nie spełnia obecnie obowiązujących norm, ale ze względu na to, że obiekt był oddany do użytkowania przed wejściem obecnie obowiązujących wymogów, a w momencie oddawania obiektu wymogi były spełnione, należy wymienić je z chwilą przeprowadzania remontu generalnego lub modernizacji obiektu.

7. Zaopatrzenie w wodę do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru:

Obiekty wymagają zaopatrzenia w wodę do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru. Wymaganą ilość wody niezbędną do celów przeciwpożarowych, do zewnętrznego gaszenia pożaru należy ustalić zgodnie z wymogami rozporządzenia w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych.

Dla budynków o kubaturze brutto ponad **5 000 m³** i o powierzchni wewnętrznej ponad **1 000 m²** należy zapewnić wodę do celów przeciwpożarowych w ilości **20 dm³/s** łącznie z co najmniej dwóch hydrantów o średnicy **80 mm** lub zapas wody 200 m³ w przeciwpożarowym zbiorniku wodnym.

Wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru zapewnia istniejąca miejska sieć hydrantowa. Hydranty naziemne DN 80 rozmieszczone jak na rysunku (**załącznik nr 10**):

- hydrant naziemny znajduje się przed budynkiem „C” w odległości ok. 7,5 m,
- hydrant naziemny znajduje się po drugiej stronie ulicy Al. Niepodległości przed budynkiem Powiatowego Urzędu Pracy w odległości ok. 25 m od budynku „B”,

- hydrant nadziemny znajduje się po drugiej stronie ulicy Al. Niepodległości na terenie ogrodzonym przed Szkołą Podstawową Nr 5 przed parkingiem w odległości ok. 80 m od budynku „A”.

Sieć hydrantowa zewnętrzna powinna być zasilana w taki sposób, aby wymagana wydajność i ciśnienie w hydrantach zewnętrznych było zapewnione przez co najmniej 2 godziny.

Wydajność nominalna hydrantu zewnętrznego, przy ciśnieniu nominalnym 0,2 MPa mierzonym na zaworze hydrantowym podczas poboru wody, dla hydrantu nadziemnego DN-80 nie może być mniejsza niż 10 dm³/s.

Hydranty zewnętrzne umieszcza się wzdłuż dróg i ulic w odległościach nie większych niż:

- 150 m – między hydrantami,
- 15 m – od zewnętrznej krawędzi drogi lub ulicy,
- 75 m – od chronionego budynku,
- powyżej 5 m od chronionego budynku.

Miejsce usytuowania hydrantu zewnętrznego należy oznakować znakami zgodnymi z Polskimi Normami (PN-92/N-01256/01/) (załącznik nr 6):

Hydranty zewnętrzne powinny być co najmniej raz w roku poddawane przeglądom i konserwacji przez właściciela sieci wodociągowej przeciwpożarowej.

Rozmieszczenie hydrantów zewnętrznych zaznaczono na schemacie terenu (załącznik nr 10).

W przypadku braku zapewnienia wymaganej ilości wody do celów przeciwpożarowych można zastosować następujące uzupełniające źródło wody:

- studnia o wydajności nie mniejszej niż 10 dm³/s,
- punkt czerpania wody przy naturalnym lub sztucznym zbiorniku wodnym albo na cieku wodnym o stałym przepływie wody nie mniejszym niż 20 dm³/s przy najniższym stanie wód z zachowaniem:
 - pobór wody nie głębiej niż 4 m licząc od lustra wody a poziomem czerpania wody,
 - wyposażenia w studzienkę ssawną lub inne urządzenie umożliwiające pobór wody, zabezpieczone przed zamuleniem lub zamarzaniem,
 - stanowisko czerpania wody z utwardzonym dojazdem,
- przeciwpożarowy zbiornik wody spełniający wymagania Polskiej Normy.

8. Drogi ewakuacyjne w budynku:

Z pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi powinna być zapewniona możliwość ewakuacji w bezpieczne miejsce na zewnątrz budynku lub do sąsiedniej strefy pożarowej, bezpośrednio albo drogami komunikacji ogólnej, zwanymi dalej "drogami ewakuacyjnymi".

W pomieszczeniach, od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku, powinno być zapewnione przejście, zwane dalej "przejściem ewakuacyjnym", o długości nieprzekraczającej: w strefach pożarowych ZL - 40 m.

Pomieszczenie powinno mieć co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne oddalone od siebie o co najmniej 5 m w przypadkach, gdy:

- 1) jest przeznaczone do jednoczesnego przebywania w nim ponad 50 osób, **np. sala sesyjna;**
- 2) znajduje się w strefie pożarowej ZL, a jego powierzchnia przekracza 300 m².

W budynku średniowysokim (**SW**) zawierającym strefę pożarową **ZLIII**, należy stosować **klatki schodowe obudowane i zamykane drzwiami** oraz wyposażone w **urządzenia zapobiegające zadymieniu** lub **służące do usuwania dymu**.

Długość drogi ewakuacyjnej od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku, zwanej dalej „dojściem ewakuacyjnym”, mierzy się wzdłuż osi drogi ewakuacyjnej.

W przypadku zakończenia dojścia ewakuacyjnego przedsięwzięciem przeciwpożarowym, długość tę mierzy się do pierwszych drzwi tego przedsięwzięcia.

Za równorzędne wyjściu do innej strefy pożarowej, o którym mowa powyżej, uważa się wyjście do obudowanej klatki schodowej, zamykanej drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej EI 30, wyposażonej w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu.

Dopuszczalne długości dojść ewakuacyjnych w strefach pożarowych określa poniższa tabela:

Rodzaj strefy pożarowej	Długość dojścia w m	
	przy jednym dojściu	przy co najmniej 2 dojściach ¹⁾
1	2	3
Z pomieszczeniem zagrożonym wybuchem	10	40
PM o gęstości obciążenia ogniowego $Q > 500$ MJ/m ² bez pomieszczenia zagrożonego wybuchem	30 ²⁾	60
PM o gęstości obciążenia ogniowego $Q \leq 500$ MJ/m ² bez pomieszczenia zagrożonego wybuchem	60 ²⁾	100
ZL I, II i V	10	40
ZL III	30 ²⁾	60
ZL IV	60 ²⁾	100

¹⁾ Dla dojścia najkrótszego, przy czym dopuszcza się dla drugiego dojścia długość większą o 100% od najkrótszego. Dojścia te nie mogą się pokrywać ani krzyżować.

²⁾ W tym nie więcej niż 20 m na poziomej drodze ewakuacyjnej.

Klatki schodowe stosowane do celów komunikacji ogólnej, ale przede wszystkim jako drogi ewakuacyjne, powinny posiadać:

- 1) minimalną szerokość użytkową biegów 1,2 m;
- 2) minimalną szerokość użytkową spoczników 1,5 m;
- 3) maksymalną wysokość stopni 0,175 m;
- 4) liczba stopni w jednym biegu schodów stałych nie powinna być większa niż 17 stopni.

Szerokość użytkową schodów stałych mierzy się między wewnętrznymi krawędziami poręczy, a w przypadku balustrady jednostronnej – między wykończoną powierzchnią ściany a wewnętrzną krawędzią poręczy tej balustrady. Szerokości te nie mogą być ograniczane przez zainstalowane urządzenia oraz elementy budynku.

W czasie pożaru obowiązuje zakaz korzystania z windy.

W szybie windy następuje nagromadzenie i przemieszczanie się dymu (razem ze szkodliwymi dla zdrowia produktami spalania), a także istnieje niebezpieczeństwo utknięcia wewnątrz windy po wyłączeniu zasilania energii elektrycznej.

9. Wyposażenie w urządzenia oddymiające lub służące do usuwania dymu.

Systemy oddymiania poprzez usuwanie dymu oraz ciepła ze strefy objętej pożarem zapewniają utrzymywanie warstwy o niewielkim zadymieniu dając możliwość ewakuacji, ułatwiają akcję gaśniczą, obniżają temperaturę warstwy dymu (a przez to oddziaływania termiczne na dach i konstrukcję budynku), a tym samym utrudniają rozprzestrzenianie się pożaru, czego wymiernym efektem są mniejsze straty materialne.

Zgodnie z polskimi przepisami, zastosowanie systemów oddymiania pozwala powiększyć dopuszczalne strefy pożarowe w budynku i obniżyć wymaganą klasę odporności ogniowej konstrukcji.

Klapy dymowe są samoczynnymi urządzeniami oddymiającymi. Podstawową funkcją klap oddymiających jest odprowadzanie dymu, gazów pożarowych i energii cieplnej z zamkniętych pomieszczeń (hale produkcyjne, magazynowe, budynki użyteczności publicznej, itp.) na zewnątrz obiektu.

UWAGA:

W obiektach Starostwa Powiatowego w Pile nie zamontowano tego typu urządzeń.

10. Oświetlenie awaryjne – samoczynnie załączające się oświetlenie wymagane jest w budynkach, w których zanik napięcia w elektroenergetycznej sieci zasilającej może spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, poważne zagrożenie środowiska, a także znaczne straty materialne. Wymaga się stosowania oświetlenia ewakuacyjnego na drogach ewakuacyjnych, które powinno działać przez co najmniej 1 godzinę od zaniku oświetlenia podstawowego. Należy stosować oświetlenie dodatkowe, zasilane napięciem nieprzekraczającym napięcia dotykowego dopuszczalnego długotrwale, służące uwidocznieniu przeszkód wynikających z układu budynku, dróg komunikacji ogólnej lub sposobu jego użytkowania, a także podświetlane znaki ewakuacji.

11. Drogi pożarowe – do obiektów wymagana jest droga pożarowa (dojazd pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej do obiektu budowlanego o każdej porze roku), która powinna przebiegać wzdłuż dłuższego boku budynku, na całej jego długości i być oddalona od ściany budynku o $5 \div 15$ m. Pomiędzy drogą pożarową a ścianą budynku nie mogą występować stałe elementy zagospodarowania terenu lub drzewa i krzewy o wysokości przekraczającej 3 m, uniemożliwiające dostęp do elewacji budynku za pomocą podnośników i drabim mechanicznych. Droga pożarowa powinna zapewniać przejazd bez cofania lub zakończona placem manewrowym o wymiarach 20x20 m. Najmniejszy promień zewnętrzny łuku drogi nie powinien wynosić mniej niż 11 m. Minimalna szerokość drogi pożarowej powinna wynosić co najmniej 4 m, a jej nachylenie podłużne nie może przekraczać 5 %. Przejazdy pod stałymi elementami usytuowanymi nad drogą pożarową muszą mieć prześwit o wysokości i szerokości nie mniejszej niż 4,5 m.

Obiekty powinny mieć połączenie z drogą pożarową, utwardzonym dojściem o szerokości minimalnej 1,5 m i długości nie większej niż 50 m, z tych wyjść ewakuacyjnych z obiektu budowlanego, przez które jest możliwy dostęp, bezpośrednio lub drogami ewakuacyjnymi, do każdej strefy pożarowej.

IV. Potencjalne źródła powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania

Możliwości powstania pożaru mogą wynikać z:

1. Wad oraz awaryjnego stanu pracy instalacji urządzeń elektrycznych:

- niewłaściwego wykonania,
- braku bieżącej okresowej konserwacji,
- stosowania prowizorycznej instalacji i urządzeń,
- przeciążenia sieci zasilającej poprzez włączenie dużej ilości odbiorników energii do jednego obwodu,
- stosowania niewłaściwych urządzeń zasilających,
- stosowania urządzeń ogrzewczych niezgodnie z zaleceniami producenta,
- nie zachowania wymaganych odległości urządzeń ogrzewczych oraz żarowych punktów świetlnych od materiałów palnych.

2. Używania otwartego ognia:

- palenia tytoniu w miejscach gdzie mogą znajdować się materiały palne,
- zaproszenia ognia spowodowanego pozostawieniem żarzących się materiałów, np. papieros, zapałka,
- wykorzystywania urządzeń z otwartym ogniem, urządzeń grzewczych które mogą powodować krzesanie iskier, przy jednoczesnym występowaniu w tych pomieszczeniach materiałów palnych,
- prowadzenia prac remontowo-budowlanych polegających na spawaniu, cięciu, rozgrzewaniu substancji, malowaniu i klejeniu z użyciem materiałów niebezpiecznych pożarowo.

3. Niewłaściwego magazynowania cieczy łatwopalnych oraz rozlewania ich w miejscach do tego celu nieprzystosowanych.
4. Niewłaściwego wykonywania prac w procesach produkcyjnych z wykorzystaniem środków łatwopalnych i stwarzających zagrożenie powstania mieszanin wybuchowych (np. przy jednoczesnym wykonywaniu prac spawalniczych i malarskich z wykorzystaniem substancji palnych).
5. Magazynowania substancji reagujących ze sobą egzotermicznie tzn. wydzielających ciepło.
6. Przechowywania ciał stałych w sąsiedztwie materiałów posiadających zdolność samonagrzewania się.
7. Celowego działania z zamiarem dokonania podpalenia.

Oprócz w/w przyczyn zagrożenia mogą powstawać w wyniku różnych trudnych do przewidzenia sytuacji, a szczególnie w pomieszczeniach technicznych i pomocniczych.

Rozwój pożaru w obiekcie jest uzależniony od zastosowanych rozwiązań techniczno budowlanych, które mogą sprzyjać lub ograniczać możliwość rozprzestrzenienia się ognia, dymu i gazów pożarowych pomiędzy poszczególnymi pomieszczeniami, kondygnacjami, oraz budynkami. Na szybkość rozprzestrzenienia ognia mają wpływ:

- palne elementy konstrukcyjne,
- materiały wykończeniowe i wyposażenia wewnątrz o dużym stopniu palności,
- systemy instalacji użytkowych: wentylacyjnej, elektroenergetycznej, ogrzewczej, gazowej,
- otwarte drogi komunikacyjne (korytarze, klatki schodowe),
- nieszczelne przewody kominowe, wentylacyjne.

V. Zapobieganie możliwości powstania pożaru

W celu nie dopuszczenia do powstania pożaru na terenie obiektu wszyscy są zobowiązani do przestrzegania następujących zasad bezpieczeństwa pożarowego.

W obiektach i na terenie przylegającym do nich zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, ułatwić jego rozprzestrzenienie się, utrudnić prowadzenie działań ratowniczych lub ewakuacji, a w szczególności:

- używanie otwartego ognia i palenie tytoniu poza miejscami wyznaczonymi przez Starostę, oznaczonymi napisami informacyjnymi,
- prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo niezgodnie z zasadami określonymi w rozdziale VII,
- spalanie śmieci i odpadów w miejscu umożliwiającym zapalenie się w pobliżu materiałów i obiektów,
- rozgrzewania za pomocą ognia otwartego smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 metrów od obiektu,
- mycia posadzek przy użyciu benzyny lub innych rozpuszczalników palnych oraz prania i czyszczenia odzieży roboczej w benzynie lub innym płynie łatwopalnym,
- składowania materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 metra od urządzeń i instalacji których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100°C oraz kablowych linii elektroenergetycznych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających i przewodów odprowadzających instalacji odgromowych,
- składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji,
- uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do urządzeń przeciwpożarowych (gaśnice itp.), wyjść ewakuacyjnych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz głównych zaworów gazu (wymagany minimalny dostęp o szerokości 1 m),
- ustawianie na klatkach schodowych, zejściach z suwnic jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację lub zastawiania tych dróg,
- samowolnego usuwania lub demolowania i niszczenia znaków ewakuacyjnych, ppoż., informacyjnych i ostrzegawczych,

„Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego”

- zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- użytkowanie elektrycznych urządzeń grzewczych ustawianych bezpośrednio na podłożu palnym z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami technicznymi określonymi przez producenta,
- stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 5 cm od żarówki,
- przeciążanie instalacji elektroenergetycznych oraz eksploatowanie instalacji i urządzeń uszkodzonych,
- używanie lub przechowywanie materiałów niebezpiecznych pożarowo poza miejscami wyznaczonymi i w ilościach przekraczających dopuszczalne wielkości.

Wskazania szczegółowe w magazynach i archiwach:

- w czasie użytkowania magazynu zawsze materiały grupować branżami,
- przerwy pomiędzy regałami, sekcjami – sztapłami powinny mieć nie mniej niż 1 m,
- wskazane jest aby przed wejściem do każdej sekcji umieścić tablicę informacyjną o rodzaju składowanych materiałów,
- dolne półki w regałach powinny być układane na wysokości 0,2 m od podłogi co pozwala w razie pożaru na dopływ wody gaśniczej od spodu stosu,
- dbać o systematyczne zbywanie odpadów,
- w magazynie zabrania się palenia tytoniu i używania ognia otwartego,
- osoba odpowiedzialna za magazyn przed opuszczeniem pracy powinna sprawdzić, czy :
 - pomieszczenia zostały uprzątnięte, a śmieci i zbędne opakowania wyniesione na specjalne składowiska,
 - odbiorniki elektryczne zostały wyłączone spod napięcia,
 - nie zachodzi niebezpieczeństwo pożaru.

Zagrożenie pożarowe występujące w pomieszczeniach biurowych i socjalnych - może powstać w wyniku:

- wrzucania nie dogaszonych papierosów i zapalek na materiały łatwopalne takie jak: papier, wykładziny podłogowe, kosze na śmieci, itp.,
- ustawiania grzejników elektrycznych w pobliżu materiałów palnych (firany, zasłony, meble, ciecze palne),
- przeciążenia lub zwarcia instalacji elektrycznej spowodowanej włączeniem do jednego gniazdka zbyt wielu odbiorników,
- korzystania z niesprawnej instalacji elektrycznej,
- używania niesprawnych urządzeń elektrycznych,
- zmywania posadzek podłóg i wykładzin cieczami palnymi,
- przechowywania cieczy łatwopalnych w pomieszczeniach do tego nie przeznaczonych,
- gromadzenia większej ilości makulatury i papieru.

VI. Zasady zabezpieczania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

Zasady zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym określa Starosta.

Pod pojęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy rozumieć wszelkie prace prowadzone poza wyznaczonymi do tego celu miejscami, które mogą spowodować bezpośrednie zagrożenie pożarem lub wybuchem. Do prac tych zaliczamy w szczególności:

- prace remontowo-budowlane z użyciem ognia otwartego prowadzone wewnątrz obiektu, na przyległym do niego terenie, gdzie występują materiały palne,
- prace z zastosowaniem gazów, cieczy i pyłów palnych, przy których mogą powstawać mieszaniny wybuchowe np.: malowanie, lakierowanie, klejenie,

- wszelkie prace prowadzone w strefach zagrożonych wybuchem,
- prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np.: spawanie, cięcie gazowe i elektryczne, lutowanie, zgrzewanie i szlifowanie,
- podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów substancjami palnymi,
- konserwacja dachów z podgrzewaniem smoły i lepek itp.,
- spalanie materiałów, rozpalanie ognisk,
- używanie materiałów pirotechnicznych,
- suszenie materiałów i substancji palnych,
- prace związane z materiałami niebezpiecznymi pod względem pożarowym.

Do przestrzegania postanowień instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, osoby nadzorujące przebieg tych prac oraz użytkownicy obiektu i pomieszczeń, gdzie prace są prowadzone.

Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym:

Przed przystąpieniem do wykonywania w/w prac poszczególne pomieszczenia oraz budynki muszą być odpowiednio przygotowane. Przygotowanie to polega na:

- oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów lub zanieczyszczeń,
- usunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych lub niepalnych w opakowaniach palnych,
- zabezpieczeniu przed działaniem rozprysków spawalniczych wszelkich urządzeń lub materiałów palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, poprzez osłonięcie ich np.: arkuszami blachy, kocami gaśniczymi lub innym materiałem izolacyjnym niepalnym,
- sprawdzeniu czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie w skutek przewodnictwa cieplnego lub rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych, dodatkowych zabezpieczeń,
- uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
- zabezpieczeniu przed rozpryskami lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacyjnych z palną izolacją o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia,
- sprawdzeniu czy w miejscu planowania prac nie prowadzono tego dnia prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo zapalnych,
- przygotowaniu w miejscu wykonywania prac między innymi:
 - napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki drutu spawalniczego, elektrod itp.,
 - materiałów osłonowych izolacyjnych niezbędnych przy zabezpieczeniu toku prac,
 - niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężenia par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac,
 - podręcznego sprzętu gaśniczego w ilościach oraz asortymencie zależnym od wielkości występującego zagrożenia,
 - zapewnieniu stałej drożności przejść i wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac.

Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym z użyciem cieczy, gazów i pyłów mogące stworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad:

- w miejscu prac mogą znajdować się tylko niezbędne ilości w/w substancji z niewielkim zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości prac,
- zapas substancji powinien być przechowywany w niepalnych szczelnych opakowaniach,
- pozostawienie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione,

- po zakończeniu prac wszelkie pojemniki, naczynia należy szczelnie zamknąć oraz zabezpieczyć przed dostępem osób postronnych,
- w pomieszczeniach należy zapewnić wymaganą wentylację,
- prace mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par, cieczy lub gazów w pomieszczeniu nie powoduje podejrzenia powstania atmosfery wybuchowej.

Starosta wyznacza osobę odpowiedzialną za sprawowanie nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym (która bezpośrednio odpowiada za zespół pracowników). Powinna ona w szczególności:

- znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować ich przestrzeganie przez podległych pracowników,
- dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac zostały wykonane wszelkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu lub stanowisk, przewidziane w protokole zabezpieczenia prac – **załącznik nr 2**,
- sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastowe usunięcie stwierdzonych niedociągnięć i nieprawidłowości,
- zezwolić na wykonywanie prac dopiero po uzyskaniu zezwolenia na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym – **załącznik nr 3**,
- wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzającej niebezpieczeństwo powstania pożaru do czasu usunięcia zaniechań,
- brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub terenu po zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Do obowiązku **wykonawcy** prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy w szczególności:

- sprawdzenie czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania i rozprzestrzenienia się pożaru,
- ściśle przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na prowadzenie prac – wg **załączników nr 2 i 3**,
- znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
- sprawdzenie przed przystąpieniem do prac czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju pracy,
- ściśle przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia ustalonych dla danego rodzaju prac,
- rozpoczynanie prac tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia – **załącznik nr 3**,
- poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac,
- przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenienie pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu,
- meldowanie bezpośrednio przełożonemu o zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia, ugaszonego w czasie wykonywania prac,
- dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia czy podczas wykonywania prac nie zainicjowano pożaru,
- wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Po zakończeniu prac w pomieszczeniu oraz w pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących się lub żarzących cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt np. spawalniczy został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrole taką należy przeprowadzić również po upływie:

- 4 godzin,
- a następnie 8 godzin licząc od czasu zakończenia prac,

- szczegółowy czasookres i ilość kontroli określa komisja w protokole zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym w zależności od stopnia zagrożenia.

Wzór protokołów stanowi załącznik nr 2 i nr 3 do niniejszej instrukcji.

Prace powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby posiadające wymagane kwalifikacje, upoważnione do wykonywania prac, a sprzęt powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością powstania pożaru.

Dokumentację z przeprowadzonych prac przy użyciu otwartego ognia przechowuje Dyrektor Wydziału Administracyjnego przez okres jednego roku.

VII. Zasady rozmieszczenia i użycia podręcznego sprzętu gaśniczego

W celu potwierdzenia skutecznej działalności w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu niezbędne jest posiadanie wiedzy o procesie spalania. Pozwala to wszechstronnie ocenić elementy, jakie składają się na szeroko rozumiane zjawisko pożaru. Proces palenia może zaistnieć tylko wówczas, kiedy wystąpią równocześnie trzy podstawowe czynniki:

- materiał palny,
- tlen,
- źródło ciepła.

W powietrzu występuje około 21% tlenu, co sprawia że źródło ciepła o dostatecznej energii i temperaturze wyższej od temperatury zapalenia materiału palnego może zainicjować proces palenia. W sytuacji, gdy jest to zjawisko niekontrolowane w miejscu nie przeznaczonym do tego celu, mamy do czynienia z „**POŻAREM**” ! Podczas pożaru następuje wydzielanie ciepła, światła i produktów spalania. Aby powstał pożar, a następnie rozwijał się proces spalania konieczne jest istnienie w odpowiedniej proporcji substancji palnej, tlenu (utleniacza) i źródła zapalenia. Wynika z tego jednoznacznie, że do przerwania istniejącego już procesu spalania konieczna jest zmiana proporcji składników procesu, co można osiągnąć przez:

- usunięcie materiału palnego
- eliminowanie bodźca termicznego podtrzymującego proces spalania (np. chłodzenie układu palnego),
- odcięcie dostępu utleniacza do miejsca pożaru.

Rozwój procesu spalania od miejsca zapłonu na dalszą powierzchnię (objętość) materiału palnego, a także na inne materiały znajdujące się w sąsiedztwie źródła zapłonu ma zasadnicze znaczenie przy wyborze metody zapobiegania pożarom i wybuchom, zwalczania ich oraz ograniczania strat i zniszczeń.

Wielkością charakterystyczną rozwoju procesu spalania jest szybkość spalania, która decyduje o charakterze i przebiegu zjawisk towarzyszących pożarowi. W przypadku większości "typowych" pożarów szybkość spalania jest mała, w związku z tym bardzo istotną sprawą jest szybkie podjęcie akcji gaśniczej bezpośredniej. Do działań tych niezbędny jest podręczny sprzęt gaśniczy oraz umiejętność jego poprawnego i skutecznego użycia.

Do podręcznego sprzętu gaśniczego zaliczamy gaśnice i koce gaśnicze. Gaśnice są to przenośne urządzenia o masie brutto do 20 kg i masie środka gaśniczego do 12 kg, którego użycie następuje pod wpływem uruchamianego ręcznie wyzwolenia ciśnienia gazu. Efekt akcji gaśniczej, a także bezpieczeństwo jej prowadzenia zależy od wielu czynników, między innymi od wyboru odpowiedniego środka gaśniczego. Dokonanie prawidłowego wyboru, zależy jest od rozpoznania rodzaju pożaru oraz pewnego minimum wiedzy o środkach gaśniczych i ich działaniu. W tym rozdziale przedstawiono podstawowe informacje o podręcznym sprzęcie gaśniczym i sposobach jego użycia i konserwacji.

Rodzaj i ilość podręcznego sprzętu gaśniczego uzależniona jest :

- od zakwalifikowania obiektu do odpowiedniej grupy (PM, ZL),
- wielkości występującej gęstości obciążenia ogniowego,
- jak również od powierzchni strefy pożarowej budynku ,
- odległości od każdego miejsca w obiekcie nie większej niż 30 m.

Podstawowym czynnikiem, na który należy zwrócić uwagę przy wyborze gaśnicy jest jej przeznaczenie. Każda gaśnica ma na etykiecie oznaczone **klasy pożarów, które jest w stanie ugasić**. Wyróżnia się 5 podstawowych grup pożarów:

Grupa:

Opis:

Pożary materiałów stałych, zwykle pochodzenia organicznego, których spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli. Można do nich zaliczyć między innymi pożary: słomy, drewna, papieru, węgla, tkanin itp.

Pożary cieczy i materiałów stałych topiących się. Można do nich zaliczyć między innymi pożary: nafty, benzyny, alkoholi, parafiny itp.

Pożary gazów. Można do nich zaliczyć między innymi pożary: gazu miejskiego, metanu, propanu, wodoru, acetylenu itp.

Pożary metali. Można do nich zaliczyć między innymi pożary: sodu, glinu, litu, potasu, rubidu itp.

Pożary produktów żywnościowych (tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych).

Kolejnym istotnym czynnikiem, który należy brać pod uwagę jest **minimalna skuteczność gaszenia gaśnicy**. Panuje powszechna opinia, że każda gaśnica tej samej wielkości (np. 6 kg) zgasi taki sam pożar. Niestety jest to błędne przekonanie. Wartość skuteczności gaśniczej podana na etykiecie określa w przybliżeniu minimalną wielkość pożaru jaką dana gaśnica jest w stanie ugasić. Parametr ten jest ustalany na podstawie odpowiednich pożarów testowych zgodnie z normą: PN-EN 3-7+A1:2008. Im wyższa wartość skuteczności gaśniczej tym skuteczniejsza gaśnica.

Sprzęt gaśniczy oznacza się literowym symbolem grup pożarów do zwalczania, których sprzęt ten jest przeznaczony.

Najczęściej stosowanym podręcznym sprzętem gaśniczym są gaśnice, agregaty gaśnicze, hydronetki wodne i koce gaśnicze. Gaśnice i agregaty, w zależności od zastosowanego w nich środka gaśniczego można podzielić na:

gaśnice i agregaty śniegowe - w których środkiem gaśniczym jest sprężony dwutlenek węgla; działanie gaśnicze polega na obniżeniu stężenia tlenu poprzez wprowadzenie do strefy spalania dwutlenku węgla oraz efekcie chłodzącym uzyskiwanym przy rozprężaniu gazu;

gaśnice i agregaty proszkowe - w których środkiem gaśniczym są proszki; ich działanie gaśnicze polega na chemicznym spowalnianiu procesu palenia na drodze chemicznej;

gaśnice i agregaty pianowe (na pianę mechaniczną lub chemiczną) - otrzymywana przy ich zastosowaniu piana schładza materiał palny i izoluje go od utleniacza.

Przy doborze i rozmieszczeniu podręcznego sprzętu gaśniczego należy się kierować zasadami ogólnymi określonymi w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 109 poz. 719).

W obiektach Starostwa Powiatowego w Pile, co najmniej jedna jednostka sprzętu o masie środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) powinna przypadać na każde 100 m² powierzchni chronionej.

W budynkach powinny być rozmieszczone następujące gaśnice:

- a) gaśnica proszkowa 6 kg z proszkiem gaśniczym z grupy ABC (ewentualnie gaśnice tego samego typu, ale z mniejszym ładunkiem środka gaśniczego, np. 2 lub 4 kg):

Proszki są uniwersalnym środkiem gaśniczym.

Nadają się zwłaszcza do gaszenia płynów i gazów łatwopalnych, olejów, wosków, alkoholu, a także gaszenia ciał palących się w wysokiej temperaturze w postaci żaru oraz tam, gdzie użycie innych środków mogłoby spowodować zniszczenie, np. w archiwach, bibliotekach, muzeach itp. Proszki nie przewodzą prądu elektrycznego i można je stosować także do gaszenia instalacji elektrycznych pod napięciem do 1000 V.

- b) gaśnica śniegowa 5 kg do gaszenia grupy BC:

Dwutlenek węgla nie przewodzi prądu elektrycznego, pod względem chemicznym jest ciałem biernym, tzn. nie wchodzi w reakcję z innymi ciałami, nie niszczący, i nie moczy gaszonych przedmiotów, jest lżejszy od wszystkich płynów łatwopalnych oraz nie tworzy żadnych mieszanin wybuchowych. Dlatego też jest on idealnym środkiem gaśniczym, nadającym się zwłaszcza do gaszenia pożarów cieczy i gazów palnych, farb, lakierów, rozpuszczalników, instalacji elektrycznych pod napięciem, ciał chemicznych wchodzących w reakcję z wodą. Należy pamiętać, że niska temperatura środka gaśniczego minus 72-78°C może być niebezpieczna przy kontakcie z ciałem ludzkim, gdyż może spowodować odmrożenia. Gaszenie urządzeń pracujących w wysokich temperaturach tym środkiem może spowodować pęknięcia i odkształcenia ze względu na dużą różnicę temperatur.

- c) urządzenie gaśnicze do sprzętu elektronicznego UGSE2 (pom. serwerowni):

Zadaniem tego urządzenia gaśniczego jest „zdmuchnięcie” ognia ze sprzętu komputerowego, nie powodując zanieczyszczenia proszkiem gaśniczym, który niszczy sprzęt elektroniczny. Drugie zadanie to uniknięcie tzw. zjawiska szoku termicznego. Temperatura wylotu dwutlenku węgla wynosi ok. 5 °C i nie niszczy rozgrzanych elementów układu twardego dysku. Urządzenie to stanowi wyposażenie dodatkowe dla gaśnic zabezpieczających poszczególne grupy pożarowe występujące w obiekcie.

- d) koc gaśniczy

Koc gaśniczy jest to płachta z tkaniny całkowicie niepalnej (włókno szklane) o powierzchni około 2 m². Przechowuje się go w specjalnym futerału. Służy do tłumienia pożaru w zarodku przez odcięcie dopływu powietrza do palącego się przedmiotu.

Sposób użycia: wyjąć koc z futerału, rozłożyć i szczelnie przykryć palący się przedmiot. W przypadku gaszenia ludzi należy osobę przewrócić i przykryć ją szczelnie kocem. Koc gaśniczy można wykorzystywać do przenoszenia ewakuowanego mienia.

Obowiązkiem każdego pracownika jest znać zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz środków gaśniczych !

Zasady rozmieszczenia sprzętu poż. w budynku:

- ⇒ sprzęt powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, przy wejściach i klatkach schodowych, przy przejściach i korytarzach, przy wyjściach na zewnątrz pomieszczeń,
- ⇒ w obiektach wielokondygnacyjnych sprzęt należy umieszczać w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli warunki techniczne na to pozwalają,
- ⇒ do sprzętu powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m,
- ⇒ oznakowanie miejsc usytuowania sprzętu powinno być zgodne z Polskimi Normami (PN-92/N-01256/01/)

(załącznik nr 6),

Rys. Oznakowanie gaśnicy zgodne z PN.

- ⇒ sprzęt powinien być tak ustawiony by nie był narażony na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródła ciepła /piece, grzejniki itp./,
- ⇒ odległość dojścia do sprzętu nie powinna być większa niż 30m.

Występowanie w obiekcie wewnętrznej instalacji hydrantowej nie zwalnia z obowiązku wyposażenia w podręczny sprzęt gaśniczy.

Dla konkretnych, właściwych dla danego obiektu warunków ilości sprzętu należy określać indywidualnie, uwzględniając podział na pomieszczenia i stanowiska pracy, łatwość dostępu do sprzętu i poziom występującego zagrożenia.

Zasady gaszenia ognia za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego

	Dobrze	Źle
Gasz ogień w kierunku wiatru (z wiatrem).		
Palące się powierzchnie gasz rozpoczynając od brzegu.		
Požary substancji kapiących i płynnych gasz strumieniem skierowanym od góry do dołu.		
Požary ścian gasz strumieniem skierowanym od dołu do góry.		
Stosuj wystarczającą liczbę gaśnic - nigdy jedną po drugiej.		
Zwracaj uwagę na możliwość ponownego rozpalenia się ognia.		
Nigdy nie wieszaj gaśnic po ich użyciu na stałe miejsce. Najpierw należy zlecić ich ponowne napełnienie.		

VIII. Sposób poddawania przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych oraz gaśnic

Urządzenia przeciwpożarowe — należy przez to rozumieć urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do zapobiegania powstaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia inertyzujące, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe, hydranty

zewewnętrzne, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed powstaniem wybuchu i ograniczające jego skutki, kurtyny dymowe oraz drzwi, bramy przeciwpożarowe i inne zamknięcia przeciwpożarowe, jeżeli są wyposażone w systemy sterowania, przeciwpożarowe wyłączniki prądu oraz dźwigi dla ekip ratowniczych.

Urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie powinny być wykonane zgodnie z projektem uzgodnionym pod względem ochrony przeciwpożarowej przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, a warunkiem dopuszczenia do ich użytkowania jest przeprowadzenie odpowiednich dla danego urządzenia prób i badań potwierdzających prawidłowość ich działania.

Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz instrukcjach obsługi.

Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne, powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta.

Podręczny sprzęt gaśniczy.

1. Terminy czynności konserwacyjnych gaśnic:

Przegląd

Pierwszy przegląd gaśnic i agregatów gaśniczych przeprowadza się ***przed upływem 12 miesięcy*** od daty produkcji.

Drugi przegląd i następne gaśnic i agregatów gaśniczych przeprowadza się, ***nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy*** (chyba, że warunki panujące w obiektach powodują konieczność skrócenia tych terminów).

Konserwacja

Przeprowadza się w przypadku występowania takiej potrzeby – ***nie określa się terminów.***

Naprawa

Przeprowadza się w przypadku występowania takiej potrzeby – ***nie określa się terminów.***

2. Terminy czynności konserwacyjnych hydrantów:

1) Doroczne przeglądy i konserwacje

Przeglądy i naprawy powinny być przeprowadzane przez kompetentny personel.

Hydrant powinien być zamknięty (zakrecony) i znajdować się pod ciśnieniem. Należy sprawdzić czy:

- a) urządzenia są nie zastawione, nie uszkodzone, elementy nie są skorodowane, nie ma przecieków
- b) instrukcja obsługi jest czysta i czytelna,
- c) miejsce umieszczenia jest oznakowane,
- d) mocowania do ściany są odpowiednie, nie są obruszone i trzymają pewnie,
- e) wypływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie wskaźnika wypływu oraz miernika ciśnienia),
- f) miernik ciśnienia (jeżeli jest zastosowany) pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym,
- g) wąż na całej długości nie wykazuje uszkodzeń, zniekształceń, zużycia czy pęknięć. Jeżeli wąż wykazuje jakieś uszkodzenia powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze,
- h) zaciski lub taśmowanie węża jest prawidłowe i właściwie zaciśnięte,
- i) bęben węża obraca się lekko w obu kierunkach,
- j) dla bębnow z wahliwym zamocowaniem sprawdzić czy oś (zamocowanie) obraca się łatwo i czy bęben obraca się o 180°,
- k) przy bębnach ręcznych sprawdzić czy zawór odcinający jest właściwego typu i czy działa łatwo i prawidłowo,

- l) przy bębnach automatycznych sprawdzić pracę zaworu automatycznego oraz sprawdzić właściwą pracę serwisowego zaworu odcinającego,
- m) sprawdzić stan przewodów zasilających w wodę (rurociągów), szczególną uwagę zwrócić na odcinki elastyczne czy nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia,
- n) jeżeli jest skrzynka hydrantowa (obudowa) sprawdzić, czy nie jest uszkodzona i czy drzwiczki łatwo się zamykają,
- o) sprawdzić, czy prądownica jest właściwego typu i czy prawidłowo pracuje,
- p) sprawdzić pracę prowadnic węża, upewnić się, że są właściwie i pewnie zamocowane,
- q) pozostawić hydranty i instalację w stanie gotowym do natychmiastowego użycia. Jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy zawór hydrantowy lub hydrant powinien być oznakowany "NIECZYNNY" i kompetentna osoba powinna powiadomić o tym użytkownika/właściciela.

2) Okresowe przeglądy i konserwacje instalacji:

hydranty co rok powinny być poddane próbie pomiaru ciśnienia statycznego i wydajności zgodnie z EN 671-1 i EN 671-2 oraz EN 671-3.

3) Dokumentowanie przeglądów i konserwacji:

Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych prac konserwacyjnych hydranty i instalacja powinny być przez kompetentne osoby oznakowane "SPRAWDZONE". Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać zapisy o wszystkich przeglądach instalacji. Książka kontroli powinna zawierać:

- datę (miesiąc i rok) przeglądu i testów,
- zapis wyników testów,
- wykaz i data zainstalowania części zamiennych,
- data (miesiąc i rok) następnego przeglądu i testów,
- wykaz wszystkich hydrantów i zaworów hydrantowych.

4) Zabezpieczenie przeciwpożarowe w czasie kontroli i konserwacji:

Ponieważ przegląd i konserwacja mogą okresowo zmniejszyć efektywność zabezpieczenia przeciwpożarowego należy:

- zależnie od przewidywanego zagrożenia pożarowego, tylko określona liczba (ograniczona część) zaworów (hydrantów) powinna podlegać równocześnie remontowi na danej powierzchni
- należy zapewnić dodatkowe (zastępcze) przedsięwzięcia zabezpieczające oraz przeprowadzić dodatkowy instruktaż na czas remontu oraz na okres braku zasilania w wodę.

5) Usuwanie usterek:

Do naprawy instalacji można używać tylko części zamienne (np. węże, prądownice, zawory) posiadające stosowne aprobaty i dopuszczenia pochodzące od dostawcy urządzenia.

Uwaga: Podstawą jest usunięcie wszystkich stwierdzonych usterek w jak najkrótszym czasie, tak by instalacja gaśnicza jak najszybciej była we właściwym stanie.

6) Etykiety kontroli i konserwacji:

Konserwacja i przegląd powinny być zapisane na wywieszce (naklejce), która nie może zakrywać żadnych oznaczeń producenta.

Na wywieszce (naklejce) należy umieścić:

słowo "SPRAWDZONE"

nazwę i adres dostawcy urządzenia (patrz definicje)

jednoznaczna identyfikacja osoby kompetentnej (konserwatora)

datę (miesiąc i rok) ważności przeglądu.

7) Węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych powinny być **raz na 5 lat** poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z Polską Normą dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych PN-EN 671-3.

3. Kontrola rutynowa prowadzona przez osoby odpowiedzialne.

Odpowiedzialna osoba lub jej reprezentant (zarządzający obszarem roboczym) powinna prowadzić regularną kontrolę wszystkich gaśnic w odstępach czasu zależnych od warunków otoczenia oraz ryzyka (zagrożenia) pożarowego w celu upewnienia się, że gaśnice i agregaty gaśnicze:

- są na swoim miejscu,
- są nie zastawione, widoczne, mają czytelne oznakowanie i instrukcję,
- nie mają widocznych uszkodzeń, korozji lub wycieków,
- nie są uszkodzone lub zużyte (czy wskazówka manometru znajduje się na zielonym polu).

Osoba odpowiedzialna powinna podjąć niezwłoczne działania w celu usunięcia zauważonych nieprawidłowości (zgłosić fakt do działu administracji).

Oświetlenie awaryjne (zapasowe i ewakuacyjne).

Przeglądy i Konserwacja

W regularnych odstępach czasu, według danych wytwórcy, co najmniej jednak raz do roku, oświetlenie awaryjne (zapasowe i ewakuacyjne) wraz z całym układem zasilania, energetyczne przewody zasilające oraz ich osprzęt muszą być sprawdzane przez specjalistę pod względem zdolności działania i gotowości eksploatacyjnej oraz konserwowane i ewentualnie naprawiane.

Przeгляд powinien obejmować również pomiary luminancji oświetlenia zapasowego, ewakuacyjnego i znaków ewakuacyjnych.

Wszystkie pomiary natężenia oświetlenia należy wykonywać miernikami z korekcją cosinusową i fotopową $V(\lambda)$, natomiast wszystkie pomiary luminancji należy wykonywać miernikami z korekcją fotopową $V(\lambda)$. Miernik powinien mieć tolerancję błędów nie przekraczającą 10 %. Pomiar może być wykonany na wysokości do 20 mm powyżej podłogi.

Wszystkie kontrole urządzeń przeciwpożarowych wykonywanych na obiektach Starostwa Powiatowego w Pile, należy wpisywać do książki eksploatacyjnej oraz sporządzić protokół potwierdzający przeprowadzenie takich czynności z potwierdzeniem sprawności i podaniem terminu następnej kontroli.

Pozostałe konserwacje i przeglądy:

LP	Rodzaje instalacji - urządzenia	Częstotliwość kontroli	Podstawa prawna
1.	Badanie instalacji elektrycznej: -sprawdzenie skuteczności działania środków ochrony od porażień, oporność izolacji i przewodów oraz uziemień instalacji	co najmniej raz na 5 lat (pomieszczenia o szczególnej wilgotności raz na rok)	Ustawa z dn.7.07.94 r. Prawo Budowlane Rozdz.6, Art.62, ust.1, pkt 2.
2.	Badanie i przegląd instalacji odgromowej: -sprawność połączeń oraz uziemień	j. w.	<i>jak wyżej</i>
3.	Okresowej kontroli instalacji gazowej	1 raz w roku	<i>jak wyżej</i>
4.	Okresowej kontroli przewodów kominowych /dymowych, spalinowych i wentylacyjnych/	1 raz w roku	<i>jak wyżej</i>
5.	Czyszczenie przewodów dymowych i spalinowych: -dla palenisk opalanych paliwem płynnym i gazowym	2 razy w roku	Rozp. MSW i A z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. Rozdz.7, § 34, ust.1. Dz. U. Nr 109, poz. 709.
6.	Konserwacja gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych /gaśnice, hydranty/	1 raz w roku	<i>jak wyżej</i> Rozdz. 1, § 3, ust. 2 i 3.
7.	Oświetlenie ewakuacyjne	1 raz w roku	Rozp. MSW i A jak w pkt 6.
8.	Dźwiękowy System Ostrzegawczy, czujki systemu sygnalizacji pożaru, włączniki sygnalizacji pożaru, systemy oddymiania klatek schodowych	1 raz w roku	Rozp. MSW i A jak w pkt 6.

Wszelkiego rodzaju naprawy i czynności konserwacyjne powinny być wykonywane przez osoby posiadające odpowiednie umiejętności i uprawnienia – kwalifikacje (w szczególności dotyczy to urządzeń i instalacji elektroenergetycznych oraz urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic).

IX. Zasady prowadzenia ewakuacji

Obiekty Starostwa Powiatowego w Pile, są obiektami, na terenie których przebywają ludzie w różnych grupach wiekowych ale zdarza się, że są to osoby o ograniczonej zdolności poruszania się.

Warunki techniczne obiektu, duże otwarte przestrzenie mogą spowodować w przypadku powstania pożaru szybkie i całkowite zadymienie. Powyższe uwarunkowania powodują, że sprawna organizacja i przeprowadzenie akcji ewakuacyjnej wymaga dobrego przygotowania i przeprowadzenia w taki sposób, aby nie dopuścić do powstania chaosu i paniki. Dlatego też przed podjęciem decyzji o ewakuacji osoba odpowiedzialna za jej przeprowadzenie musi ocenić istniejące warunki. W czasie pożaru należy dążyć do prowadzenia ewakuacji z obiektu najbardziej zagrożonego, a decyzję o ewakuacji z pozostałych części obiektu podejmować jedynie w sytuacji uzasadnionej rozwojem pożaru.

✚ Czynniki powodujące utrudnienia w ewakuacji ludzi:

Zadymienie pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych - dym i znajdujące się w nim gazy pożarowe, które są produktami spalania rozprzestrzeniają się bardzo szybko i przenikają do odległych od miejsca pożaru części budynku poprzez otwory instalacyjne w ścianach i stropach, szczeliny w drzwiach. Dym jest często zwiastunem pożaru, którego źródło bywa ukryte lub niedostępne. Wpływa on drażniaco na drogi oddechowe wywołując kaszel i krztuszenie się, występuje łzawienie oczu, a z powodu małej przejrzystości utrudnione jest poruszanie się. Przebywanie ludzi w przestrzeni zadymionej stwarza psychozę lęku a nawet paniki w obawie zatrucia się, doznania obrażeń, zasłabnięcia lub śmierci. Gęstość zadymienia jest większa w górnej części pomieszczeń, gdzie dym przenika wraz z unoszącym się ciepłym powietrzem, nagrzanym w wyniku powstałego pożaru. Gęstość dymu może być tak duża, że niewidoczne stają się światła lamp zwieszonych pod stropami oraz znaki ewakuacyjne. Ponadto rozgrzane cząstki dymu są nośnikami ciepła, co powoduje, że dym na drodze swego rozprzestrzeniania może powodować zapalenie się znajdujących się tam materiałów palnych.

Toksyczne produkty rozkładu i spalania - powstają w warunkach pożaru w wyniku rozkładu termicznego materiałów wykończeniowych oraz elementów wyposażenia. Stanowią one największe niebezpieczeństwo dla życia ludzi, ponieważ często są bezbarwne i bezzapachowe. Szczególnie niebezpieczne są: tlenek węgla, cyjanowodor, czterochlorek węgla, fosgen. Nawet przy niewielkich stężeniach powodują silne zatrucie organizmu, niedotlenienie mózgu, zaburzenia w oddychaniu i utratę przytomności.

Występowanie wysokich temperatur i płomienia - może powodować odcięcie dróg ewakuacyjnych. Jest naturalnym czynnikiem budzącym u ludzi strach, utrudnia lub uniemożliwia ewakuację, może powodować u ludzi zachowania nieracjonalne, niewspółmierne do realnego zagrożenia.

✚ Zachowania się ludzi w warunkach zagrożenia.

Normalną reakcją jednostki jest zaskoczenie spowodowane tym, że nie można z góry przewidzieć, kiedy i gdzie on wystąpi. Zaskoczeniu może towarzyszyć przestrach spowodowany widokiem płomieni, dymem utrudniającym oddychanie i głosami przestraszonych ludzi. Jeżeli temu zjawisku nie będziemy przeciwdziałać może wystąpić panika, która jest sumarycznym przejawem zaskoczenia i przestrachu oraz obawy o własne życie. Osoby ulegające panice tracą panowanie nad swoim działaniem, tłoczą się przy wyjściach, tratują się, mogą być nieświadomie agresywne.

W takiej sytuacji kierowanie ich działaniem staje się właściwie niemożliwe.

Poruszanie się w warunkach zadymienia.

Przy silnym zadymieniu należy poruszać się w pozycji pochylonej, jak najbliżej posadzki pomieszczenia lub korytarzy, a w ekstremalnych przypadkach poruszać się czołgając. Aby ułatwić oddychanie zaleca się stosowanie mokrej chustki lub kawałka tkaniny najlepiej zwilżonego wodą, która posłuży za filtr powietrza. W przestrzeni zadymionej pionowej tj. klatkach schodowych należy wchodzić na czworakach i w tej samej pozycji schodzić tyłem. Sposób ten zapewnia lepszą orientację gdzie kończy się bieg schodów, szczególnie przy niedostatecznej widoczności. W przypadku poszukiwania w pomieszczeniu osób, które w nim pozostały, należy dokładnie sprawdzać miejsca, w których mogła schronić się osoba poszukiwana, a więc pod biurkiem w szafie, za zasłonami, a nawet w miejscach, które pozornie wydawałyby się niemożliwe. W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia decyzję o jej podjęciu podejmuje Starosta lub jego zastępca. Decyzja o zarządzeniu ewakuacji musi uwzględniać informacje o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczania obiektu, a także musi określać drogi i kierunki oraz przewidywać możliwość zakwaterowania osób ewakuowanych w przypadku niesprzyjających warunków atmosferycznych.

Zasady ogłaszania ewakuacji.

W przypadku wystąpienia zagrożenia należy niezwłocznie powiadomić wszystkich pracowników i osoby przebywające na terenie ewakuowanego obiektu o powstaniu i charakterze występującego zagrożenia.

Do powiadomienia można użyć:

- powiadamianie ustne,
- systemu rozgłoszeniowego,
- sieć telefoniczna wewnętrzna.

W przypadku dużego zagrożenia należy dążyć do uruchomienia wszystkich możliwych sygnałów w celu zaalarmowania jak największej ilości osób.

Ogólne zasady organizacji akcji ewakuacyjnej:

- po ogłoszeniu sygnału o ewakuacji pracownik ochrony ma obowiązek otworzyć drzwi wyjścia ewakuacyjnego z obiektu. Po otwarciu drzwi wychodzi na zewnątrz budynku, przekazuje informacje o miejscu zbiórki po ewakuacji i oczekuje na przybycie jednostek Państwowej Straży Pożarnej oraz udziela niezbędnych informacji dowódcy akcji,
- w pomieszczeniach należy wyłączyć wszystkie urządzenia, które mogą stwarzać dodatkowe zagrożenia podczas prowadzonych działań ratowniczo-gaśniczych. Za wykonanie tych czynności odpowiedzialni są wszyscy pracownicy,
- pracownicy mają obowiązek jak najkrótszą drogą kierując się wskazaniem znaków ewakuacyjnych, opuścić budynek i udać do miejsca zbiórki osób ewakuowanych, na które wyznacza się: **teren przed budynkiem**. Opuszczając pomieszczenie pracownik powinien dokładnie sprawdzić, czy nikt w nim nie pozostał, pamiętając o tym, że niektóre osoby w sytuacji zagrożenia mogą ze strachu chować się pod biurkiem, za szafą lub pod zasłoną. Powinien również zabrać ze sobą szczególnie ważne dokumenty,
- wszystkie inne osoby przebywające na terenie obiektu po ogłoszeniu ewakuacji powinny opuścić budynek i udać się do miejsca zbiórki,
- w przypadku braku możliwości opuszczenia budynku ze względu na silne zadymienie dróg ewakuacyjnych lub wystąpienie innych czynników uniemożliwiających ewakuację znajdujące się na jego terenie osoby powinny pozostać w pomieszczeniach, uszczelnić wszystkie miejsca przedostawania się do tego pomieszczenia dymu i starać się powiadomić osoby przebywające na zewnątrz o konieczności udzielenia pomocy,

- kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia,
- w pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze jego rozprzestrzeniania się oraz z takich, z których wyjścia mogą zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby najbardziej sprawne. Podczas ewakuacji z pomieszczeń strumienie ludzi należy kierować na poziome drogi ewakuacyjne (korytarze), a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne na klatki schodowe i wyjścia poza obszar zagrożony lub na zewnątrz budynku,
- w przypadku zablokowania dróg ewakuacyjnych należy niezwłocznie dostępnymi środkami np.; telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Ludzi odciętych od wyjścia, którzy znaleźli się w tej strefie należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków ewakuować od zewnątrz za pomocą urządzeń ratowniczych będących w posiadaniu jednostek Państwowej Straży Pożarnej,
- ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi,
- ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń i dokumentacji,
- po zakończeniu ewakuacji należy sprawdzić czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia. W razie stwierdzenia nieobecności jakiejś osoby należy natychmiast ten fakt zgłosić dowódcy akcji ratowniczej,
- w przypadku przybycia jednostek PSP w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji a następnie podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki

Ponieważ trudno przewidzieć możliwe scenariusze rozwoju zdarzeń, przy ocenie warunków ewakuacji należy przyjmować najbardziej niekorzystne z możliwych sytuacji tzn. duże zadymienie, maksymalna ilość osób, pora wieczorna. Zaleca się w celu sprawdzenia założeń teoretycznych przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia możliwości ewakuacji. Umożliwi to określenie niezbędnego czasu potrzebnego do całkowitej ewakuacji osób z terenu zagrożonego.

Wskazania dla osób uczestniczących w przeprowadzeniu ewakuacji.

Osoby uczestniczące w ewakuacji w sposób czynny muszą przestrzegać następujących zasad oraz posiadać n/w umiejętności:

- zachowanie spokoju, nie okazywanie zdenerwowania, nie wszczynanie zbędnych dyskusji lub kłótni z innymi osobami,
- podporządkowanie się zarządzeniom osoby kierującej ewakuacją,
- znajomość rozkładu dróg ewakuacyjnych i wyjść w budynku,
- znajomość zasad ratowania palących się osób,
- umiejętność postępowania w pomieszczeniu zadymionym,
- znajomość rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnica) oraz sposobu użycia środków alarmowania i łączności,
- szczególne zwracanie uwagi na mogące wystąpić zagrożenia.

Instrukcja ewakuacji osób dla obiektów Starostwa Powiatowego w Pile.

Na wypadek powstania pożaru lub innego zagrożenia w obiekcie należy przeprowadzić ewakuację w/g następującego schematu:

- osoba, która zauważyła pożar postępuje zgodnie z zasadami postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia,
- pracownik recepcji otwiera wszystkie wyjścia ewakuacyjne,

- ewakuację, należy przeprowadzić zgodnie z oznakowaniem dróg ewakuacyjnych oraz wywieszonymi planami ewakuacji, miejscem zbiórki osób ewakuowanych jest **teren przed budynkiem**,
- obowiązkiem osób odpowiedzialnych za poszczególne grupy jest jej doprowadzenie na miejsce zbiórki i sprawdzenie stanu osobowego,
- w przypadku stwierdzenia nieobecności jakiejś osoby należy niezwłocznie powiadomić kierującego akcją,
- w czasie ewakuacji należy zachować całkowity spokój, kontrolować zachowanie całej grupy oraz jednocześnie udzielać pomocy osobom najsłabszym.

Warunki ewakuacji.

Z pomieszczeń, w których mogą przebywać ludzie należy zapewnić możliwość ewakuacji w bezpieczne miejsce na zewnątrz budynku lub do sąsiedniej strefy pożarowej – bezpośrednio bądź poprzez poziome lub pionowe drogi ewakuacyjne.

Generalnie natomiast **zalecić należy wyraźne oznakowanie dróg komunikacji i ewakuacji oraz przestrzegać nie zastawiania tych dróg.**

Z chwilą powstania pożaru lub innego niebezpieczeństwa, wymagającego ewakuowania osób i mienia, po alarmowaniu oraz podjęciu działań ratowniczych lub ratowniczo-gaśniczych, należy niezwłocznie skierować się do najbliższej drogi ewakuacyjnej, prowadzącej na zewnątrz budynku, oznakowanej podświetlonymi tablicami lub znakami ewakuacyjnymi określonymi poniżej:

UWAGA: Podczas ewakuacji nie należy wywoływać paniki, opanować strach i lęk, a po wyjściu na zewnątrz budynku udać się do miejsca zbiórki, wyznaczonego przed obiektem, jako punkt zborny dla wszystkich osób.

W budynkach należy umieścić znaki bezpieczeństwa i pożarnicze tablice informacyjne wg PN (**załącznik nr 5**) oraz innych norm.

Miejsca umieszczenia i rodzaj znaku:

- tablice rozdzielcze energii elektrycznej oraz szafki przyłączy energetycznych – „ostrzeżenie przed porażeniem prądem”,
- miejsce umieszczenia sprzętu gaśniczego – „gaśnica”, „hydrant”, „przeciwpożarowy wyłącznik prądu”,
- oznaczenie kierunków ewakuacji na ścianach korytarzy i pomieszczeń – „kierunek ewakuacji” lub „kierunek do drzwi ewakuacyjnych”,
- oznaczenie drzwi wyjścia ewakuacyjnego – „wyście ewakuacyjne”,
- oznaczenie dróg dojazdu pożarowego – „droga pożarowa – nie zastawiać”,
- oznakowanie zakazu palenia i użytkowania otwartego ognia, miejsca przeznaczone na palarnie oznaczyć, jako „tu wolno palić”.

Rozmieszczenie znaków na drogach ewakuacyjnych powinno zapewniać ich widoczność z każdego miejsca, w którym może pojawić się wątpliwość, co do kierunku ewakuacji.

Ponadto w obiektach powinna znaleźć się instrukcja ogólna dotycząca zasad zachowania się w przypadku powstania pożaru oraz sposobów alarmowania (na recepcji, w biurze oraz w innych miejscach częstego przebywania ludzi).

X. Postępowanie i alarmowanie na wypadek pożaru

Wszyscy pracownicy mają obowiązek aktywnie uczestniczyć w ewakuacji ludzi i mienia oraz w akcji ratowniczo-gaśniczej. Działania w sytuacji zaistnienia pożaru można podzielić na dwa etapy:

- od chwili zauważenia pożaru do czasu przybycia pierwszych jednostek Państwowej Straży Pożarnej,
 - od przybycia na miejsce zdarzenia jednostek PSP do ugaszenia pożaru.
1. Każdy, kto zauważy pożar lub inne zjawisko, którego konsekwencją może być pożar, jest zobowiązany zachować spokój, nie dopuścić do paniki oraz natychmiast zawiadomić:
 - osoby znajdujące się w strefie zagrożonej i jej sąsiedztwie,
 - Starostę lub jego zastępcę (administracja),
 - Państwową Straż Pożarną (**tel. 998** lub **112**).
 2. Po zgłoszeniu informacji o pożarze oraz ewakuacji obiektu wyznaczony pracownik na polecenie Starosty ogłasza alarm, telefonicznie lub głosem lub za pomocą systemu rozgłoszeniowego przekazując komunikat:
 - **w przypadku pożaru: UWAGA POŻAR, UWAGA POŻAR!**
 - **w przypadku ewakuacji obiektu: UWAGA EWAKUACJA OBIEKTU!**
 3. Osoba alarmująca Państwową Straż Pożarną po uzyskaniu połączenia powinna podać następujące informacje:
 - gdzie się pali - nazwa obiektu, dokładny adres,
 - ile kondygnacji liczy budynek zagrożony pożarem,
 - co się pali,
 - jakie są obecne rozmiary pożaru,
 - czy istnieje zagrożenie życia ludzi,
 - czy w rejonie pożaru lub bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały łatwo zapalne,
 - numer telefonu z którego podaje się informację,
 - imię i nazwisko zgłaszającego.

UWAGA ! Słuchawkę telefoniczną można odłożyć dopiero po potwierdzeniu przyjęcia zgłoszenia po potwierdzeniu dyżurnego Państwowej Straży Pożarnej. Zaleca się również odczekać przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

Sekretarka po odebraniu sygnału o zaistniałym pożarze z lokalnego telefonu alarmuje:

- ◆ Straż Pożarną tel. **998,112**,
- ◆ Dyrektorów poszczególnych komórek organizacyjnych,
- ◆ Portiera.

4. W razie potrzeby (wypadek, awaria, prawdopodobieństwo podłożenia bomby) należy również zaalarmować:
 - **pogotowie ratunkowe – tel. 999 lub 112,**
 - **policję – 997 lub 112,**
 - **pogotowie gazowe - 992,**
 - **pogotowie energetyczne – 991,**
 - **pogotowie wodno-kanalizacyjne - 994.**
5. Równoległe z alarmowaniem należy przystąpić do akcji ewakuacyjnej i ratowniczo- gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego.

6. Przed opuszczeniem pomieszczeń należy wyłączyć wszystkie znajdujące się w nich instalacje i urządzenia.
7. Osoby znajdujące się najbliżej miejsca pożaru powinny ocenić sytuację pożarową i jeżeli pożar jest w początkowej swojej fazie - podjąć działania gaśnicze.
8. Do czasu przybycia jednostek PSP kierownictwo akcją sprawuje Starosta lub osoba przez niego wyznaczona.
9. Należy podporządkować się poleceniom osoby prowadzącej akcję ratowniczo-gaśniczą.
10. W strefach zadymionych poruszać się w pozycji jak najbliżej podłogi.
11. Wyłączyć w obiekcie zasilanie elektryczne.
12. Po przybyciu Straży Pożarnej, kierujący dotychczas akcją ratowniczo – gaśniczą zobowiązany jest się podporządkować im i poinformować ich o stanie zagrożenia pożarowego, wydanych dotychczas poleceniach oraz podjętych decyzjach.

Uwaga!

W celu zapoznania użytkowników obiektu z informacjami i pouczeniami o zasadach bezpieczeństwa pożarowego z „Instrukcji” należy sporządzić wyciąg ustaleń o nazwie „INSTRUKCJA ALARMOWA W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU”. Instrukcję należy umieścić w miejscach widocznych w pomieszczeniach obiektu.

Zasady postępowania w przypadku otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego.

1. Najczęściej zgłoszenie o podłożonej bombie trafia do Policji lub Państwowej Straży Pożarnej, czasami powiadomiony zostaje właściciel lub zarządca obiektu (w tym przypadku do sekretariatu Starosty). Powiadomienie zwykle odbywa się za pośrednictwem telefonu, z oczywistych względów osoba powiadamiająca nie przedstawia się. Każde zgłoszenie należy potraktować poważnie, licząc się z możliwością podłożenia ładunku wybuchowego. Przyczyny podłożenia bomby mogą być warunkowane bardzo różnymi celami, np :
 - chęć wymuszenia okupu,
 - podporządkowanie sobie danej instytucji, itp.
2. Potencjalnym miejscem do podłożenia bomby, biorąc pod uwagę ewentualne zniszczenia w warunkach pracy obiektu są :
 - instalacja elektryczna / tablice rozdzielcze prądu elektrycznego itp./,
 - pomieszczenia w których znajdują się substancje łatwopalne np. magazyny itp.
 - newralgiczne punkty konstrukcji, których uszkodzenie może spowodować poważne niebezpieczeństwo utraty jej stabilności.
3. W przypadku obiektu miejsca, w których możemy spodziewać się podłożenia ładunku wybuchowego lub bomby to:
 - toalety i piwnice,
 - pomieszczenia gospodarcze lub inne nie zabezpieczone przed dostępem osób postronnych.
4. W przypadku otrzymania wiadomości o podłożeniu ładunku wybuchowego :
 - a) Starosta :
 - ogłasza ewakuację obiektu i nadzoruje jej przebieg,
 - powiadamia Policję i Państwową Straż Pożarną.

- b) Portier (osoby wskazane):
- nadzoruje otwarcie wyjść ewakuacyjnych z budynku,
 - koordynuje działania ewakuacyjne na poziomie piwnic,
 - wykonuje inne zadania zlecone przez Starostę lub osobę, która go zastępuje.
- c) obsługa – wszyscy pracownicy:
- pomagają i nadzorują, aby będące w obiekcie osoby (w tym klienci) zabrały ze sobą swoje wszystkie osobiste rzeczy (torby, odzież itp.),
 - opuszczają pomieszczenia w sposób spokojny i zorganizowany, po wyjściu wszystkich na korytarz zamykają drzwi pomieszczeń na klucz, który pozostawiają w zamku,
 - kierują się z wyprowadzaną grupą ewakuowanych do wyjścia ewakuacyjnego i na zewnątrz budynku, we wskazane miejsce, na bezpieczną odległość.

XI. Instrukcja postępowania w przypadkach zagrożenia życia, zdrowia lub mienia

OBOWIĄZKI KIEROWNICTWA I PRACOWNIKÓW.

Starosta (osoba zastępująca):

- a) dokonuje analizy otrzymanej informacji i podejmuje decyzje odnośnie :
- powiadomienia profesjonalnych sił ratowniczych o zagrożeniu,
 - przerwania pracy i przyjęć interesantów,
 - zarządzenia doraźnej ewakuacji pracowników i osób przebywających w obiekcie, a także zabezpieczenia dokumentacji, sprzętu i pozostałego mienia.
- b) przekazuje zarządzenia wykonawcze dla kierowników podległych komórek organizacyjnych i osobom wyznaczonym do działań ewakuacyjno-ratowniczych.
- c) kieruje działaniami do czasu przybycia sił ratowniczych.
- d) w chwili przybycia sił ratowniczych informuje dowódcę o dotychczasowym przebiegu akcji, wydanych poleceniach oraz podporządkowuje się jego poleceniom.

Kierownicy komórek organizacyjnych:

- a) realizują zarządzenia Starosty (osoby zastępującej), zlecają zadania podległym pracownikom;
- b) nakazują zabezpieczyć dokumentację i mienie;
- c) nakazują opuścić miejsce pracy i udać się w rejon doraźnej ewakuacji gdzie ustalają obecność, stan zdrowia i zgłaszają potrzeby w tym zakresie;
- d) sprawdzają pomieszczenia, czy wszyscy je opuścili i dopilnowują, aby klucze od tych pomieszczeń pozostały w drzwiach;
- e) w porozumieniu z osobami wyznaczonymi do działań ewakuacyjno-ratowniczych organizują ewakuację mienia począwszy od pomieszczeń najbardziej zagrożonych.

Osoba wyznaczona do przeprowadzenia akcji ewakuacyjno - ratowniczej:

- a) w zależności od określonego rodzaju zagrożenia po ogłoszeniu sygnału do ewakuacji osób lub mienia kieruje akcją zgodnie z wytycznymi Starosty i zadaniami przewidzianymi instrukcją;
- b) wzmacnia ochronę budynku przez wystawienie zewnętrznego posterunku;
- c) stawia zadania dla ratowników jak również innym osobom w celu likwidacji zagrożenia i jego skutków;
- d) organizuje łączność ze wszystkimi posterunkami, rejonem i miejscem doraźnej ewakuacji pracowników;
- e) informuje na bieżąco o dotychczasowych działaniach przybyłemu na miejsce kierownikowi akcji ratowniczej;
- f) wykonuje polecenia kierującego akcją ratowniczą.

Pracownicy:

W przypadku doraźnej ewakuacji lub na polecenie przełożonego, natychmiast opuszczają pomieszczenia, postępując zgodnie z wytycznymi właściwego kierownika. W trakcie ewakuacji zachowując ciszę i opanowanie stosują się do poleceń przełożonych i osób kierujących ewakuacją. Wzajemnie sobie pomagają, szczególnie osobom mniej sprawnym fizycznie, zestresowanym, starając się nie dopuścić do wybuchu paniki. Nie utrudniają przejścia, nie zatrzymują się, nie zawracają. Szybko i sprawnie, przewidując ograniczoną widoczność (np. dym, zmrok), trudności w oddychaniu (np. zastosowanie środków chemicznych) i udają się drogą ewakuacyjną do wyznaczonego przed budynkiem rejonu, skąd na polecenie przełożonych przechodzą do miejsca ewakuacji.

WSPÓŁDZIAŁANIE Z PROFESJONALNYMI SIŁAMI RATOWNICZYMI .

1. Starosta (kierujący akcją) zapoznaje przybyłego na miejsce dowódcę sił ratowniczych z posiadanymi informacjami (aktualną sytuacją) o zagrożeniu i podjętymi działaniami.
2. Starosta lub osoba wyznaczona do przeprowadzenia akcji ewakuacyjno - ratowniczej, towarzyszy przybyłemu na miejsce akcji dowódcy sił ratowniczych, udzielając niezbędnych informacji w celu dokładnego zapoznania z sytuacją.
3. Wszystkie osoby pozostające w budynku bezwzględnie podporządkowują się poleceniom kierującego akcją ratunkową.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

1. O ustąpieniu zagrożenia dowódca kierujący akcją ratunkową powiadamia Starostę (osobę zastępującą).
2. Na podstawie otrzymanych informacji, Starosta (osoba zastępująca) podejmuje decyzję o przystąpieniu pracowników do dalszej działalności służbowej, itp.
3. Z przebiegu akcji wyznaczony przez Starostę zespół sporządza sprawozdanie, (notatkę służbową) oraz przedstawia wnioski i propozycje.

XII. Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi

Zgodnie z § 13. ust. 1 *rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz. 719)* właściciel lub zarządca obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób będących jej stałymi użytkownikami, niezakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.

Właściciel lub zarządca obiektu powinien powiadomić właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia działań, o których mowa w ust. 1, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

Praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji ma na celu ocenę przygotowania obiektu do sytuacji rzeczywistego zagrożenia. Należy je przeprowadzać w czasie, gdy obiekt normalnie funkcjonuje, a na jego terenie przebywa pełna, wynikająca z codziennej eksploatacji liczba ludzi. Przebieg samej ewakuacji powinien odbywać się zgodnie z ustaleniami zawartymi w obowiązującej w obiekcie Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego. Jako praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji (alarm ćwiczebny) nie mogą być traktowane inne (np. fałszywe) alarmy, w wyniku których taką ewakuację musiano przeprowadzić.

Właściwe przygotowanie ćwiczeń wymaga powołania zespołu osób, którego część podczas przeprowadzania ćwiczeń otrzyma funkcje obserwatorów, dlatego wskazane jest, aby w miarę możliwości byli to pracownicy związani na co dzień z obsługą infrastruktury obiektu. Obserwatorom przydzielamy ściśle określone obszary obiektu, w których pełnić będą wyznaczone role. Ponadto w skład zespołu, oprócz osób reprezentujących kierownictwo, powinni wejść: pracownik ochrony, elektryk oraz pracownik (lub pracownicy) odpowiedzialny za sprawy bhp i przeciwpożarowe.

Tym ostatnim osobom nie należy przydzielać żadnych innych funkcji niż te, które wynikają z ich zakresu czynności.

W celu maksymalnego ograniczenia dezorganizacji pracy ćwiczebny alarm ewakuacyjny można przeprowadzić kilka minut po rozpoczęciu lub na kilka minut przed zakończeniem pracy w obiekcie.

Wywołanie alarmu pozwoli na właściwą ocenę reakcji pracowników ochrony odpowiedzialnych z racji swej funkcji za bezpieczeństwo obiektu, powiadomienia o zagrożeniu właściwych służb oraz zarządzenie i koordynację prowadzonej ewakuacji.

W trakcie ćwiczeń wskazane jest również wyłączenie dopływu energii elektrycznej za pomocą przeciwpożarowego wyłącznika prądu. Zanik energii elektrycznej pozwoli sprawdzić działanie systemów awaryjnych (oświetlenie ewakuacyjne) oraz w pewien sposób przygotowuje opuszczające obiekt osoby do ewakuowania się w odbiegających od normalnych warunkach.

Bezpośrednio przed planowanym rozpoczęciem ćwiczeń obserwatorzy powinni udać się do wyznaczonych wcześniej punktów i od momentu ogłoszenia alarmu dokładnie monitorować rozwój wydarzeń. Obserwatorzy powinni zwrócić uwagę na następujące elementy ćwiczeń:

- czy sygnał o ewakuacji dotarł do wszystkich ludzi przebywających w monitorowanym przez nich obszarze,
- czy wszyscy mieszkańcy oraz pracownicy natychmiast przerwali pracę i rozpoczęli ewakuację,
- czy ewakuacja odbywała się zgodnie z wyznaczonymi drogami i kierunkami i czy nie wykorzystywano do niej elementów zabronionych, takich jak dźwigi lub nie przeznaczone do tego celu przejścia i wyjścia,
- czy w monitorowanym obszarze zadziałały wszystkie urządzenia techniczne służące do zapewnienia bezpieczeństwa ludzi przebywających w obiekcie, takie jak np.: oświetlenie ewakuacyjne, dźwiękowy system ostrzegawczy.

Ponadto obserwatorzy powinni:

- odnotować czas, w jakim opuszczono monitorowany przez nich obszar,
- odnotować wszelkie zauważone nieprawidłowości,
- sporządzić wykaz osób, które nie zastosowały się do polecenia ewakuacji, przystąpiły do niej w sposób opieszwały lub w jakikolwiek sposób ewakuację utrudniały lub zakłócały. Osoby, które nie opuściły budynku mimo ogłoszenia jego ewakuacji albo czyniły to w sposób opieszwały lub w jakikolwiek sposób ewakuację utrudniały lub zakłócały, powinny złożyć wyczerpujące wyjaśnienie o powodach swojego postępowania. W przypadku gdy wyjaśnienia te nie mają żadnej racjonalnej podstawy, w stosunku do takich osób powinny być wyciągnięte konsekwencje służbowe.

Praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji jest obowiązkiem wynikającym z § 13 ust. 1 cytowanego wyżej rozporządzenia, dlatego właściciel lub zarządca obiektu powinien właściwie udokumentować fakt przeprowadzenia takich ćwiczeń. Właściwa dokumentacja stanowić będzie cenny materiał porównawczy przy ocenie podobnych ćwiczeń prowadzonych w przyszłości i powinna zawierać:

- datę i godzinę przeprowadzonego ćwiczenia ewakuacyjnego,
- informację o sposobie ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego,
- liczbę ewakuowanych osób (określoną np. na podstawie list obecności pracowników) wraz ze wskazaniem, jaki ta liczba stanowi stosunek procentowy do pełnej, zakładanej liczby osób przebywających w obiekcie,
- czas ewakuacji poszczególnych kondygnacji (lub innych obszarów bądź stref, na które podzielony jest obiekt),
- czas ewakuacji całego obiektu mierzony od momentu ogłoszenia alarmu do chwili opuszczenia budynku przez ludzi,
- całkowity czas ewakuacji całego obiektu mierzony od momentu ogłoszenia alarmu do chwili opuszczenia go przez wszystkich użytkowników (z wyjątkiem pracowników ochrony i osób prowadzących ćwiczenie),
- wnioski podsumowujące ćwiczenie, obejmujące m.in.:
 - ocenę drożności i równomierności rozłożenia natężenia strumieni ludzi na głównych drogach ewakuacyjnych, zasięg słyszalności środków technicznych użytych do ogłaszania alarmu, ocenę skuteczności ogłaszanego alarmu, ocenę stanu zadziałania wszystkich związanych z ćwiczeniem urządzeń technicznych,

- wszystkie zauważone nieprawidłowości, jeżeli takie wystąpiły,
- zamierzenia, które należy przedsięwziąć, aby wyeliminować stwierdzone nieprawidłowości, a tym samym poprawić warunki ewakuacji ludzi z obiektu,
- kopię pisma adresowanego do właściwego miejscowo komendanta Państwowej Straży Pożarnej, w którym zgłoszono zamiar przeprowadzenia ćwiczeń.

W każdym obiekcie budowlanym, w którym mogą przebywać ludzie, bez względu na jego charakter i przeznaczenie powinny być zapewnione warunki ewakuacji ludzi na wypadek pożaru lub innego zagrożenia. Przepisy przeciwpożarowe stawiają duże wymagania dotyczące zapewnienia bezpiecznych dróg ewakuacji ze wszystkich pomieszczeń, stanowisk pracy i innych miejsc, w których w danej chwili mogą znaleźć się ludzie. Wymagania te wzrastają w zależności od wysokości obiektu, jego charakteru i wielu innych czynników.

Wymagania dotyczące dróg ewakuacyjnych określa się następująco:

- ze wszystkich pomieszczeń przeznaczonych do przebywania ludzi należy zapewnić wyjścia na zewnątrz lub na drogę ewakuacyjną,
- drogi ewakuacyjne nie mogą być zbyt długie, ich szerokość musi umożliwić szybkie opuszczenie pomieszczeń,
- klatki schodowe i drogi ewakuacyjne muszą być obudowane ścianami i stropami o odpowiedniej odporności ogniowej, wykonanymi z materiału niepalnego ich konstrukcja musi umożliwiać oddymianie i dostęp światła dziennego lub sztucznego,
- na drogach ewakuacyjnych nie mogą znajdować się zasłony, chodniki i inne urządzenia lub przedmioty, które przeszkadzają w swobodnym i płynnym przejściu ludzi; nie mogą mieć przeszkód, które utrudniają poruszanie się ludzi,
- dróg ewakuacyjnych nie wolno niczym zastawiać, zagradzać, używać do tymczasowego składowania materiałów itp. W każdym pomieszczeniu o zakratowanych oknach przynajmniej jedna krata musi być otwierana na zewnątrz,
- drogi ewakuacyjne, muszą być oznakowane zgodnie z PN-92\N—1256\02 – załącznik.

Wszyscy pracownicy mają obowiązek znać aktualne informacje na temat :

- ◆ rozkładu pomieszczeń i dróg komunikacyjnych oraz kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
- ◆ udzielania poszkodowanym od ognia i dymu pierwszej pomocy przedlekarskiej,
- ◆ rozmieszczenia środków i zasad alarmowania,
- ◆ rozmieszczenia i zasad obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
- ◆ rozmieszczenia kluczy od pomieszczeń w tym kluczy zapasowych,
- ◆ lokalizacji głównego wyłącznika energii elektrycznej i gazu.

Ewakuacja musi zostać podjęta natychmiast po zauważeniu pożaru, jeszcze przed przybyciem jednostek straży pożarnej, ponieważ każde opóźnienie może spowodować zagrożenie życia ludzi przebywających w obiekcie objętym pożarem.

W sytuacji wystąpienia zagrożenia, które powoduje konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia z obiektu, decyzję o jej podjęciu wydaje Starosta lub wyznaczona uprawniona osoba, odpowiedzialna za prowadzenie akcji ratowniczo-gaśniczej. Kierują oni akcją ewakuacyjną do czasu przybycia zastępów Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej PSP.

Ewakuację osób przeprowadza się wykorzystując wszelkie dostępne wyjścia ewakuacyjne .

W przypadku występowania zagrożenia dla zdrowia, podczas pożaru należy podjąć stanowcze działania, uniemożliwiające pracownikom i osobom obcym ewentualną próbę powrotu do pomieszczeń po pozostawione rzeczy osobiste.

Ogólne zasady ewakuacji ludzi z obiektu.

W przypadku, gdy zostanie podjęta decyzja o ewakuacji należy podjąć następujące działania:

- Natychmiast powiadomić wszystkie osoby przebywające w pomieszczeniach o charakterze zagrożenia, oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji.
- Sposób i kolejność ewakuacji jest uzależniona każdorazowo od miejsca powstania pożaru i dróg (kierunków) jego rozprzestrzeniania. Na ogół jednak należy zachować następującą kolejność:
 - osoby bezpośrednio zagrożone w pomieszczeniach, w których powstał pożar,
 - osoby znajdujące się w pomieszczeniach, które usytuowane są na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz w pomieszczeniach, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez ogień, zadymienie itp. zagrożenia,
 - osoby znajdujące się na kondygnacji powyżej miejsca powstania pożaru,
 - osoby agresywne i wzbudzające panikę,
 - pozostałe osoby w zależności od rozwoju sytuacji pożarowej.
- Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji z poszczególnych kondygnacji obiektu. Ponadto kierujący akcją ustala potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając kolejność i rodzaj ewakuacji

Zasady ewakuacji pracowników.

W przypadku alarmu i konieczności ewakuacji pracownicy wykonują następujące czynności:

- Wyłączają urządzenia na stanowisku pracy,
- Do wyjścia ewakuacyjnego kierują się zgodnie z kierunkiem oznakowań ewakuacyjnych umieszczonych na ścianach obiektu,
 - ◆ na korytarzach prowadzimy ruch prawostronny (bieganie wzbronione),
 - ◆ osoby odcięte od dróg wyjścia, a znajdujące się w strefie zagrożenia należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła zagrożenia i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować z zewnątrz przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej.
- Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian w kierunku zgodnym z oznakowaniem ewakuacyjnym, aby nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.
- Po wyjściu na zewnątrz obiektu pracownicy udają się w wyznaczone przez Kierownictwo **miejsce koncentracji ewakuowanych**, - patrz załącznik szkic sytuacyjny.
- Po zakończeniu ewakuacji osób należy sprawdzić, jeżeli istnieje taka możliwość, czy wszystkie osoby opuściły poszczególne pomieszczenia. Przy braku rozeznania, czy wszystkie osoby opuściły pomieszczenia zagrożone, należy fakt ten natychmiast zgłosić dowódcy Jednostki Ratowniczo Gaśniczej, przybyłej na miejsce akcji.
- W przypadku przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej w trakcie prowadzenia akcji ewakuacyjnej, osoba kierująca jej przebiegiem zobowiązana jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkować się poleceniom d-cy przybyłej jednostki Państwowej Straży Pożarnej.

Uwaga

Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji z poszczególnych kondygnacji obiektu. Osoby te mają obowiązek sprawdzić i powiadomić o konieczności ewakuacji pracowników mogących przebywać w innych częściach obiektu np. w pomieszczeniach technicznych. Ponadto kierujący akcją ustala potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając kolejność i rodzaj ewakuacji.

Ewakuacja mienia.

W sytuacji gdy zostanie podjęta decyzja o ewakuacji mienia, należy kierować się następującymi zasadami:

1. Decyzję o ewakuacji mienia podejmuje kierujący akcją lub personel organizujący ewakuację gdy:
 - ◆ mienie dużej wartości jest zagrożone i jest to jedyny sposób jego uratowania,
 - ◆ mienie utrudnia dostęp do źródeł pożaru lub ułatwia jego rozprzestrzenianie,
 - ◆ jest to niezbędne do ewakuacji (oswobodzenia ludzi),

„Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego”

- ◆ ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ratowania i ewakuacji ludzi.
2. Ewakuację mienia należy rozpocząć od:
 - ◆ elektronicznych nośników informacji,
 - ◆ dokumentacji, najcenniejszych urządzeń i sprzętu ,
 - ◆ materiałów i substancji niebezpiecznych pożarowo (np. ciecze palne, butle z gazami palnymi).
 3. Ewakuacja powinna być prowadzona równocześnie z akcją ratowniczo-gaśniczą.
 4. Do zabezpieczenia mienia przed zniszczeniem lub kradzieżą należy wykorzystać pracowników oraz Policję przybyłą na miejsce akcji.

Ogólne zasady kierowania ewakuacją.

Kierujący akcją ewakuacyjną powinien uwzględnić następujące zadania i wskazania :

- a) decydowanie o wzywaniu w razie potrzeby pomocy innych jednostek ratowniczych,
- b) wyznaczanie (ustalenie) osób do:
 - przeprowadzenia ewakuacji ze wskazanych pomieszczeń lub kondygnacji budynku,
 - gaszenia pożaru w zarodku przed przybyciem straży pożarnej i zapobiegania jego nasileniu się i rozprzestrzenianiu,
 - nadzorowaniu przebiegu ewakuacji oraz opieki nad osobami w miejscu czasowego ich grupowania się,
- c) ustalenie kolejności ewakuowania się osób,
- d) baczne obserwowanie przebiegu akcji ratowniczej i tłumienie pożaru w początkowym stadium, aby zapobiec pogorszeniu się sytuacji ewakuacyjnej i pożarowej,
- e) utrzymanie łączności osobistej z dowódcą straży pożarnej, kierującym ogólną akcją ratowniczą i uzgadnianie z nim ustaleń i zarządzeń ewakuacyjnych w celu koordynacji przebiegu ewakuacji,
- f) oddziaływanie uspokajające w stosunku do osób ewakuowanych, zapobieganie panice, chaosowi i niewłaściwym poczynaniom,
- g) decydowanie o dopuszczeniu do akcji ratowniczej i ewakuacyjnej osób postronnych bez ostatecznej konieczności, gdyż pomoc taka bywa nieraz niewłaściwa (nieznajomość pomieszczeń, niszczenie urządzeń , kradzież mienia itp.).

XIII. Zadania i obowiązki pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej

W celu zapewnienia właściwych warunków organizacyjnych ułatwiających przestrzeganie zasad bezpieczeństwa pożarowego w obiektach, uznając odpowiedzialność ustawową właściciela, ustala się dla wszystkich pracowników zatrudnionych w Starostwie Powiatowym w Pile, stosowne zakresy zadań i obowiązków w tym przedmiocie, w dwóch podstawowych kategoriach pracowniczych:

- dla wszystkich pracowników bez względu na zajmowane stanowisko;
- dla kierowników komórek organizacyjnych.

Należy zaznaczyć, że zakres obowiązków służbowych poszczególnych pracowników poza określeniem charakteru świadczonej pracy, zawiera także obowiązek dbałości o bezpieczeństwo (w tym również przeciwpożarowe) na zajmowanym stanowisku pracy.

Szczególną odpowiedzialność za sprawy ochrony przeciwpożarowej ponosi Starosta, który zgodnie z zapisami ustawy o ochronie przeciwpożarowej oraz rozporządzenia MSWiA w sprawie ochrony ppoż. budynków, innych obiektów budowlanych i terenów - odpowiada za bezpieczeństwo pożarowe obiektu i osób w nim przebywających.

Starosta wykonując swoje obowiązki przez podległych mu pracowników, ma prawo scedować część odpowiedzialności i związane z tym obowiązki służbowe na pracowników niższych szczebli zarządzania. Zakres kompetencji w tym przypadku powinien być jednoznacznie sprecyzowany w zakresie obowiązków służbowych pracownika i zgodny z aktualnymi rozwiązaniami organizacyjnymi i personalnymi.

1. Wszyscy pracownicy bez względu na zajmowane stanowisko ponoszą odpowiedzialność za wykonywanie następujących zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej:

- znajomość zagrożenia pożarowego na zajmowanym stanowisku pracy oraz sposobów przeciwdziałania możliwości powstania na nim i rozprzestrzeniania się pożaru;
- znajomość zasad postępowania w przypadku powstania pożaru;
- orientacja w rozmieszczeniu podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych, a także umiejętność obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego;
- znajomość warunków przeprowadzenia bezpiecznej ewakuacji osób i mienia;
- branie udziału w akcji ratowniczo - gaśniczej na terenie obiektu i podporządkowanie się poleceniom kierującego tą akcją;
- udział w szkoleniach przeciwpożarowych;
- niezwłoczne zgłaszanie przełożonym zauważonych usterek mogących spowodować pożar;
- przestrzeganie obowiązujących przepisów i instrukcji bezpieczeństwa pożarowego w obszarze zajmowanego stanowiska.

2. Kierownicy komórek organizacyjnych odpowiadają za:

- znajomość obowiązujących przepisów i instrukcji bezpieczeństwa pożarowego w zakresie nadzorowanych stanowisk pracy oraz kontrolowanie przestrzegania tych przepisów i instrukcji przez podległych pracowników;
- wyznaczanie osób odpowiedzialnych za stan bezpieczeństwa pożarowego poszczególnych pomieszczeń użytkowanych przez daną komórkę organizacyjną;
- systematyczne uzupełnianie wiedzy o ochronie przeciwpożarowej nadzorowanych stanowisk pracy;
- organizowanie bezpiecznej ewakuacji osób i mienia z podległych pomieszczeń służbowych w przypadku powstania pożaru;
- usuwanie spostrzeżonych lub wskazanych usterek mogących spowodować powstanie lub rozprzestrzenienie się ognia, lub zgłaszanie osobom kompetentnym potrzebę ich usunięcia;
- wnioskowanie o użycie sankcji służbowych wobec podległych pracowników, winnych naruszenia bezpieczeństwa pożarowego;
- prowadzenie szkolenia instruktazowego na stanowisku pracy, w zakresie ochrony przeciwpożarowej osób nowoprzyjętych.

Niezależnie od podanych powyżej ramowych zakresów odpowiedzialności dla grup pracowniczych, istnieje potrzeba ustalenia indywidualnego zakresu obowiązków w sprawach ochrony ppoż. obiektu, stosownie do aktualnych rozwiązań organizacyjnych i personalnych. Obowiązki w zakresie zabezpieczenia ppoż. ustawowo nałożone na właściciela należy przypisać pracownikom wykonawczym, zgodnie z ich kompetencjami i charakterem wykonywanej pracy.

Uwzględniając warunki techniczne, technologiczne, organizacyjne i porządkowe funkcjonowania, należy ustalić szczegółowe zakresy zadań, mających na celu realizację wymagań stawianych właścicielowi przez przepisy Ustawy o ochronie przeciwpożarowej oraz rozporządzenia MSWiA (przywoływane poprzednio).

3. Zadania i obowiązki dla pracownika recepcji (służby ochrony):

W przypadku powstania zagrożenia pożarowego lub innego miejscowego zagrożenia pracownik recepcji jest zobowiązany do zorganizowania akcji ratowniczo – gaśniczej i ewakuacyjnej, a ponadto:

- znać instrukcję alarmowania straży pożarnej oraz zasady powiadamiania o groźącym niebezpieczeństwie,
- prowadzenie w czasie służby ochronnej obserwacji pomieszczeń budynków, składowisk itp. w celu wykrycia ewentualnie zaistniałego pożaru,

- prowadzić akcję ewakuacyjną personelu i mienia nie dopuszczając do powstania paniki,
- znać i przestrzegać obowiązujące instrukcje przeciwpożarowe oraz rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego na obiekcie i sposób jego użycia,
- przekazuje dowódcy przybyłej jednostki straży pożarnej niezbędnych informacji mających wpływ na prowadzenia akcji ratowniczo – gaśniczej,
- usuwanie spostrzeżonych lub wskazanych niedociągnięć mogących spowodować powstanie lub rozprzestrzenianie się pożaru,
- utrzymanie budynków i pomieszczeń w należytym stanie pod względem pożarowym w myśl obowiązujących w tym zakresie przepisów wg posiadanych kompetencji,
- w toku akcji gaśniczej wartownik wykonuje ponadto następujące czynności:
 - a) zabezpiecza teren akcji, przed dostępem osób niepowołanych i przeszkadzających w akcji,
 - b) otwiera i zabezpiecza wejście oraz chroni mienie ewakuowane z pomieszczeń objętych pożarem,
 - c) w przypadku celowego podpalenia zatrzymuje osoby podejrzane i zabezpiecza ślady przestępstwa do czasu przybycia Policji,
 - d) po zakończeniu akcji gaśniczej sprawdza stan zabezpieczenia i dozoru pogorzeliska,
- sprawdzanie obiektów po zakończeniu pracy, a w szczególności czy:
 - a) nie występują oznaki tlenia lub palenia się materiałów,
 - b) urządzenia elektroenergetyczne zostały wyłączone spod napięcia,
 - c) urządzenia, składowane materiały nie stwarzają warunków do powstania pożaru,
- zwrócenie uwagi na utrzymanie ogólnego porządku na terenie i w obrębie obiektów, a w szczególności:
 - a) nie zaśmiecania terenu łatwo zapalnymi i palnymi odpadami,
 - b) właściwe składowanie materiałów łatwo zapalnych lub mogących ulec samozapaleniu,
 - c) systematyczne usuwanie łatwo zapalnych odpadów i właściwego ich składowania w wyznaczonych miejscach.

4. Starosta, osoba pełniąca obowiązki lub wyznaczona komórka organizacyjna w szczególności odpowiada za:

- nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie przeciwpożarowej przez wszystkich pracowników w obiektach;
- wydawanie poleceń mających na celu usunięcie technicznych usterek zagrażających bezpieczeństwu pożarowemu obiektu;
- planowanie oraz organizację inwestycji, remontów, adaptacji i bieżącej konserwacji urządzeń i instalacji w budynkach z uwzględnieniem zadań i potrzeb ochrony przeciwpożarowej;
- kierowanie akcją ratowniczo - gaśniczą lub ewakuacją w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia w obiektach - do czasu przybycia zawodowych jednostek ratowniczych;
- współpracę pracowników z jednostkami ratowniczymi przybyłymi z zewnątrz, w zakresie gaszenia pożarów, usuwania zagrożeń oraz przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia;
- wyposażenie obiektu w sprzęt ratowniczy i pożarniczy oraz środki gaśnicze;
- przygotowanie pomieszczeń w obiekcie do prowadzenia działań ratowniczo - gaśniczych;
- uwzględnianie w programach szkoleń zawodowych tematyki ochrony przeciwpożarowej.

W celu zapewnienia pełnej i zgodnej z przepisami ochrony przeciwpożarowej obiektu, niezbędnym jest wyznaczenie osób lub komórek organizacyjnych odpowiedzialnych bezpośrednio za realizację następujących zadań:

1. W zakresie ogólnego nadzoru nad ochroną przeciwpożarową:

- koordynację i nadzór nad realizacją zadań i obowiązków spoczywających na poszczególnych komórkach organizacyjnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
- okresowe analizowanie stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego nadzorowanych obiektów i działów pracy oraz podejmowanie działań zmierzających do poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego;
- okresowe omawianie problematyki bezpieczeństwa pożarowego z pracownikami funkcyjnymi i personelem kierowniczym;
- nadzór nad realizacją szkoleń przeciwpożarowych w kierowanym pionie;
- wyciąganie konsekwencji służbowych w stosunku do pracowników nie przestrzegających postanowień przepisów p.poż.;

2. W zakresie rozwoju technicznego:

- ustalanie wymagań przeciwpożarowych w dokumentacji technicznej, technologicznej i remontowej, w szczególności przez określenie:
 - a) charakterystyki zagrożenia pożarowego występującego w procesach technologicznych, instalacjach i urządzeniach podczas ich pracy i remontów;
 - b) sposobów ograniczania i usuwania zagrożenia pożarowego;
 - c) dopuszczalnych ilości stosowanych lub magazynowanych materiałów niebezpiecznych pożarowo;
 - d) wymagań w zakresie eksploatacji, jak również częstotliwości konserwacji urządzeń i instalacji;
 - e) wymagań w zakresie warunków budowlanych i lokalizacyjnych;
 - f) charakterystyki pożarowej i wybuchowej stosowanych materiałów;
- określenie technologii oraz normatywów składowania materiałów na stanowiskach pracy, w magazynach, magazynkach podręcznych i rozdzielniach;
- dokonywanie okresowych analiz stanu zagrożenia pożarowego oraz realizowanie wniosków wynikających z tych analiz;
- nadzór i okresową kontrolę przestrzegania reżimów w zakresie bezpieczeństwa pożarowego;
- zapewnienie udziału specjalistów d/s ochrony przeciwpożarowej i innych specjalistów branżowych w ocenie dokumentacji projektowej, technicznej i technologicznej pod względem zgodności z obowiązującymi wymaganiami ppoż. i innymi dotyczącymi bezpieczeństwa;

3. W zakresie utrzymania obiektu:

- zapewnienie wymaganego przepisami zabezpieczenia przeciwpożarowego i prawidłowej eksploatacji urządzeń i instalacji;
- nadzór nad montażem urządzeń i instalacji zgodnie z dokumentacją techniczną oraz obowiązującymi przepisami;
- terminowe przeprowadzanie okresowych kontroli, konserwacji i remontów urządzeń i instalacji oraz prowadzenie dokumentacji stwierdzającej wykonanie prac w tym zakresie;
- zabezpieczenie przed możliwością dostępu osób postronnych do urządzeń i instalacji, których obsługa zastrzeżona jest wyłącznie dla pracowników upoważnionych do ich kontrolowania;
- zapewnienie zgodnego z przepisami oznakowania urządzeń i instalacji;
- wyposażenie nadzorowanych urządzeń i instalacji w dokumentację techniczno - ruchową oraz instrukcje uwzględniające m.in.:
 - wymagania i wskazania z zakresu bezpieczeństwa ppoż.;
 - zasady postępowania w przypadku awarii lub pożaru;
 - sposoby likwidacji powstałych zagrożeń;
- dopilnowanie okresowej kontroli przewodów wentylacyjnych i kominowych zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- sprawowanie nadzoru nad przebiegiem prac pożarowo - niebezpiecznych na terenie obiektu;

4. W zakresie administrowania obiektem:

- utrzymywanie w należyтым stanie technicznym i czystości obiektów;
- zapewnienie systematycznego usuwania z terenu obiektu wszelkiego rodzaju odpadów, śmieci itp.;
- utrzymanie w należyтым stanie dróg dojazdowych i parkingów, w sposób zapewniający możliwość dojazdu do obiektów dla jednostek straży pożarnych;
- zapewnienie prawidłowego pod względem bezpieczeństwa pożarowego garażowania i parkowania pojazdów, umożliwiającego szybką ich ewakuację w razie powstania takiej potrzeby;

5. W zakresie profilaktyki pożarowej i przygotowania obiektu do działań ratowniczych:

- inicjowanie działań mających na celu ograniczenie zagrożenia pożarowego w obiekcie w oparciu o obowiązujące przepisy;
- zapewnienie wyposażenia obiektu w podręczny sprzęt gaśniczy i środki gaśnicze oraz pożarnicze i ewakuacyjne znaki bezpieczeństwa;

- dokonywanie analizy i oceny stanu przeciwpożarowego zabezpieczenia obiektów, maszyn i urządzeń technologicznych i produkcyjnych oraz opracowywanie wniosków zmierzających do ograniczenia zagrożenia pożarowego;
- opiniowanie projektów procesów technologicznych w zakresie wymagań ochrony przeciwpożarowej oraz ustalanie odpowiednich zabezpieczeń przed pożarem;
- inicjowanie postępu techniczno - organizacyjnego w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego procesów technologicznych, urządzeń i instalacji technologicznych;
- nadzór nad okresową kontrolą stanu technicznego urządzeń i sprzętu gaśniczego;
- udział w odbiorze nowych i modernizowanych obiektów przekazywanych do eksploatacji oraz opiniowanie zgodności ich wykonania i wyposażenia z wymogami ochrony przeciwpożarowej;
- dopilnowanie przestrzegania zasad uzgadniania dokumentacji projektowo - kosztorysowej z organami ochrony przeciwpożarowej oraz zabezpieczenie obiektów będących w budowie lub remoncie;
- udział w akcjach ratowniczych oraz ćwiczeniach jednostek straży pożarnych na terenie obiektu;
- prowadzenie działalności propagandowej zmierzającej do podnoszenia świadomości i stanu wiedzy wśród pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
- referowanie spraw ochrony przeciwpożarowej na posiedzeniach kierownictwa.

6. Należy wyznaczyć zadania następującym osobom:

- **portier** – zabezpieczenie otwarcia wyjścia ewakuacyjnego, informowanie o miejscu ewakuacji oraz kierunku dojazdu jednostek ratowniczych, zabezpieczenie przed wstępem osób ewakuowanych oraz obcych (osób mogących wejść do obiektu w czasie prowadzenia akcji ewakuacyjnej);
- **elektryk** – nadzór nad wyłączeniem zasilania obiektów w energię elektryczną, informowanie jednostek ratowniczych o zastosowanych rozwiązaniach i systemach energetycznych, załączenie zasilania po zakończonych działaniach ratowniczych (jeśli jest wydana na to zgoda);
- **dział administracyjny** – wyłączenie maszyn, wyznaczenie osób mających za zadanie zamknięcie drzwi na teren obiektów, zabezpieczenie wejścia osób na teren obiektów podczas działań ratowniczych.

Uwaga :

Niniejsza instrukcja nie zwalnia od konieczności poznania i przestrzegania wymagań ochrony przeciwpożarowej określonych w przepisach szczególnych, wewnętrznych zarządzeniach i instrukcjach dotyczących obiektów Starostwa Powiatowego w Pile, zaleceniach upoważnionych organów kontrolnych.

XIV. Zakres odpowiedzialności za nieprzestrzeganie przepisów przeciwpożarowych

Właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu jest odpowiedzialny za przestrzeganie wymagań ochrony przeciwpożarowej. Jeżeli nie dopełni obowiązków odpowiada na zasadach przepisów ogólnych prawa cywilnego i karnego. W zakresie wykroczeń stosowane są sankcje przewidziane w kodeksie wykroczeń (Dz. U. z 2015 r. poz. 1094 z późn. zm.), za które sądy mogą nakładać kary w postaci grzywnien, a nawet kar aresztu. Spośród zawartych w kodeksie wykroczeń norm prawnych w zakresie zachowania warunków bezpieczeństwa pożarowego należy wymienić:

1. art. 82:

§ 1. Kto dokonuje czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenienie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, polegających na:

- 1) niedozwolonym używaniu otwartego ognia, paleniu tytoniu i stosowaniu innych czynników mogących zainicjować zapłon materiałów palnych,
- 2) wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym bez ich wymaganego zabezpieczenia,

- 3) używaniu instalacji, urządzeń i narzędzi niepoddanych wymaganej kontroli lub niesprawnych technicznie albo użytkowaniu ich w sposób niezgodny z przeznaczeniem lub warunkami określonymi przez producenta, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia,
- 4) napełnianiu gazem płynnym butli na stacjach paliw, stacjach gazu płynnego i w innych obiektach nieprzeznaczonych do tego celu,
- 5) nieprzeznaczaniu zasad bezpieczeństwa przy używaniu lub przechowywaniu materiałów niebezpiecznych pożarowo, w tym gazu płynnego w butlach,
- 6) garażowaniu pojazdu silnikowego w obiektach i pomieszczeniach nieprzeznaczonych do tego celu z nieopóźnionym zbiornikiem paliwa i nieodłączonym na stałe zasilaniem akumulatorowym,
- 7) składowaniu materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczaniu przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości,
- 8) składowaniu materiałów palnych na nieużytkowych poddaszach lub na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach,
- 9) składowaniu materiałów palnych pod ścianami obiektu bądź przy granicy działki, w sposób naruszający zasady bezpieczeństwa pożarowego,
- 10) uniemożliwianiu lub ograniczaniu dostępu do urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic, urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego, kurków głównej instalacji gazowej, a także wyjść ewakuacyjnych oraz okien dla ekip ratowniczych,
- 11) uniemożliwianiu lub ograniczaniu dostępu do źródeł wody do celów przeciwpożarowych, podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.

§ 2. Kto, będąc obowiązany na podstawie przepisów o ochronie przeciwpożarowej do zapewnienia warunków ochrony przeciwpożarowej obiektu lub terenu, nie dopełnia obowiązków polegających na:

- 1) zapewnieniu osobom przebywającym w obiekcie lub na terenie odpowiednich warunków ewakuacji,
 - 2) wyposażeniu obiektu lub terenu w urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
 - 3) utrzymywaniu urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej,
 - 4) umieszczeniu w widocznych miejscach instrukcji postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych oraz wymaganych informacji,
 - 5) oznakowaniu obiektu odpowiednimi znakami bezpieczeństwa,
 - 6) utrzymywaniu dróg pożarowych w stanie umożliwiającym wykorzystanie tych dróg przez pojazdy jednostek ochrony przeciwpożarowej,
 - 7) zapewnieniu usuwania zanieczyszczeń z przewodów dymowych i spalinowych,
 - 8) zachowaniu pasa ochronnego o szerokości minimum 2 m i nawierzchni z materiałów niepalnych lub gruntowej oczyszczonej, wokół placów składowych, składowisk przy obiektach oraz przy obiektach tymczasowych o konstrukcji palnej,
 - 9) przestrzeganiu zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego podczas zbioru, transportu lub składowania palnych płodów rolnych,
 - 10) zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów w lesie poprzez wykonywanie wymaganych zabiegów ochronnych,
- podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.

§ 3. Kto na terenie lasu, na terenach śródleśnych, na obszarze łąk, torfowisk i wrzosowisk, jak również w odległości do 100 m od nich roznieca ogień poza miejscami wyznaczonymi do tego celu albo pali tytoń, z wyjątkiem miejsc na drogach utwardzonych i miejsc wyznaczonych do pobytu ludzi, podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.

§ 4. Kto wypala trawy, słomę lub pozostałości roślinne na polach w odległości mniejszej niż 100 m od zabudowań, lasów, zboża na pniu i miejsc ustawienia stert lub stogów bądź w sposób powodujący zakłócenia w ruchu drogowym, a także bez zapewnienia stałego nadzoru miejsca wypalania, podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.

§ 5. Kto w inny sposób nieostrożnie obchodzi się z ogniem, podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.

§ 6. Kto zostawia małoletniego do lat 7 w okolicznościach, w których istnieje prawdopodobieństwo wzniesienia przez niego pożaru,
podlega karze grzywny albo karze nagany.

2. art. 82a:

§ 1. Kto w razie powstania pożaru nie dopełnia obowiązku określonego w przepisach o ochronie przeciwpożarowej oraz Państwowej Straży Pożarnej w postaci:

- 1) niezwłocznego zawiadomienia osób znajdujących się w strefie zagrożenia oraz: centrum powiadamiania ratunkowego lub jednostki ochrony przeciwpożarowej albo Policji bądź wójta albo sołtysa,
 - 2) podporządkowania się zarządzeniu kierującego działaniem ratowniczym,
 - 3) udzielenia niezbędnej pomocy kierującemu działaniem ratowniczym, na jego żądanie,
- podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto utrudnia prowadzenie działań ratowniczych, a w szczególności utrudnia dojazd do obiektów zagrożonych jednostkom ochrony przeciwpożarowej, prowadzącym działania ratownicze.

§ 3. Kto uniemożliwia lub utrudnia przeprowadzenie czynności kontrolno-rozpoznawczych z zakresu ochrony przeciwpożarowej przez uprawnionego strażaka Państwowej Straży Pożarnej, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

Funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej mają prawo nakładać grzywny w formie mandatu za wykroczenia. Mandat karny można również nałożyć zaocznie pod nieobecność sprawcy w przypadku, gdy nie zachodzi wątpliwość, co do osoby sprawcy.

W celu przymuszenia właściciela, zarządcy lub użytkownika do obowiązków wynikających z przepisów ustawy o ochronie przeciwpożarowej, może być stosowane postępowanie egzekucyjne w/g ustawy z dnia 13 czerwca 1960 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Komendy Państwowej Straży Pożarnej są organem właściwym do egzekwowania przepisów przeciwpożarowych tzn.:

- przepisów ustawy o ochronie przeciwpożarowej,
- przepisów wykonawczych do tej ustawy,
- Polskich Norm dotyczących ochrony przeciwpożarowej, których obowiązek wprowadził Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- wskazanych przepisów budowlanych,
- przepisów o warunkach technicznych instalacji i urządzeń technicznych,
- wymagań ustalonych przez producenta tych instalacji lub urządzeń w zakresie usuwania zanieczyszczeń i nieprawidłowości eksploatacyjnych, które mogłyby przyczynić się do powstania pożaru lub wybuchu; względnie rozprzestrzeniania się ognia.

Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej na podstawie ustaleń z czynności kontrolno-rozpoznawczych może w przypadku naruszenia przepisów przeciwpożarowych nakazać w drodze decyzji administracyjnej usunięcie nieprawidłowości, jednocześnie określając termin ich wykonania. Jeżeli w wyznaczonym terminie zalecenia nie zostały wykonane w celu przymuszenia do wykonania stosuje się postępowanie administracyjne.

Za spowodowanie pożaru przewidziane sankcje karne są zawarte w ustawie Kodeks Karny z dnia 6 czerwca 1997 r.

Ściganie przestępstw może być prowadzone z urzędu lub w wyniku złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa do prokuratury. Przestępstwami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej są czyny zawarte w rozdziale XX pt.

„Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu” Kodeksu Karnego (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r.) art. 163 §1 k.k. kto spowoduje zdarzenie, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach, mające postać :

- pożaru (...)

podlega karze pozbawienia wolności do lat 10.

art. 163 § 3 k.k. jeżeli następstwem czynu określonego w §1 jest śmierć człowieka lub uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat.

XV. Zasady prowadzenia szkoleń pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Wszyscy pracownicy podlegają obowiązkowym szkoleniom z zakresu ochrony przeciwpożarowej i BHP.

Celem tych szkoleń jest zapoznanie z postanowieniami instrukcji bezpieczeństwa pożarowego oraz podstawowymi wymaganiami i przepisami w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Szkolenia organizuje specjalista do spraw BHP i ppoż. Przeprowadzenie szkolenia musi być udokumentowane w formie oświadczenia pracownika o odbyciu szkolenia (**załącznik nr 1** do instrukcji bezpieczeństwa pożarowego).

Druki oświadczeń należy przechowywać w teczkach osobowych pracowników.

Szkolenia dzielą się na trzy grupy:

- a) **szkolenie wstępne** - dotyczy pracowników nowo przyjmowanych i polega na zapoznaniu ich z występującym w obiekcie zagrożeniem, oraz obowiązującymi przepisami i zasadami zwalczania pożarów (**instrukcja bezpieczeństwa pożarowego**). Szkolenie to pracownik zobowiązany jest odbyć przed przystąpieniem do wykonywania obowiązków służbowych. Szkolenie to jest jednorazowe.
- b) **szkolenie okresowe** - dotyczy wszystkich pracowników i polega na zapoznaniu pracowników z:
 - zagrożeniami pożarowymi występującymi w miejscu pracy,
 - zadaniami i obowiązkami pracowników w zakresie zapobiegania pożarom,
 - zadaniami i obowiązkami pracowników na wypadek pożaru,
 - sposobami oraz zasadami użycia urządzeń i sprzętu gaśniczego,
 - zasadami ewakuacji osób.
- c) **szkolenie informacyjne** – dotyczy zapoznania z funkcjonowaniem i zainstalowanych w obiekcie nowych systemów, urządzeń i instalacji przeciwpożarowych.

Szkolenia powinny być potwierdzone odpowiednią dokumentacją:

- a) dokumentację odbycia szkolenia wstępnego i okresowego należy załączyć do akt osobowych pracownika,
- b) dokumentację szkolenia informacyjnego stanowi lista obecności na szkoleniu.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami osoby nie zatrudnione w jednostkach ochrony przeciwpożarowej wykonujące czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej, polegające na zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia, powinny posiadać odpowiednie kwalifikacje zawodowe (min. wykształcenie średnie i ukończony kurs dla prowadzących sprawy ochrony przeciwpożarowej, prowadzony przez uprawnione szkoły i ośrodki szkolenia).

Postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników firm i przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą lub wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie obiektów Starostwa Powiatowego w Pile. Umowa o powierzenie prac lub najem obiektu /jego części/ musi zobowiązywać wykonawców /najemców/ do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji. Wykonawcy ponadto zobowiązani są zapoznać z treścią instrukcji swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem.

Starosta lub osoba przez niego upoważniona ma prawo i obowiązek kontrolować wykonawców – najemców w zakresie realizacji ustaleń i przestrzegania przez ich pracowników postanowień instrukcji.

XVI. Kontrola stanu ochrony przeciwpożarowej

Sprawna organizacja systemu ochrony przeciwpożarowej wymaga wypracowanych zasad, form i trybu kontroli funkcjonowania tego systemu. Kontrola stanu ochrony przeciwpożarowej należy do podstawowych obowiązków osoby prowadzącej sprawę ochrony przeciwpożarowej. Dlatego też, aby kontrole takie były skuteczne należy stosować następujące zasady:

- kontrole powinny być przeprowadzane według opracowanych planów kontroli zatwierdzonych przez właściciela/zarządcę obiektu (Starostę),
- kontrole powinny być prowadzone w obecności lub za wiedzą osoby zarządzającej danym obiektem, grupą pomieszczeń lub pomieszczeniem,
- przed przystąpieniem do przeprowadzenia kontroli kontrolujący powinien przedstawić cel i zakres danej kontroli.

Podczas przeprowadzenia kontroli osoba przeprowadzająca ją powinna:

- żądać informacji i wyjaśnień w zakresie objętym kontrolą od osób zarządzających obiektem lub pomieszczeniami i mieć prawo wglądu do dokumentacji,
- sporządzić protokół z przeprowadzonej kontroli i uzyskać podpis osoby zarządzającej,
- wstrzymać działania lub prace stwarzające szczególne zagrożenie dla życia, zdrowia lub mienia.

Częstotliwość kontroli uzależniona jest od zagrożenia pożarowego obiektu. Z reguły kontrole kompleksowe powinny być przeprowadzane dwa razy w roku. Oprócz tego powinny być przeprowadzane kontrole doraźne np. w dni wolne od pracy, po godzinach pracy w zależności od potrzeb i charakteru danego obiektu. Kontrolą powinny być objęte następujące zagadnienia:

- stan zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu oraz pomieszczeń,
- znajomość przez pracowników zasad bezpieczeństwa pożarowego w tym instrukcji postępowania na wypadek powstania pożaru i użycia podręcznego sprzętu gaśniczego,
- stan techniczny sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych,
- działalność na rzecz bezpieczeństwa pożarowego pracowników nadzoru i osób sprawujących funkcje kierownicze,
- przebieg realizacji zadań i planów dotyczących poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego.

W zakresie szczegółowym tematyka kontroli powinna uwzględniać m.in.:

- stopień realizacji wniosków z kontroli poprzednich,
- stan instalacji elektrycznych, ogrzewczych, gazowych, odgromowych i wentylacyjnych itp.
- drożność wewnętrznych dróg pożarowych, komunikacyjnych i ewakuacyjnych,
- prawidłowość składowania i magazynowania materiałów palnych,
- lokalizację obiektów, parkingów itp. urządzeń na terenie obiektu w stosunku do sąsiedniej zabudowy,
- możliwość dojazdu jednostek straży pożarnej,
- stan wyposażenia pomieszczeń i wykończenia pod względem stosowanych materiałów,
- przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne (stan hydrantów zewnętrznych, wyposażenie, oznakowanie, dostęp do nich),

Prawidłowo przeprowadzona kontrola oraz wygezwowanie jej wyników w zasadniczy sposób ogranicza możliwość powstania pożaru. W wielu przypadkach takie kontrole powinny być przeprowadzane wspólnie z inspektorem do spraw BHP lub tematyka kontroli powinna uwzględniać tematykę BHP oraz ochrony przeciwpożarowej.

XVII. Wykaz przepisów przeciwpożarowych i innych, na których oparto powyższe opracowanie

- 1) Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Ochronie Przeciwpożarowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 191 z późn. zm.),
- 2) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz. 290 z późn. zm.),
- 3) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r, w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422 z późn. zm.).
- 4) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz. 719).
- 5) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124 poz. 1030).
- 6) PN - 92/N-01256/01 znaki bezpieczeństwa - ochrona przeciwpożarowa.
- 7) PN - 92/N-01256/02 znaki bezpieczeństwa- ewakuacja.

XVIII. Podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przeciwpożarowej

Ochrona przeciwpożarowa - realizacja przedsięwzięć mających na celu ochronę zdrowia, życia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem.

Pożar - to niekontrolowany proces spalania, zachodzący poza miejscem do tego celu przeznaczonym, przynoszący straty materialne.

Inne miejscowe zagrożenia - to inne niż pożar i klęska żywiołowa zdarzenie, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody (katastrofy techniczne, chemiczne i ekologiczne), a stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia.

Zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia - to zapewnienie nieruchomościom koniecznych warunków ochrony technicznej oraz tworzenie warunków organizacyjnych i formalnoprawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Działania ratownicze - to każda czynność podjęta w celu ratowania życia, zdrowia i mienia, a także likwidację źródła powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Bezpieczeństwo pożarowe - to stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia, uzyskiwany poprzez funkcjonowanie norm prawnych, technicznych systemów zabezpieczeń oraz prowadzenia działań zapobiegawczych.

Kategoria zagrożenia ludzi - to kwalifikacja budynku, jego części lub pomieszczenia ze względu na funkcję:

ZL I – budynki zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się.

ZL II – przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych,

ZL III – budynki użyteczności publicznej niezakwalifikowane do ZL I i ZL II,

ZL IV – budynki mieszkalne,

ZL V – budynki zamieszkania zbiorowego niezakwalifikowane do ZL I i ZL II.

Gęstość obciążenia ogniowego – ilość jednostek cieplnych przypadających na jednostkę powierzchni [MJ/m^2].

Teren przyległy - to pas terenu wokół obiektu o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów ze względu na wymagania ochrony przeciwpożarowej, określonej w przepisach techniczno – budowlanych.

Techniczne środki zabezpieczeń przeciwpożarowych - to urządzenia, sprzęt, instalacje lub rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów.

Stałe urządzenia gaśnicze - to urządzenia na stałe związane z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w układ przechowywania i podawania środka gaśniczego, uruchamiane automatycznie we wczesnej fazie rozwoju pożaru.

Urządzenia do usuwania dymów lub gazów pożarowych - to urządzenie montowane w górnych częściach pomieszczeń, uruchamiane w przypadku nagromadzenia się gorących gazów i dymów pożarowych w celu ich odprowadzenia drogą wentylacji naturalnej lub wymuszonej.

Sprzęt i urządzenia ratownicze - to przedmioty, narzędzia, maszyny i urządzenia na stałe związane z budynkiem, obiektem lub terenem, uruchamiane lub wykorzystywane do ratowania ludzi i mienia w warunkach pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu - to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru.

Odporność ogniowa – jest to zdolność konstrukcji lub elementu budynku poddanego działaniu znormalizowanych warunków fizycznych do spełnienia w określonym czasie wymagań dotyczących nośności ogniowej i/ lub izolacyjności ogniowej i/ lub szczelności ogniowej oraz innych wymaganych właściwości.

Klasa odporności pożarowej budynku – jest to symbol, któremu przyporządkowano wymagania dotyczące właściwości materiałów i elementów budynku.

Stopień rozprzestrzeniania ognia – jest to umowna klasyfikacja elementu budowli ze względu na zachowanie się badanej próbki w znormalizowanych warunkach.

Strefa pożarowa – jest to przestrzeń wydzielona w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni.

Oddzielenie przeciwpożarowe – element konstrukcji budynku (ściana, strop) wydzielający strefę pożarową.

Warunki ewakuacji - to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

Dojście ewakuacyjne – jest to droga od wyjścia z pomieszczenia na drogę ewakuacyjną do wyjścia na zewnątrz budynku albo do drzwi klatki schodowej.

Przeście ewakuacyjne – nie wydzielona fizycznie droga, jaką należy przebyć, aby opuścić pomieszczenie.

Materiały niebezpieczne pożarowo – gazy palne, ciecze palne o temp. zapłonu poniżej 55 °C, materiały samorzutnie zapalające się na powietrzu, materiały wybuchowe i pirotechniczne, materiały mające skłonność do samozapalenia i inne materiały jeśli powodują powstanie pożaru.

Ciecz palna - to ciecz o temperaturze zapłonu do 100°C.

Temperatura zapłonu – najniższa temperatura, w której pary cieczy łatwopalnej, zmieszane w odpowiednim stosunku z powietrzem zapalają się od iskry lub płomienia dostarczonego z zewnątrz.

Temperatura samozapłonu – najniższa temperatura, w której pary cieczy łatwopalnej, zmieszane w odpowiednim stosunku z powietrzem zapalają się bez iskry lub płomienia dostarczonego z zewnątrz.

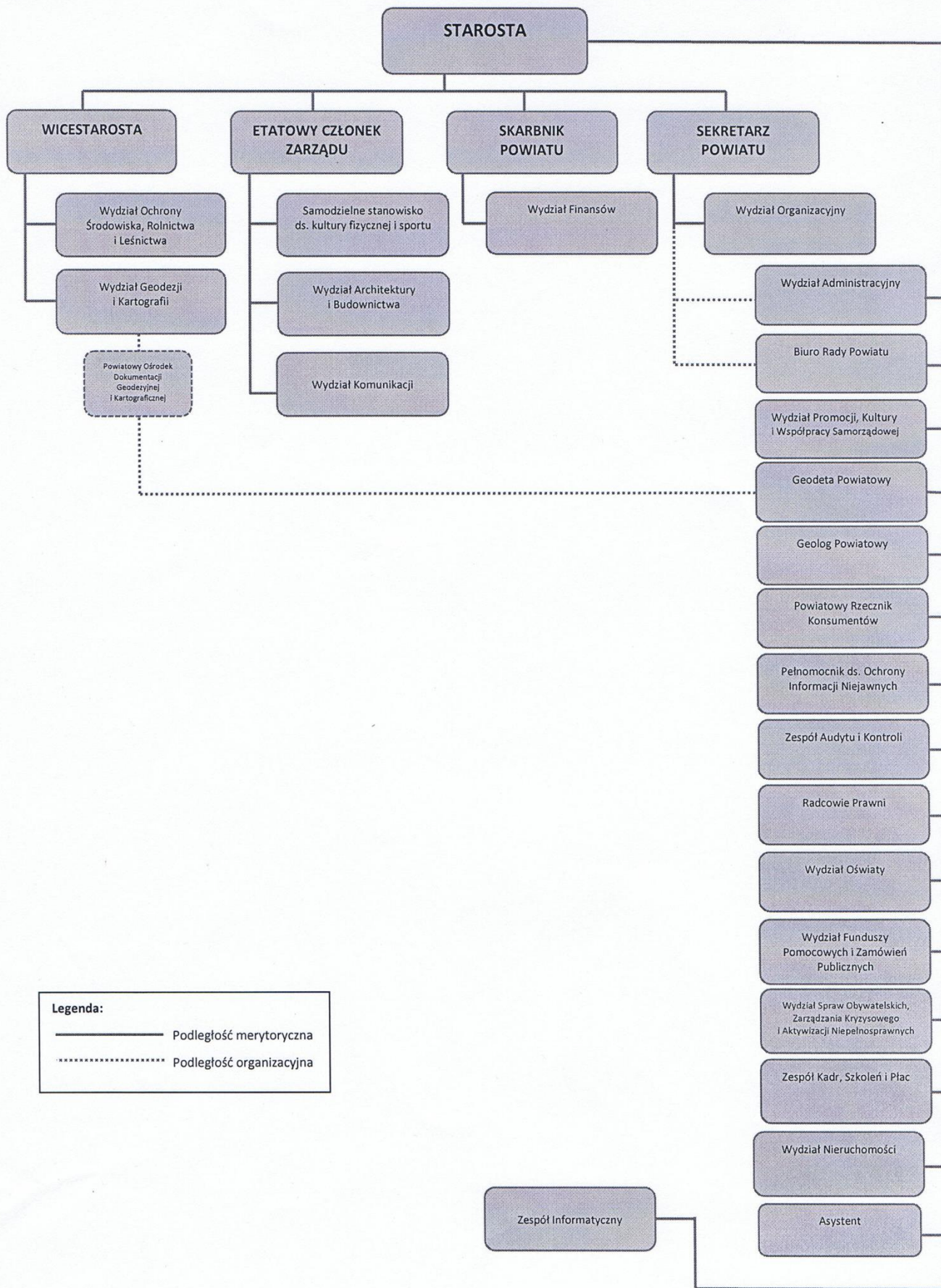
Prace niebezpieczne pod względem pożarowym – prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, cięciem z wytwarzaniem iskier mechanicznych i spawaniem.

Zagrożenie wybuchem – możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia.

Strefa zagrożenia wybuchem – przestrzeń, w której może występować mieszanina wybuchowa substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości.

Starosta – zarządca obiektów Starostwa Powiatowego (lub osoba wyznaczona pod nieobecność, np. Wicestarosta lub inna wskazana osoba).

Schemat organizacyjny Starostwa Powiatowego w Pile:

Załącznik Nr 1

Piła, dnia

.....
(pieczętka zakładu)

.....
(imię i nazwisko pracownika)

.....
(stanowisko)

O Ś W I A D C Z E N I E

Oświadczam , że zostałem(am) zapoznany(a) z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej obowiązującymi na terenie obiektów Starostwa Powiatowego w Pile, a w szczególności znane mi są zasady i sposoby :

1. zapobiegania powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru na stanowisku pracy i w obiekcie,
2. postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
3. użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych w miejscu pracy.

„Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego ” przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowienia.

.....
(podpis składającego oświadczenie)

Przyjęto do akt osobowych dnia:

Oświadczenie

Ja niżej podpisany(a) zatrudniony(a) w Starostwie Powiatowym w Pile, niniejszym oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(a) z „Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego” i zobowiązuje się przestrzegać jej postanowień.

L.p.	Imię i Nazwisko	Data	Podpis	Uwagi
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				

L.p.	Imię i Nazwisko	Data	Podpis	Uwagi
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				
31.				
32.				
33.				
34.				
35.				
36.				
37.				
38.				
39.				
40.				
41.				
42.				
43.				

L.p.	Imię i Nazwisko	Data	Podpis	Uwagi
44.				
45.				
46.				
47.				
48.				
59.				
50.				
51.				
52.				
53.				
54.				
55.				
56.				
57.				
58.				
59.				
60.				
61.				
62.				
63.				
64.				
65.				
66.				
67.				

L.p.	Imię i Nazwisko	Data	Podpis	Uwagi
68.				
69.				
70.				
71.				
72.				
73.				
74.				
75.				
76.				
77.				
78.				
79.				
80.				
81.				
82.				
83.				
84.				
85.				
86.				
87.				
88.				
89.				
90.				
91.				

Załącznik Nr 2

PROTOKÓŁ Nr

ZABEZPIECZENIA PRZECIWOŻAROWEGO PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

1. Nazwa i określenie pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac:
.....
.....
2. Technologia prac przewidzianych do realizacji:
3. Właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniu / miejscu / prac:
.....
4. Rodzaj elementów budowlanych / zapalność / występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac niebezpiecznych pod względem pożarowym:
5. Rodzaj wykonywanych przez inne firmy w pomieszczeniach sąsiadujących z pomieszczeniami / miejscami / wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo oraz sposoby zabezpieczeń obszarów sąsiadujących:
6. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska , urządzenia itp. na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo:
7. Ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pożarowo:
8. Środki i sposób alarmowania współpracowników oraz straży pożarnej w przypadku powstania pożaru:
9. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac :
10. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac:
11. Osoba(y) zobowiązana(e) do przeprowadzenia kontroli rejonu prac po ich zakończeniu:
.....

1.
2.
3.
4.

PODPISY CZŁONKÓW KOMISJI
(imię i nazwisko, stanowisko)

Załącznik Nr 3

Miejscowość, dnia

ZEZWOLENIE Nr NA PRZEPROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

1. Miejsce pracy:
(pomieszczenie, kondygnacja, instalacja)
 2. Rodzaj pracy:
 3. Czas pracy: dnia: od godz.: do godz.:
 4. Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) w miejscu pracy:
 5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru (wybuchu):
 6. Środki zabezpieczenia :
 - a/ przeciwpożarowe
 - b/ bhp :
 - c/ inne :
 7. Sposób wykonania pracy:
 8. Odpowiedzialni za:
 - a/ przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac niebezpiecznych pożarowo:
Nazwisko i imię Wykonano. Podpis
 - b/ wyłączenie rejonu prac spod napięcia:
Nazwisko i imię Wykonano. Podpis
 - c/ dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów w zakresie występowania niebezpiecznych stężeń:
Nazwisko i imię Wykonano. Podpis
 - d/ stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:
Nazwisko i imię Wykonano. Podpis
- UWAGA :** niepotrzebne skreślić.
9. Zezwalam na rozpoczęcie prac: w dniu (ach): od godz.: do godz.:
/ zezwolenie jest ważne tylko po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt.8 /.

.....
(wnioskujący)

.....
(Przewodniczący Komisji)

10. Prace zakończono w dniu: o godzinie:

Wykonawca:

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie zostało sprawdzone i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót:

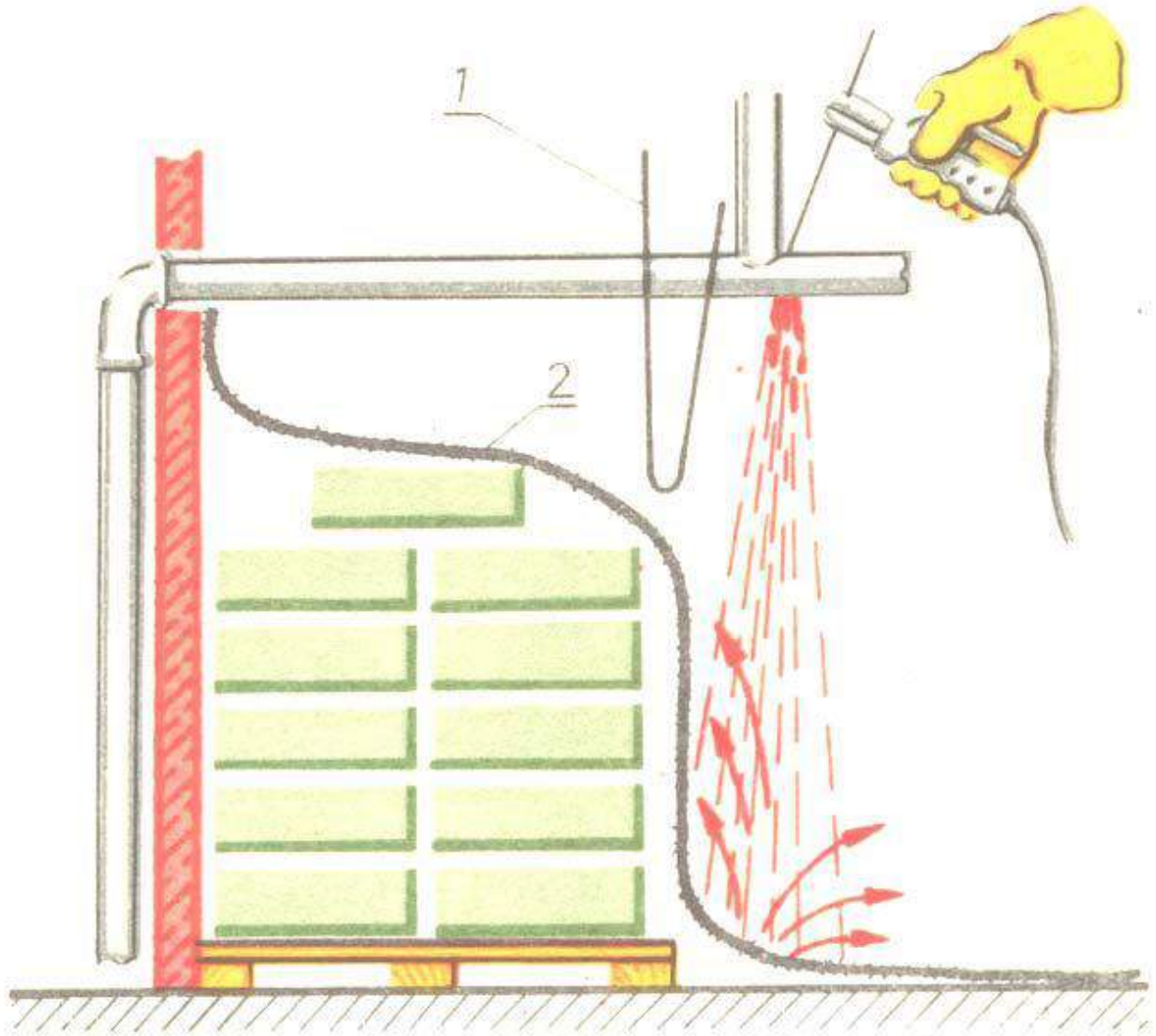
Skontrolował:

.....
(podpis)

.....
(podpis)

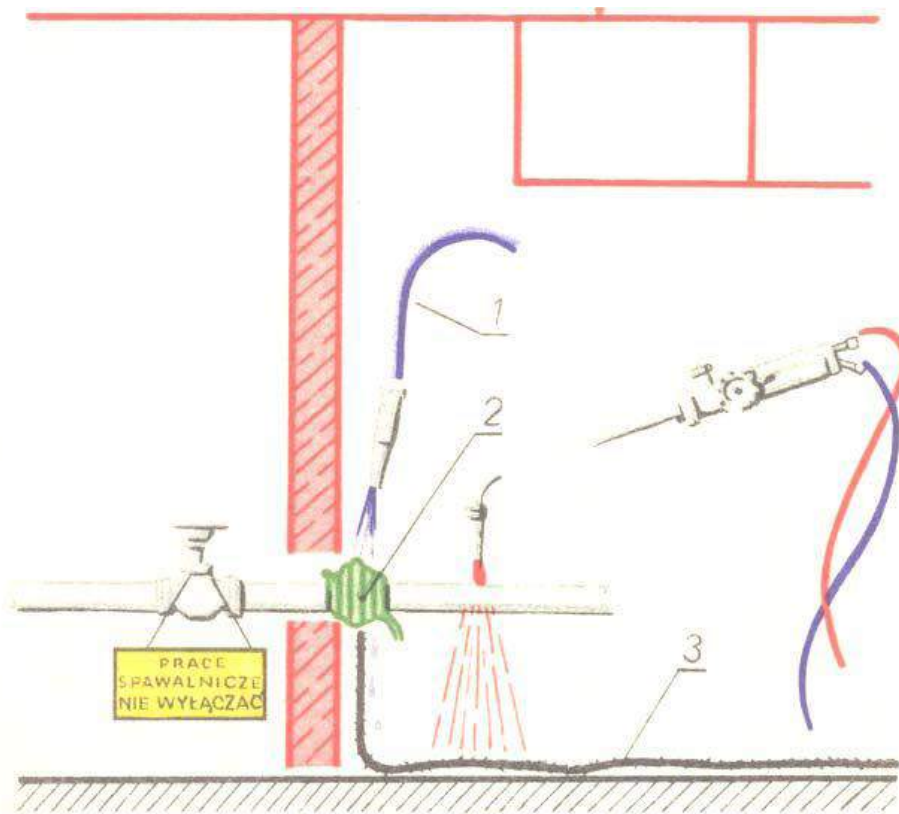

SPOSOBY ZABEZPIECZANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM
POŻAROWYM:

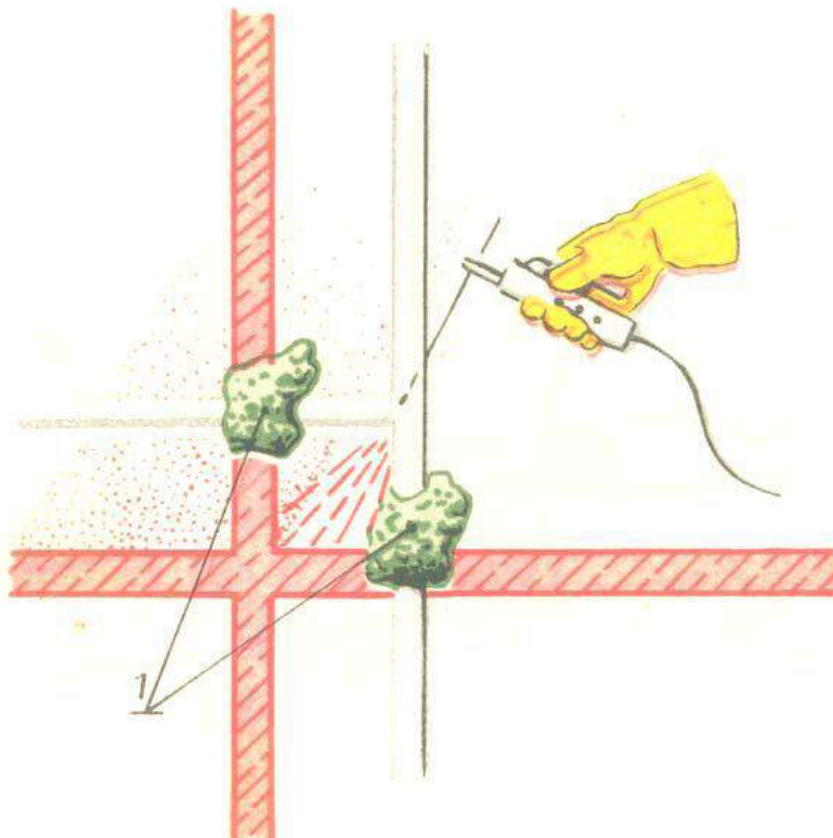
Rys.1

Palne materiały, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1-ekran z blachy, 2-koc gaśniczy.

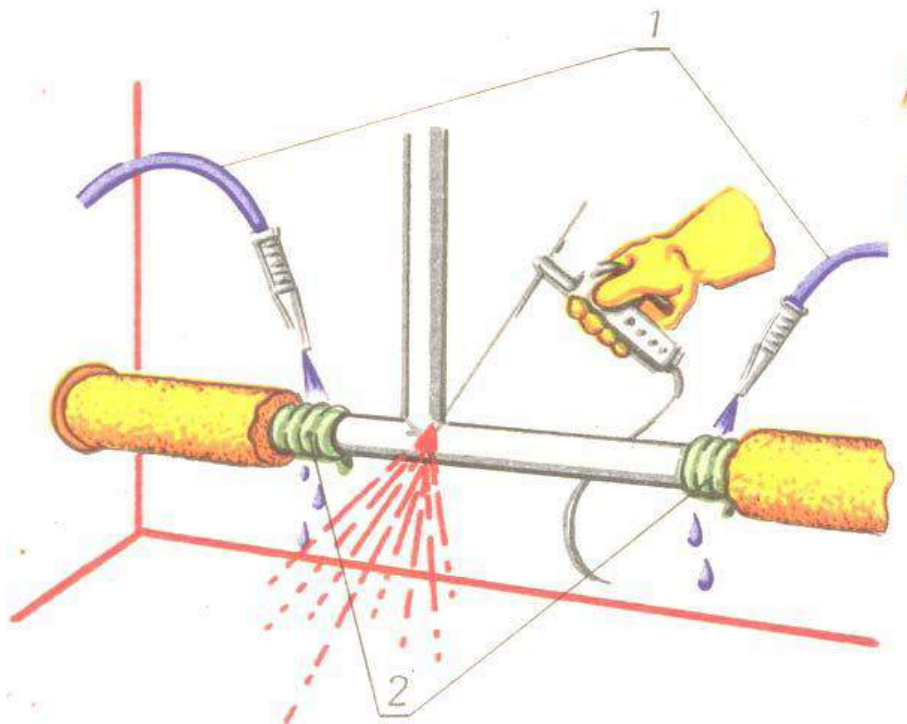
Rys. 2

Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić: 1-przewód doprowadzający wodę, 2-zwoje sznura z włókna niepalnego, 3-koc gaśniczy.

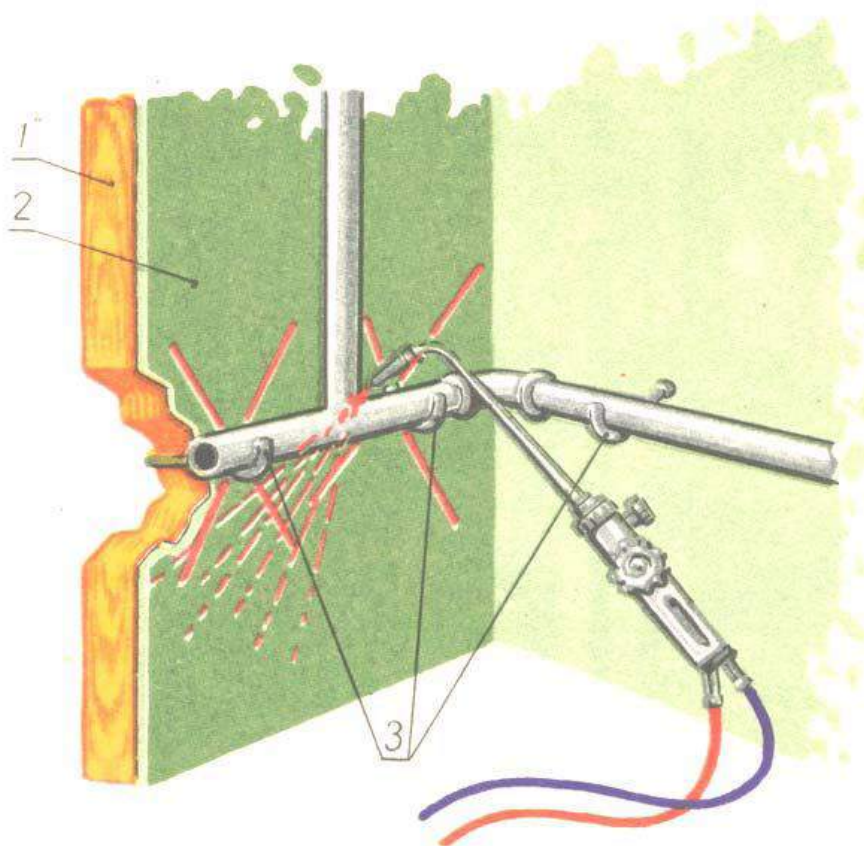
Rys.3

Wszystkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału – 1.

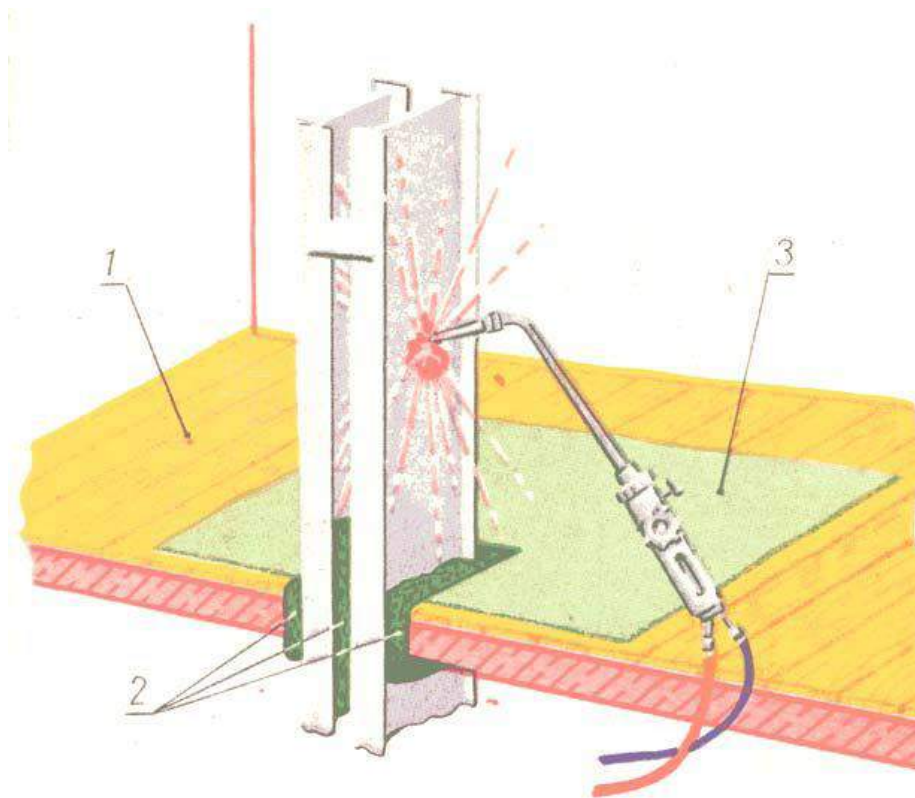
Rys. 4

Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwopalna) chłodzić skutecznie np. sposobem pokazanym na rysunku: 1-przewody doprowadzające wodę, 2-zwoje sznura z włókna niepalnego.

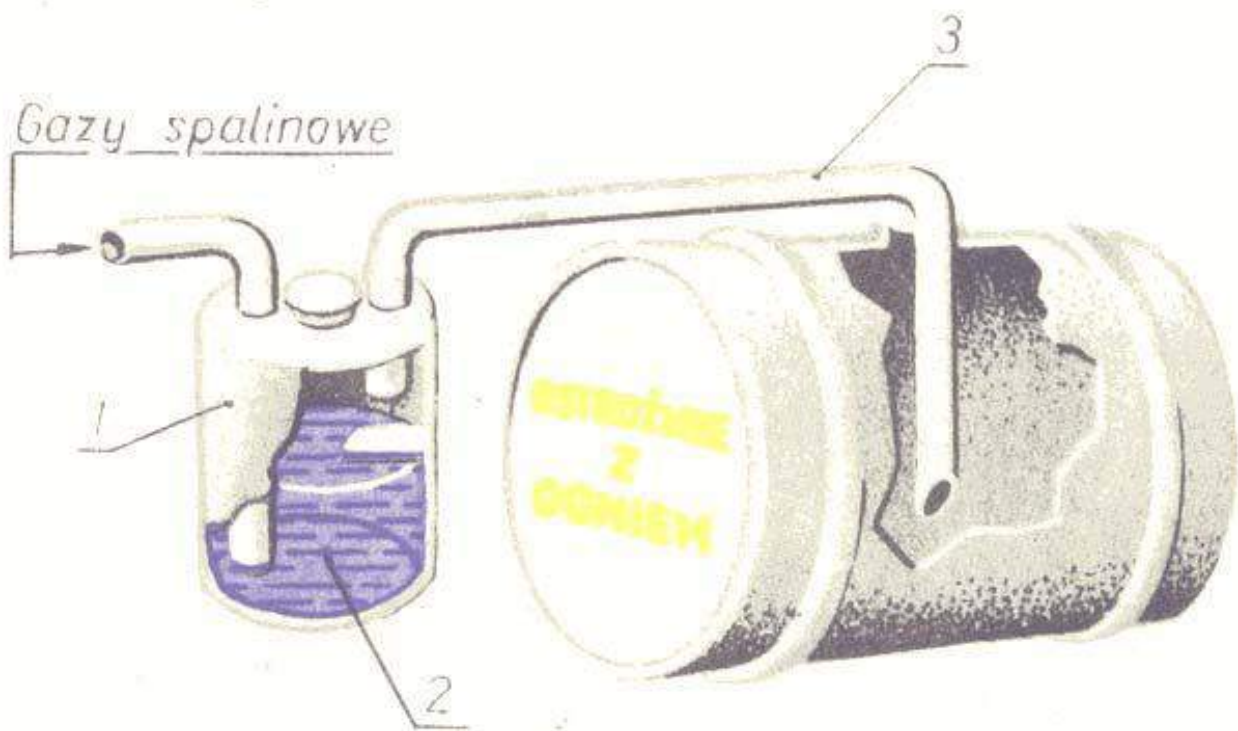
Rys. 5

Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu bezpośrednio od płomienia lub na drodze przewodnictwa cieplnego, stykające się z materiałami palnymi, należy zdemontować lub skutecznie chłodzić: 1-palna ścianka, 2-niepalna wykładzina, 3-haki podtrzymujące instalację.

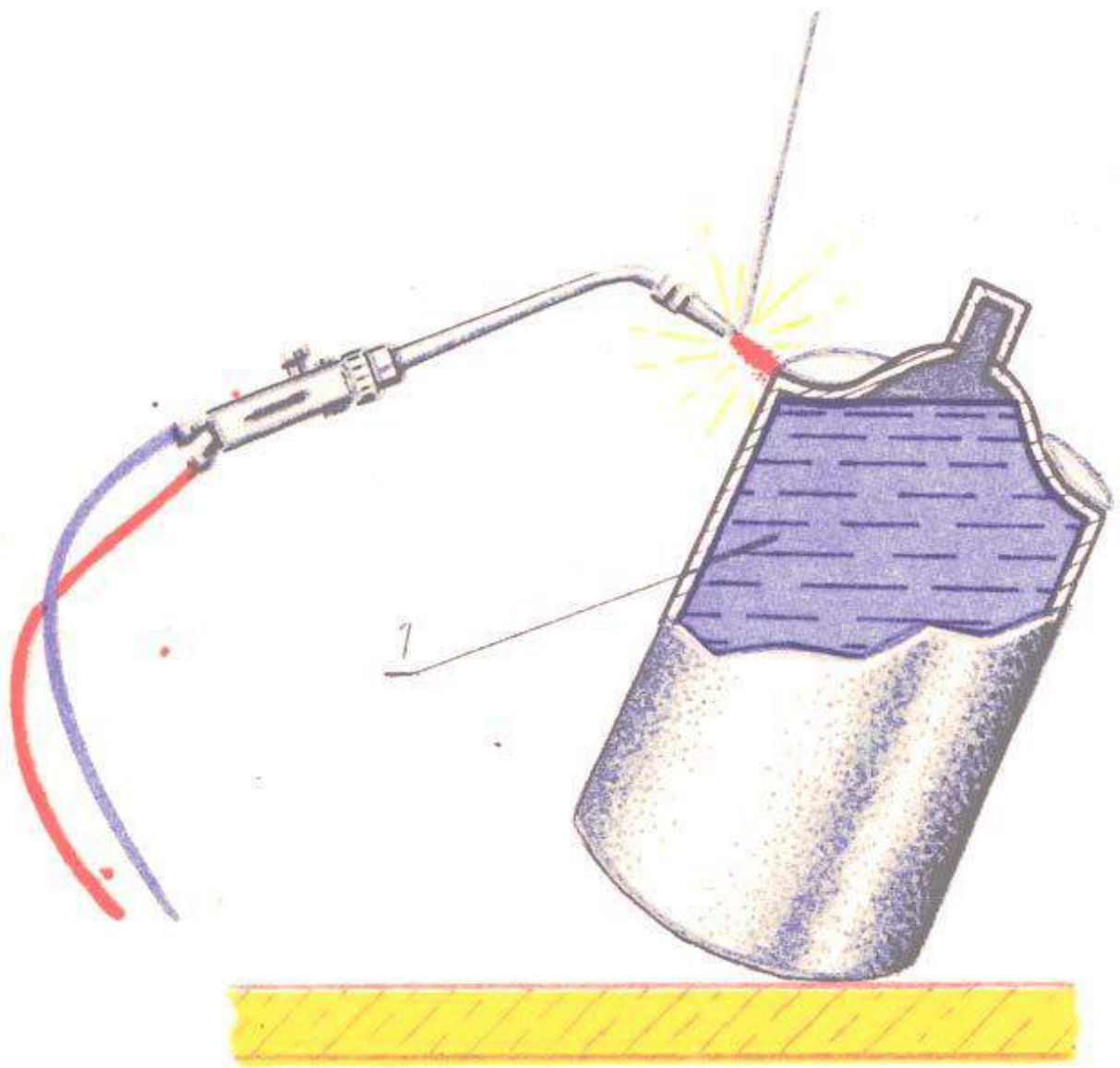
Rys. 6

Sposób prawidłowego spawania elementu metalowego konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop:
 1-drewniany strop, 2-szczeliwo z materiału niepalnego, 3-materiał niepalny (np. koc gaśniczy).

Rys. 7

Cięte lub spawane pojemniki, mogące zawierać gazy lub pary cieczy palnych, należy przed przystąpieniem do prac wypełnić gazem obojętnym, np. gazami spalinowymi z silnika samochodowego podawanymi przez łapaczkę iskier: 1-łapaczka iskier, 2-woda, 3-przewód doprowadzający gazy do wnętrza pojemnika.

Rys. 8

Niewielkie pojemniki, mogące zawierać palne gazy lub pary cieczy palnych, zabezpieczamy skutecznie przed zapaleniem lub wybuchem napełniając je wodą – 1.

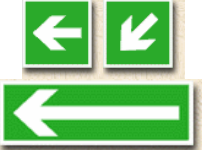

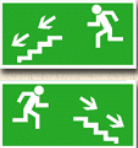

Załącznik Nr 6

PN-92/N-01256-01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.

Nr	Znak bezp.	Znaczenie (nazwa) znaku bezpieczeństwa	Zastosowanie
1		Uruchamianie ręczne	Stosowany do wskazania przycisku pożarowego lub ręcznego sterowania urządzeń gaśniczych .
2		Alarmowy sygnalizator akustyczny	Może być stosowany samodzielnie lub łącznie ze znakiem nr 1,
3		Telefon do użycia w stanie zagrożenia	Znak wskazujący usytuowanie dostępnego telefonu przeznaczonego dla ostrzeżenia w przypadku zagrożenia pożarowego.
4		Zestaw sprzętu pożarniczego	Znak ten jest stosowany dla podawania zestawu indywidualnych znaków określających sprzęt pożarniczy.
5		Gaśnica	Znak ten jest stosowany do oznaczenia gaśnic.
6		Hydrant wewnętrzny	Znak ten jest stosowany na drzwiach szafki hydrantowej.
7		Drabina pożarowa	Znak ten jest stosowany do oznaczenia drabiny trwale związanej z obiektem .
8		Niebezpieczeństwo pożaru – Materiały łatwo zapalne	Do wskazania obecności materiałów łatwo zapalnych.
9		Niebezpieczeństwo pożaru – Materiały utleniające	
10		Niebezpieczeństwo wybuchu – Materiały wybuchowe	Stosowany do wskazania możliwości występowania atmosfery wybuchowej, gazów palnych lub materiałów wybuchowych.
11		Zakaz gaszenia wodą	Do stosowania we wszystkich przypadkach, kiedy użycie wody do gaszenia pożaru jest zabronione.
12		Palenie tytoniu zabronione	Do stosowania w miejscach, gdzie palenie tytoniu może być przyczyną zagrożenia pożarowego.
13		Zakaz używania otwartego ognia – Palenie tytoniu zabronione	Do stosowania w miejscach, gdzie palenie tytoniu lub otwarty ogień mogą być przyczyną zagrożenia pożarem lub wybuchem.
14		Kierunek do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego	Do stosowania tylko łącznie ze znakami nr 1 do 3 i nr 10 do 13, dla wskazania kierunku do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego.
15		Nie zastawiać	Znak do stosowania w przypadkach, gdy ewentualna przeszkoda stanowiłaby szczególne niebezpieczeństwo (na drodze ewakuacyjnej/,

PN-92/ N-01256-02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja

nr	znak ewakuacyjny	znaczenie (nazwa) znaku ewakuacyjnego	znaczenie
1		Kierunek drogi ewakuacyjnej	Znak wskazuje kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w przypadku zagrożenia. Strzałki krótkie – do stosowania z innymi znakami. Strzałka długa – do samodzielnego stosowania.
2		Wyjście ewakuacyjne	Znak stosowany do oznakowania wyjść używanych w przypadku zagrożenia.
3		Drzwi ewakuacyjne	Znak stosowany nad drzwiami skrzydłowymi, które są wyjściami ewakuacyjnymi (drzwi lewe lub prawe).
4		Przesunąć w celu otwarcia	Znak stosowany łącznie ze znakiem nr 3 na przesuwnych drzwiach wyjścia ewakuacyjnego, jeśli są one dozwolone.
5		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej do wyjścia; może kierować w lewo lub w prawo.
6		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w dół na lewo lub prawo.
7		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w górę na lewo lub prawo.
8		Pchać, aby otworzyć	Znak jest umieszczany na drzwiach dla wskazania kierunku otwierania.
9		Ciągnąć, aby otworzyć	Znak jest umieszczany na drzwiach dla wskazania kierunku otwierania.
10		Stłuc, aby uzyskać dostęp	Znak ten może być stosowany: a) w miejscu, gdzie jest niezbędne stłuczenie szyby dla uzyskania dostępu do klucza lub systemu otwarcia, b) gdy jest niezbędne rozbicie przegrody dla uzyskania wyjścia.

Piła, dnia

PROTOKÓŁ

z ćwiczeń w zakresie praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji

Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r o ochronie przeciwpożarowej i § 17 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 z dnia 22 czerwca 2010 r.)

Nazwa obiektu:

Adres:

Data ćwiczeń: godz.: czas trwania ewakuacji:

Organizator:

1. W akcji ewakuacyjnej uczestniczyło: osób.

2. Charakterystyka obiektu:

- a) ilość kondygnacji:, w tym podziemnych:
- b) ilość wyjść ewakuacyjnych w obiekcie:
- c) dostęp do obiektu umożliwiający wykorzystanie sprzętu straży pożarnej:
dogodny / niedogodny
- d) czy obiekt spełnia wymagania techniczne ewakuacji w świetle obowiązujących przepisów :
tak / nie
- e) czy opracowana jest instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla obiektu: tak / nie
• jeśli tak, to czy w instrukcji ujęte zostały zasady ewakuacji: tak / nie
- g) w jaki sposób ogłaszany jest alarm pożarowy w obiekcie:
- h) data ostatniego szkolenia:
- i) liczba ewakuowanych z każdej kondygnacji:

3. Przyjęte założenia do ewakuacji:

- a) miejsce zbiórki dla ewakuowanych osób:
- b) kierujący akcją ewakuacyjną:
- c) ewakuacja całości / części budynku,
- d) działania były zapowiedziane / niezapowiedziane,
- e) pracownicy: zostali / nie zostali poinformowani o terminie przeprowadzenia próbnej ewakuacji,
- f) umiejętności zorganizowania personelu: pełna / częściowa / niedostateczna,
- g) wyznaczenie zadań pracownikom: pełne / częściowe / niedostateczne,
- h) zapewnienie przepływu informacji: pełne / częściowe / niedostateczne,
- i) ocena zachowania:

4. Zachowanie personelu:

- a) znajomość zadań na wypadek ewakuacji: tak / nie,
- b) wszyscy postępowali zgodnie z wyznaczonym zakresem działań: tak / nie,
- c) utrzymanie z osobami ewakuowanymi kontaktu, zapewniającego zachowanie spokoju w grupie:
skuteczne / mało skuteczne / nieskuteczne,
- d) pracownicy opuścili pomieszczenia i udali się na miejsce zbiórki dla ewakuowanych: tak / nie,
- jeśli nie, to opisać sytuację
- g) otoczenie opieką ewakuowanych po wyprowadzeniu z obiektu: pełne / częściowe / niedostateczne
- h) ocena zachowania pracowników, sposobu wykonania powierzonych zadań:
.....

- i) na miejscu zbiórki sprawdzono stan osobowy ewakuowanych: tak / nie,
- j) zabezpieczono podstawową dokumentację: tak / nie.

5. Zachowanie ewakuowanych:

- a) czy pojawiły się osoby, u których stwierdzono oznaki paniki: tak / nie,
- b) czy zachowania te rozszerzyły się na innych: tak / nie,
- c) czy stosowano się do poleceń kierującego akcją: tak / nie,
- d) czy znane były instrukcje na wypadek pożaru i ewakuacji: tak / nie,
- e) czy na drogach ewakuacyjnych zachowany był spokój: tak / nie,
- f) wybór dróg ewakuacyjnych w stworzonej sytuacji: właściwy / niewłaściwy,
- g) ocena zachowania pracowników:

6) Współdziałanie z jednostkami PSP :

- a) ćwiczenia ewakuacyjne przeprowadzono w obecności przedstawiciela: PSP / OSP,
- b) znajomość zasad alarmowania: dobra / zła,
- c) przyjęcie przybywających jednostek: poprawne / niewłaściwe,
- d) przekazanie informacji dowódcy jednostek PSP: poprawne / niewłaściwe
- e) zastosowanie się do poleceń kierującego akcją: pełne / częściowe / niedostateczne,
- f) ocena współdziałania:

7) Wnioski i spostrzeżenia z przeprowadzonej ewakuacji:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8) Plan (schemat) z przeprowadzonej ewakuacji:

Sporządzający:

**Plan działań ewakuacyjnych
dla obiektów Starostwa Powiatowego w Pile
na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia**

Lp.	ETAPY EWAKUACJI	KOLEJNOŚĆ WYKONYWANIA CZYNNOŚCI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
1.	Zauważenie pożaru (zdarzenia)	<ul style="list-style-type: none">• Powiadomić o zagrożeniu osoby znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie,• Zawiadomić telefonicznie lub osobiście Starostę (tel., kom.),	Wszyscy użytkownicy budynku Wszyscy użytkownicy budynku
2.	Wezwanie jednostek straży pożarnej	<ul style="list-style-type: none">• Zawiadomić telefonicznie straż pożarną (tel. 998 lub 112) o pożarze lub policję (tel. 997) o zagrożeniu terrorystycznym, podając:<ul style="list-style-type: none">- adres,- nazwę obiektu,- co się pali – biurko, dach, pomieszczenie itd.,- czy istnieje zagrożenie życia ludzkiego, czy są osoby poszkodowane,- nazwisko i imię oraz numer telefonu. <p><u>Przykład:</u></p> <p>„Zgłaszam pożar w Starostwie Powiatowym w Pile na Al. Niepodległości 33/35, pali się w pomieszczeniu biurowym na parterze, występuje duże zadymienie, proszę podjechać od strony....., moje imię i nazwisko.... , dzwonię z telefonu – nr”</p> <ul style="list-style-type: none">• Odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia i odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie informacji.	Starosta lub na polecenie Starosty sekretariat

3.	Ogłoszenie rozpoczęcia ewakuacji	<p>Powiadomienie głosem – na poszczególnych kondygnacjach, ostrzegać głosem o powstałym zagrożeniu, np. .</p> <p>„Uwaga! Uwaga! Alarm pożarowy! Rozpocząć ewakuację! Proszę kierować się do najbliższych wyjść ewakuacyjnych i do punktu czasowego pobytu. Miejsce zbiórki: <u>Teren przed budynkiem!</u>”</p> <p><u>Komunikat i sygnał powtórzyć kilka razy.</u></p>	Pracownik wyznaczony do ewakuacji i/lub pracownik recepcji w sytuacji zagrożenia
4.	Przebieg ewakuacji	<ul style="list-style-type: none"> • Otwarcie i sprawdzanie otwarcia wyjść ewakuacyjnych na zewnątrz budynku, • Ustalenie kolejności ewakuacji i kierunków w zależności od występującego zagrożenia (w pierwszej kolejności ratuje się zagrożone życie ludzkie), • Wyłączenie dopływu energii elektrycznej, • Przed wyjściem z pomieszczeń osoby wyznaczone powinny powiadomić grupę o miejscu ewakuacji, w które należy się udać i o sposobie poruszania się drogami ewakuacyjnymi, • Przeliczanie pracowników powinno odbywać się w miejscu zbiórki, a nie na korytarzu, by nie przeszkadzać w ewakuacji, • Pracownicy udają się na zewnątrz niezwłocznie po ogłoszeniu alarmu ewakuacyjnego. Nie kieruje się do szatni w celu zabrania kurtek, • Sprawdzenie czy wszystkie osoby opuściły pomieszczenia (kondygnacje), • Udanie się w wyznaczone miejsce do ewakuacji, • Sprawdzenie stanu osobowego grup i złożenie meldunku Staroście, 	<p>pracownicy</p> <p>Starosta oraz Koordynatorzy działań ewakuacyjnych</p> <p>Elektryk i/lub konserwator</p> <p>Wyznaczeni pracownicy</p> <p>Wyznaczeni pracownicy</p> <p>Wszyscy pracownicy</p> <p>Kierownicy</p>

		<ul style="list-style-type: none">• Pełnienie nadzoru przy poszczególnych wyjściach z obiektu po zakończeniu ewakuacji (należy również pilnować, aby nikt nie wszedł do obiektu), <p><u>Ponadto należy pamiętać:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Ewakuować się w sposób spokojny i zorganizowany,• Opuszczając pomieszczenie należy sprawdzić czy wszyscy wyszli, zamknąć za sobą drzwi, zakluczyć, a klucz pozostawić w zamku w drzwiach, co będzie znakiem dla strażaków-ratowników, że pomieszczenie to zostało całkowicie ewakuowane, (w przypadku pomieszczeń o specjalnym przeznaczeniu, np. kasa, klucz możemy zabrać ze sobą), nie zaklucza się drzwi, jeżeli nie jesteśmy pewni czy wszyscy opuścili pomieszczenie,• Wchodząc do pomieszczeń lub stref silnie zadymionych, przyjmować pozycję pochyloną (jak najbliżej podłogi) oraz zabezpieczyć drogi oddechowe prostymi środkami (np. zmoczoną w wodzie materiałem),• Podczas przechodzenia przez silnie zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji co do kierunku ruchu,• Po drogach ewakuacyjnych poruszać należy się szybkim krokiem, bez podbiegania i wyprzedzania innych osób,• Nie należy otwierać bez potrzeby drzwi do pomieszczeń, które mogą być objęte pożarem, ponieważ nagły dopływ powietrza sprzyja gwałtownemu rozprzestrzenianiu się ognia – otwierając drzwi do takich pomieszczeń należy chować się za ich ościeżnicę,	<p>Pracownicy ochrony i pracownicy techniczni</p> <p>Dotyczy wszystkich użytkowników obiektu</p>
--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • W przypadku odcięcia dróg ruchu dla pojedynczych osób lub grupy ludzi, należy niezwłocznie powiadomić o tej sytuacji kierującego akcją ratowniczą, osoby te będą ewakuowane przy pomocy sprzętu przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej, • Nie można dopuszczać do blokowania w pozycji otwartej drzwi wyposażonych w samozamykacze. 	
5.	Gaszenie pożaru do chwili przybycia jednostki straży pożarnej	<ul style="list-style-type: none"> • Natychmiastowe użycie gaśnicy lub hydrantu wewnętrznego, gdy pożar jest jeszcze w zarodku. 	Osoby wyznaczone przez Starostę lub osoby przeszkolone
6.	Przybycie jednostki straży pożarnej	<ul style="list-style-type: none"> • Udzielić informacji o zaistniałej sytuacji i podjętych działaniach (również ilość osób ewakuowanych, czy kogoś brakuje), • Pozostać w miejscu wyznaczonym przez Kierującego Działaniami Ratowniczymi (KDR) i udzielić potrzebnych informacji dla KDR. 	<p>Starosta</p> <p>Starosta</p>
7.	Ewakuacja mienia	<ul style="list-style-type: none"> • Ewakuację mienia rozpocząć po zakończeniu ewakuacji ludzi, w przypadku gdy jest bezpośrednio zagrożone, a sytuacja pożarowa pozwala na podjęcie takiego działania, • Miejscem składowania jest <u>teren</u> • Ewakuowane mienie należy zabezpieczyć służbą ochrony i zastępami policji. 	Osoby wyznaczone przez KDR i Starostę, Policja

Szkoła Główna Służby Pożarniczej
ul. Słowackiego 52/54
01-629 Warszawa
.....
(pieczęćka podłużna)

Z A Ś W I A D C Z E N I E

Pan Zdzisław Robert BONIKOWSKI

urodzony dnia 06.01.1968 r. w Pile woj. wielkopolskim

ukończył(a) szkolenie specjalistów ochrony przeciwpożarowej

zorganizowane według programu *Szkolenia specjalistów ochrony przeciwpożarowej*
– zatwierdzonego przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej
w dniu 10 marca 2010 r.

w okresie od dnia 26.09.2014 r. do dnia 26.04.2015 r.

przez

Szkołę Główną Służby Pożarniczej w Warszawie

Zaświadczenie wydano na podstawie § 5 ust. 3 rozporządzenia ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 października 2005 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych oraz szkoleń dla strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej i osób wykonujących czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 252).

Okres ważności zaświadczenia wynosi 5 lat od daty wystawienia

Warszawa, dnia 26 kwietnia 2015 r.

Nr SSOP/53/2015/1/05

REKTOR - KOMENDAT

nadbryg. Ryszard DĄBROWA
(podpis i pieczęć)

Lp.	Zajęcia edukacyjne	Wymiar godzin zajęć edukacyjnych
1.	Zagadnienia organizacyjno-prawne ochrony przeciwpożarowej	12
2.	Kompetencje specjalisty ochrony przeciwpożarowej	5
3.	Fizykochemia spalania i teoria pożarów	16
4.	Przeciwpożarowe wymagania budowlane i drogi pożarowe	12
5.	Bezpieczeństwo pożarowe urządzeń elektrycznych	15
6.	Ochrona przeciwpożarowa lasów	16
7.	Przeciwpożarowe zaopatrzenie w wodę	10
8.	Zabezpieczenie przeciwpożarowe instalacji użytkowych oraz instalacji i urządzeń technologicznych	16
9.	Środki gaśnicze i podręczny sprzęt gaśniczy	21
10.	Urządzenia przeciwpożarowe	14
11.	Prace niebezpieczne pod względem pożarowym	4
12.	Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym	8
13.	Zasady organizacji i prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych	11
14.	Siły i środki ratownicze	8
15.	Zasady przeprowadzania ewakuacji	13
16.	Prowadzenie kontroli spełniania wymagań ochrony przeciwpożarowej w zakładzie pracy	5
17.	Metodyka prowadzenia szkoleń z zakresu ochrony przeciwpożarowej	6
18.	Ustalanie przyczyn i okoliczności powstania pożarów	15

Kierownik Referatu
Studiów Poddyplomowych i Szkoleń
st. kpt. mgr inż. Ewa Sygnatowicz

CENTRUM NAUKOWO - BADAWCZE
OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ
im. Józefa Tuliszkowskiego
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

ZAŚWIADCZENIE

Nr 675/2014

Potwierdza się, że

Pan Zdzisław Bonikowski

uczestniczył w szkoleniu

NOWE WYMAGANIA W ZAKRESIE SPORZĄDZANIA INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

w świetle zmian rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r.
w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów
budowlanych i terenów (DZ. U. Nr 109 Poz. 719). Poziom kwalifikacji 2*

Dyrektor CNBOP-PIB

[Signature]
wz. Zastępca Dyrektora ds. Technicznych
st. bryg. mgr inż. Krzysztof Biskup

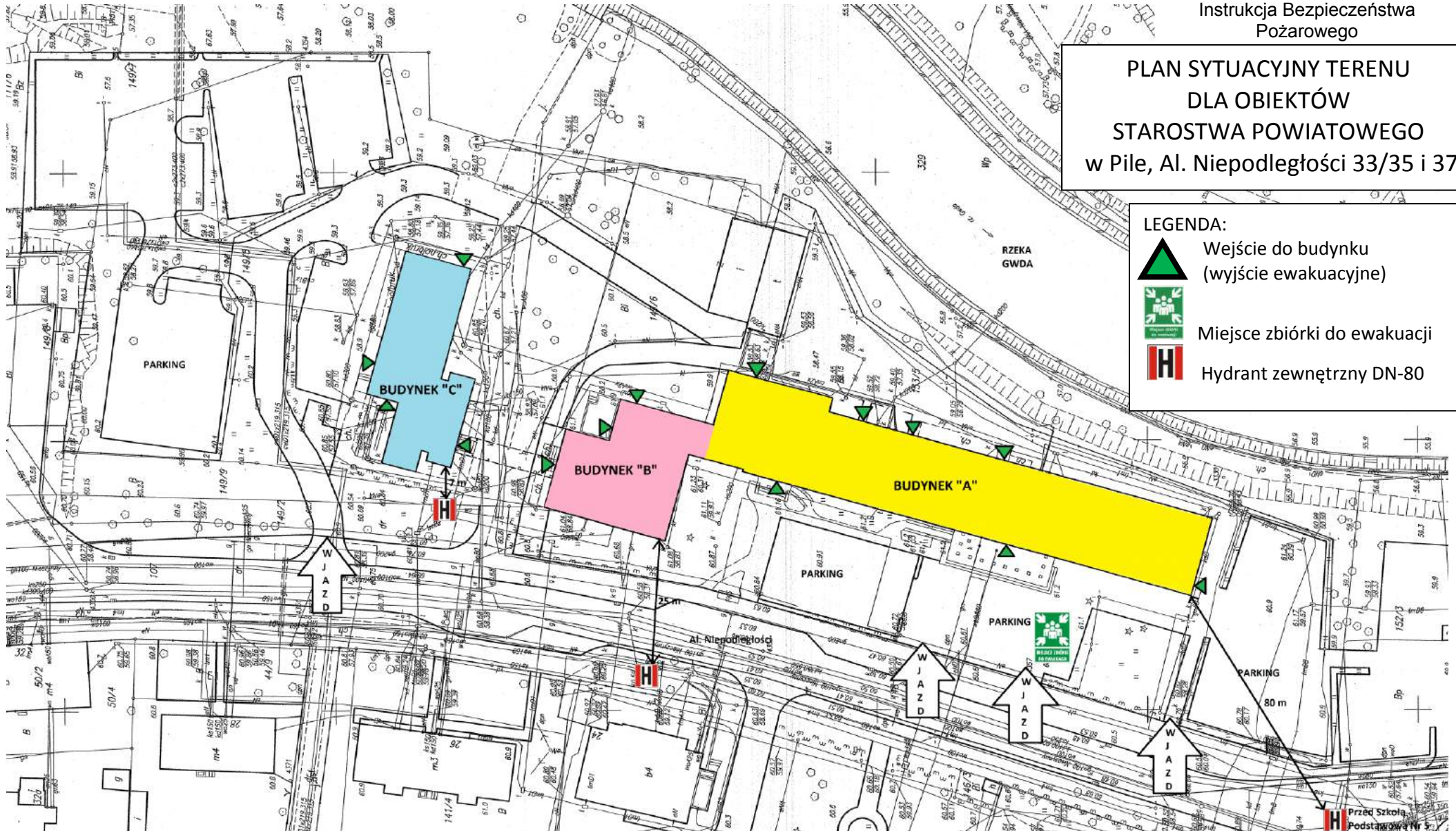
Józefów, 29 września 2014 r.

Szkolenie zostało przeprowadzone przy współpracy Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej

PLAN SYTUACYJNY TERENU
DLA OBIEKTÓW
STAROSTWA POWIATOWEGO
w Pile, Al. Niepodległości 33/35 i 37

LEGENDA:

- Wejście do budynku
(wyjście ewakuacyjne)
- Miejsce zbiórki do ewakuacji
- Hydrant zewnętrzny DN-80

BUDYNEK „A”

Powierzchnia użytk.: 5087 m²,
Kubatura: 22687 m³,
Ilość kondygnacji: 6,
Wysokość: 17,4 m,
Przewidywana max. ilość osób: 315,
Klasyfikacja pożarowa: ZLIII i PM<500 MJ/m²

BUDYNEK „B”

Powierzchnia użytk.: 1411 m²,
Kubatura: 6847 m³,
Ilość kondygnacji: 4,
Wysokość: 16,6 m,
Przewidywana max. ilość osób: 90,
Klasyfikacja pożarowa: ZLIII i PM<500 MJ/m²

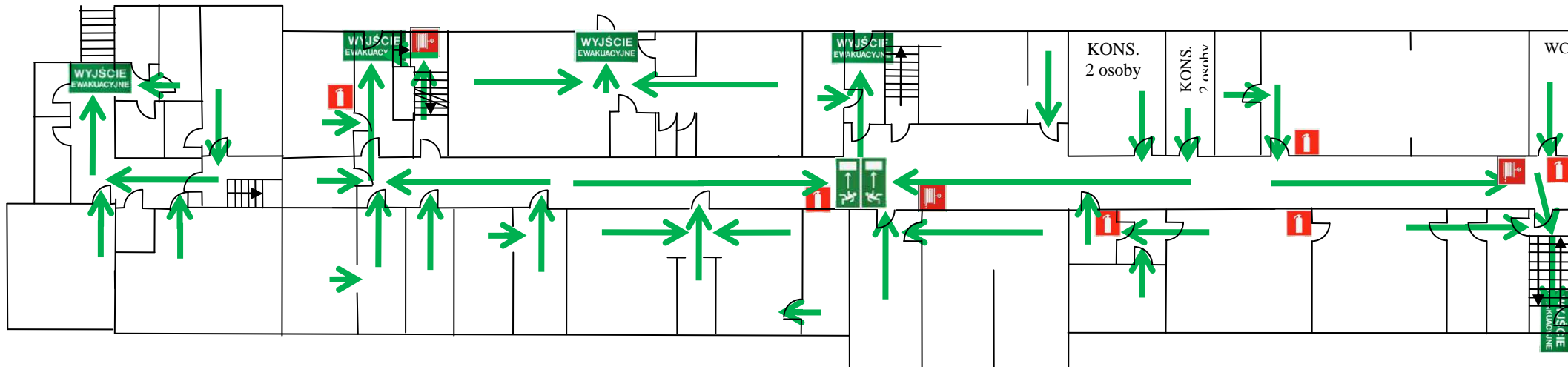
BUDYNEK „C”

Powierzchnia użytk.: 2998 m²,
Kubatura: 12777 m³,
Ilość kondygnacji: 7,
Wysokość: 22,0 m,
Przewidywana max. ilość osób: 115,
Klasyfikacja pożarowa: ZLIII i PM<500 MJ/m²

SCHEMAT EWAKUACJI KONDYGNACJI – PIWNICA BUDYNEK „A”

Załącznik nr 11
Instrukcja Bezpieczeństwa
Pożarowego

Przewidywana max. ilość osób na kondygnacji: **5**.
Strefa zagrożenia pożarowego: **PM < 500 MJ/m²**.
Pomieszczenia techniczne, magazyny i archiwa.

LEGENDA:

**WYJŚCIE
EWAKUACYJNE**

Wyjście ewakuacyjne,

Hydrant wewnętrzny,

Kierunek ewakuacji,

Gaśnica.

ZASADY EWAKUACJI:

1. Powiadomić wszystkie osoby w strefie zagrożenia,
2. Powiadomić właściciela, zarządcę obiektu (**PORTIERNIA**),
3. Ogłosić alarm słownie: **UWAGA ALARM POŻAROWY**,
4. Powiadomić **STRAŻ POŻARNĄ** tel. **998, 112**,
5. Opuścić biuro, zamknąć drzwi na klucz, klucz pozostawić w zamku drzwi,
6. Zabrać ze sobą dokumenty, rzeczy wartościowe i niezbędne,
7. Rozpocząć ewakuację oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi – miejsce zbiórki **teren przed budynkiem**,
8. Sprawdzić stan osobowy, czy wszyscy opuścili obiekt,
9. Rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy gaśnic,
10. Po przybyciu straży przekazać informacje o zdarzeniu,
11. Podporządkować się kierującemu akcją.

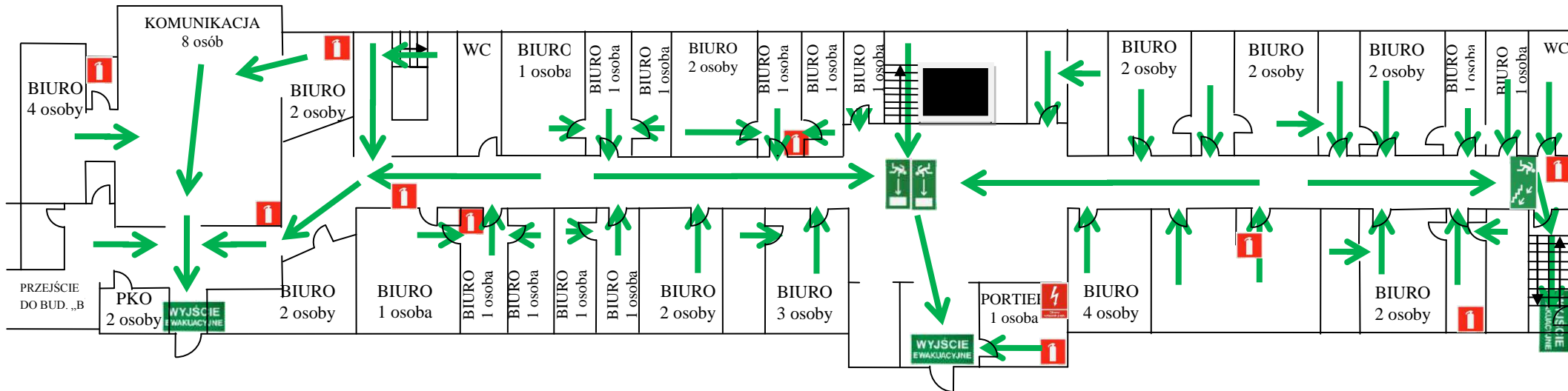
UWAGA: NALEŻY ZACHOWAĆ SPOKÓJ I OPANOWANIE!

W RAZIE POŻARU NIE KORZYSTAJ Z WIND!

SCHEMAT EWAKUACJI KONDYGNACJI – PARTER BUDYNEK „A”

Załącznik nr 12
Instrukcja Bezpieczeństwa
Pożarowego

Przewidywana max. ilość osób na kondygnacji: **50**.
Strefa zagrożenia ludzi: **ZLIII**.

LEGENDA:

Ewakuacja schodami w dół,

Hydrant wewnętrzny,

Główny wyłącznik prądu,

Kierunek ewakuacji,

Gaśnica,

Winda,

ZASADY EWAKUACJI:

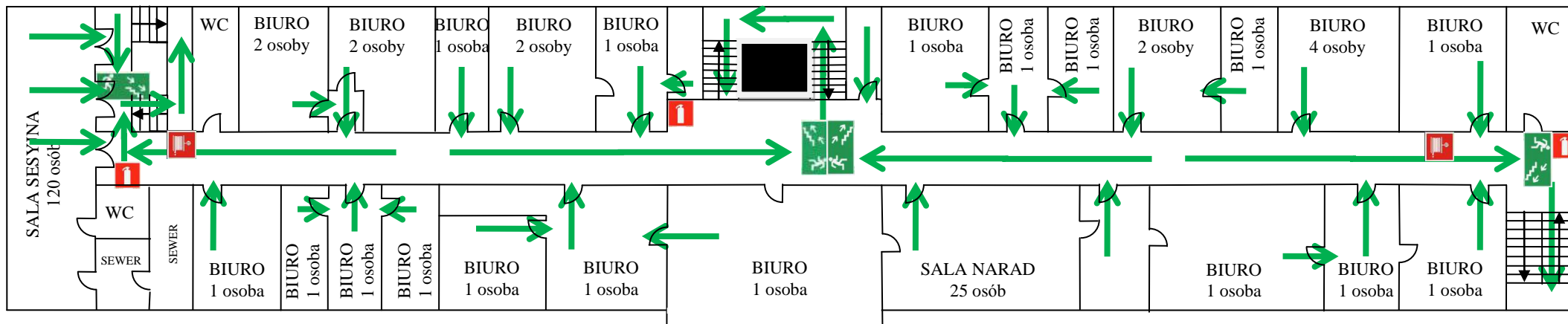
1. Powiadomić wszystkie osoby w strefie zagrożenia,
2. Powiadomić właściciela, zarządcę obiektu (**PORTIERNIA**),
3. Ogłosić alarm słownie: **UWAGA ALARM POŻAROWY**,
4. Powiadomić **STRAŻ POŻARNĄ** tel. **998, 112**,
5. Opuścić biuro, zamknąć drzwi na klucz, klucz pozostawić w zamku drzwi,
6. Zabrać ze sobą dokumenty, rzeczy wartościowe i niezbędne,
7. Rozpocząć ewakuację oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi – miejsce zbiórki **teren przed budynkiem**,
8. Sprawdzić stan osobowy, czy wszyscy opuścili obiekt,
9. Rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy gaśnic,
10. Po przybyciu straży przekazać informacje o zdarzeniu,
11. Podporządkować się kierującemu akcją.

**UWAGA: NALEŻY ZACHOWAĆ SPOKÓJ I OPANOWANIE!
W RAZIE POŻARU NIE KORZYSTAĆ Z WIND!**

SCHEMAT EWAKUACJI KONDYGNACJI – I PIĘTRO BUDYNEK „A”

Załącznik nr 13
Instrukcja Bezpieczeństwa
Pożarowego

Przewidywana max. ilość osób na kondygnacji: **160**.
Strefa zagrożenia ludzi: **ZLIII** oraz sala **ZLI**.

LEGENDA:

Ewakuacja schodami w dół,

Hydrant wewnętrzny,

Winda.

Kierunek ewakuacji,

Gaśnica,

ZASADY EWAKUACJI:

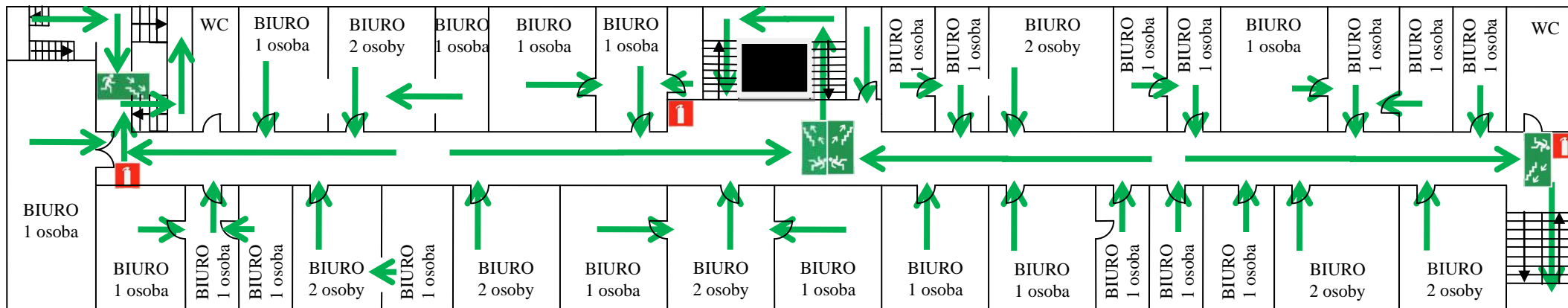
1. Powiadomić wszystkie osoby w strefie zagrożenia,
2. Powiadomić właściciela, zarządcę obiektu (**PORTIERNIA**),
3. Ogłosić alarm słownie: **UWAGA ALARM POŻAROWY**,
4. Powiadomić **STRAŻ POŻARNĄ** tel. **998, 112**,
5. Opuścić biuro, zamknąć drzwi na klucz, klucz pozostawić w zamku drzwi,
6. Zabrać ze sobą dokumenty, rzeczy wartościowe i niezbędne,
7. Rozpocząć ewakuację oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi – miejsce zbiórki **teren przed budynkiem**,
8. Sprawdzić stan osobowy, czy wszyscy opuścili obiekt,
9. Rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy gaśnic,
10. Po przybyciu straży przekazać informacje o zdarzeniu,
11. Podporządkować się kierującemu akcją.

**UWAGA: NALEŻY ZACHOWAĆ SPOKÓJ I OPANOWANIE!
W RAZIE POŻARU NIE KORZYSTAĆ Z WIND!**

SCHEMAT EWAKUACJI KONDYGNACJI – II PIĘTRO BUDYNEK „A”

Załącznik nr 14
Instrukcja Bezpieczeństwa
Pożarowego

Przewidywana max. ilość osób na kondygnacji: **40**.
Strefa zagrożenia ludzi: **ZLIII**.

LEGENDA:

Ewakuacja schodami w dół,

Hydrant wewnętrzny,

Winda.

Kierunek ewakuacji,

Gaśnica,

ZASADY EWAKUACJI:

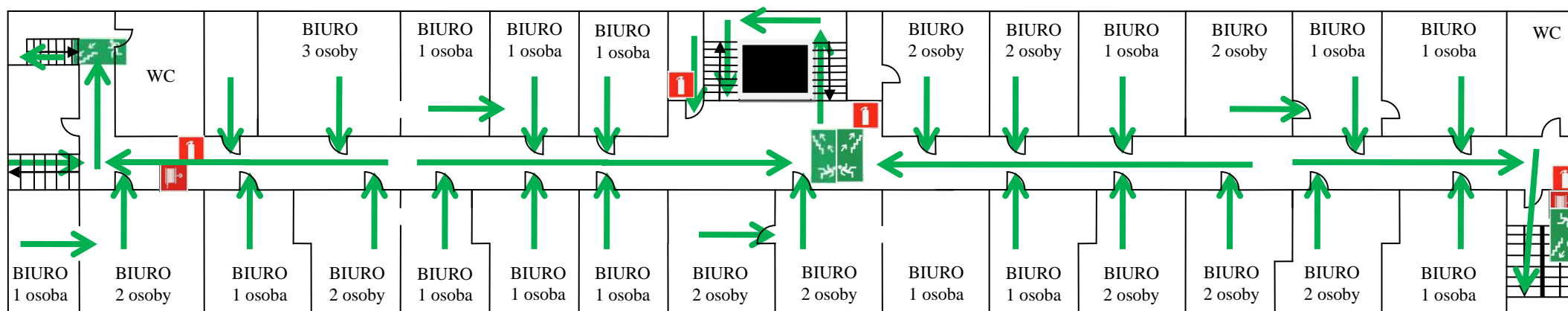
1. Powiadomić wszystkie osoby w strefie zagrożenia,
2. Powiadomić właściciela, zarządcę obiektu (**PORTIERNIA**),
3. Ogłosić alarm słownie: **UWAGA ALARM POŻAROWY**,
4. Powiadomić **STRAŻ POŻARNĄ** tel. **998, 112**,
5. Opuścić biuro, zamknąć drzwi na klucz, klucz pozostawić w zamku drzwi,
6. Zabrać ze sobą dokumenty, rzeczy wartościowe i niezbędne,
7. Rozpocząć ewakuację oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi – miejsce zbiórki **teren przed budynkiem**,
8. Sprawdzić stan osobowy, czy wszyscy opuścili obiekt,
9. Rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy gaśnic,
10. Po przybyciu straży przekazać informacje o zdarzeniu,
11. Podporządkować się kierującemu akcją.

**UWAGA: NALEŻY ZACHOWAĆ SPOKÓJ I OPANOWANIE!
W RAZIE POŻARU NIE KORZYSTAĆ Z WIND!**

SCHEMAT EWAKUACJI KONDYGNACJI – III PIĘTRO BUDYNEK „A”

Załącznik nr 15
Instrukcja Bezpieczeństwa
Pożarowego

Przewidywana max. ilość osób na kondygnacji: **40**.
Strefa zagrożenia ludzi: **ZLIII**.

LEGENDA:

Ewakuacja schodami w dół,

Hydrant wewnętrzny,

Winda.

Kierunek ewakuacji,

Gaśnica,

ZASADY EWAKUACJI:

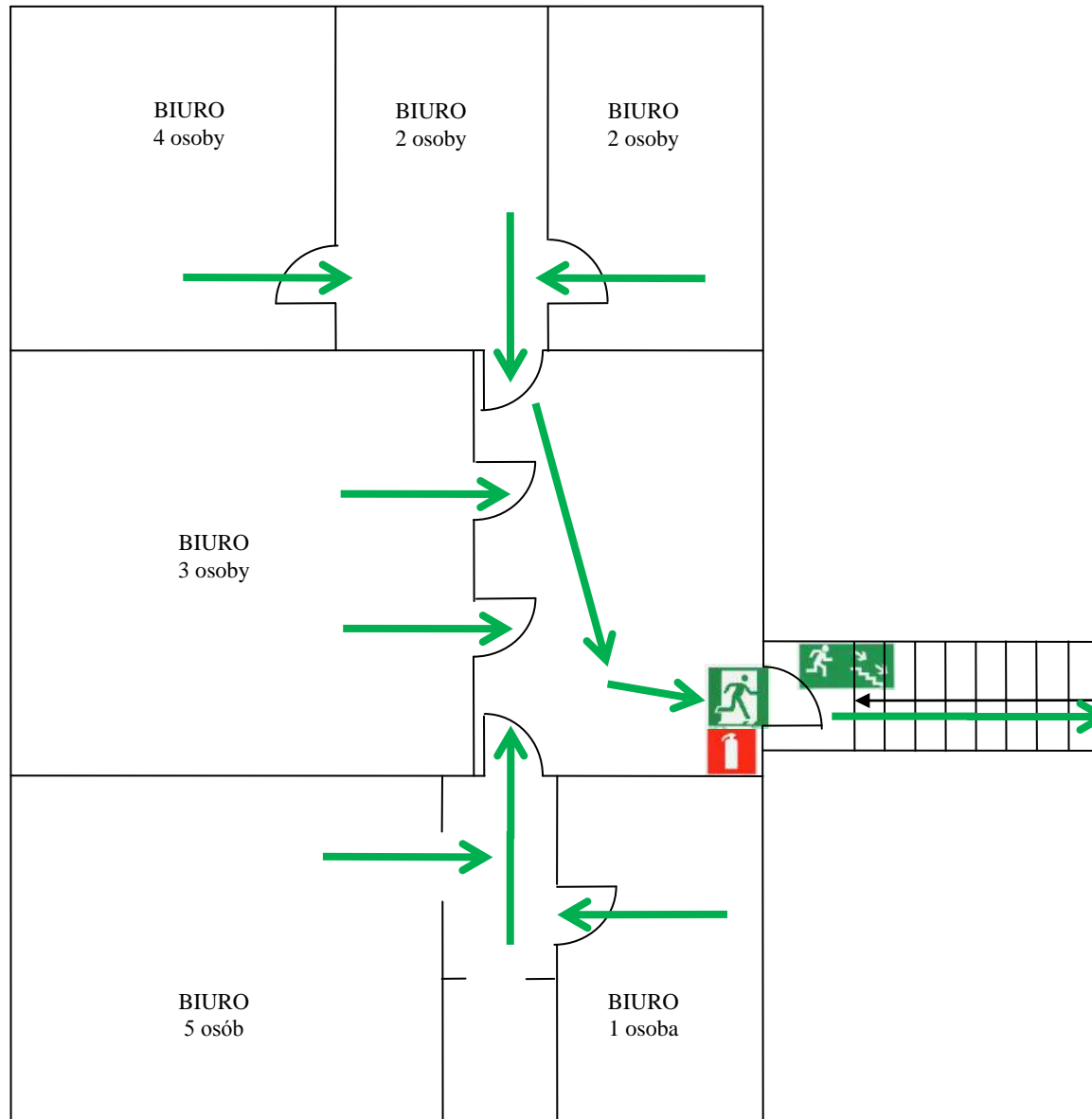
1. Powiadomić wszystkie osoby w strefie zagrożenia,
2. Powiadomić właściciela, zarządcę obiektu (**PORTIERNIA**),
3. Ogłosić alarm słownie: **UWAGA ALARM POŻAROWY**,
4. Powiadomić **STRAŻ POŻARNĄ** tel. **998, 112**,
5. Opuścić biuro, zamknąć drzwi na klucz, klucz pozostawić w zamku drzwi,
6. Zabrać ze sobą dokumenty, rzeczy wartościowe i niezbędne,
7. Rozpocząć ewakuację oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi – miejsce zbiórki **teren przed budynkiem**,
8. Sprawdzić stan osobowy, czy wszyscy opuścili obiekt,
9. Rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy gaśnic,
10. Po przybyciu straży przekazać informacje o zdarzeniu,
11. Podporządkować się kierującemu akcją.

UWAGA: NALEŻY ZACHOWAĆ SPOKÓJ I OPANOWANIE!
W RAZIE POŻARU NIE KORZYSTAĆ Z WIND!

SCHEMAT EWAKUACJI KONDYGNACJI – IV PIĘTRO BUDYNEK „A”

Załącznik nr 16
Instrukcja Bezpieczeństwa
Pożarowego

Przewidywana max. ilość osób na kondygnacji: **20**.
Strefa zagrożenia ludzi: **ZLIII**.

LEGENDA:

- Kierunek ewakuacji,
- Drzwi ewakuacyjne,
- Ewakuacja schodami w dół,
- Gaśnica.

ZASADY EWAKUACJI:

1. Powiadomić wszystkie osoby w strefie zagrożenia,
2. Powiadomić właściciela, zarządcę obiektu (**PORTIERNIA**),
3. Ogłosić alarm słownie: **UWAGA ALARM POŻAROWY**,
4. Powiadomić **STRAŻ POŻARNĄ** tel. **998, 112**,
5. Opuścić biuro, zamknąć drzwi na klucz, klucz pozostawić w zamku drzwi,
6. Zabrać ze sobą dokumenty, rzeczy wartościowe i niezbędne,
7. Rozpocząć ewakuację oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi – miejsce zbiórki **teren przed budynkiem**,
8. Sprawdzić stan osobowy, czy wszyscy opuścili obiekt,
9. Rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy gaśnic,
10. Po przybyciu straży przekazać informacje o zdarzeniu,
11. Podporządkować się kierującemu akcją.

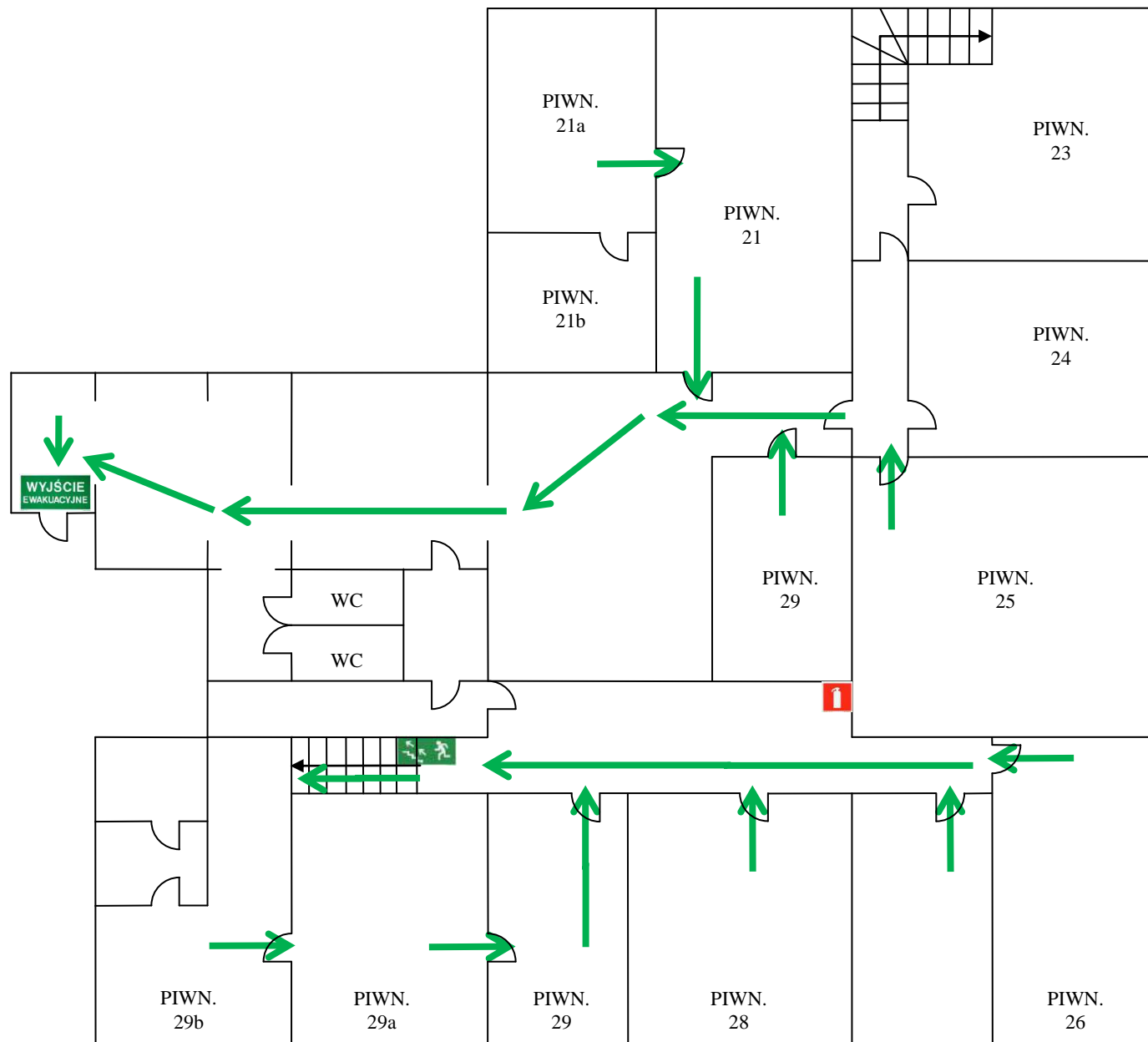
UWAGA:

**NALEŻY ZACHOWAĆ SPOKÓJ I OPANOWANIE!
W RAZIE POŻARU NIE KORZYSTAĆ Z WIND!**

SCHEMAT EWAKUACJI KONDYGNACJI – PIWNICA BUDYNEK „B”

Załącznik nr 17
Instrukcja Bezpieczeństwa
Pożarowego

Przewidywana max. ilość osób na kondygnacji: 2.
Strefa zagrożenia ludzi: **ZLIII**.

LEGENDA:

- Wyjście ewakuacyjne,
- Kierunek ewakuacji,
- Ewakuacja schodami w górę,
- Gaśnica.

ZASADY EWAKUACJI:

1. Powiadomić wszystkie osoby w strefie zagrożenia,
2. Powiadomić właściciela, zarządcę obiektu (**PORTIERNIA**),
3. Ogłosić alarm słownie: **UWAGA ALARM POŻAROWY**,
4. Powiadomić **STRAŻ POŻARNĄ** tel. **998, 112**,
5. Opuścić biuro, zamknąć drzwi na klucz, klucz pozostawić w zamku drzwi,
6. Zabrać ze sobą dokumenty, rzeczy wartościowe i niezbędne,
7. Rozpocząć ewakuację oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi – miejsce zbiórki **teren przed budynkiem**,
8. Sprawdzić stan osobowy, czy wszyscy opuścili obiekt,
9. Rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy gaśnic,
10. Po przybyciu straży przekazać informacje o zdarzeniu,
11. Podporządkować się kierującemu akcją.

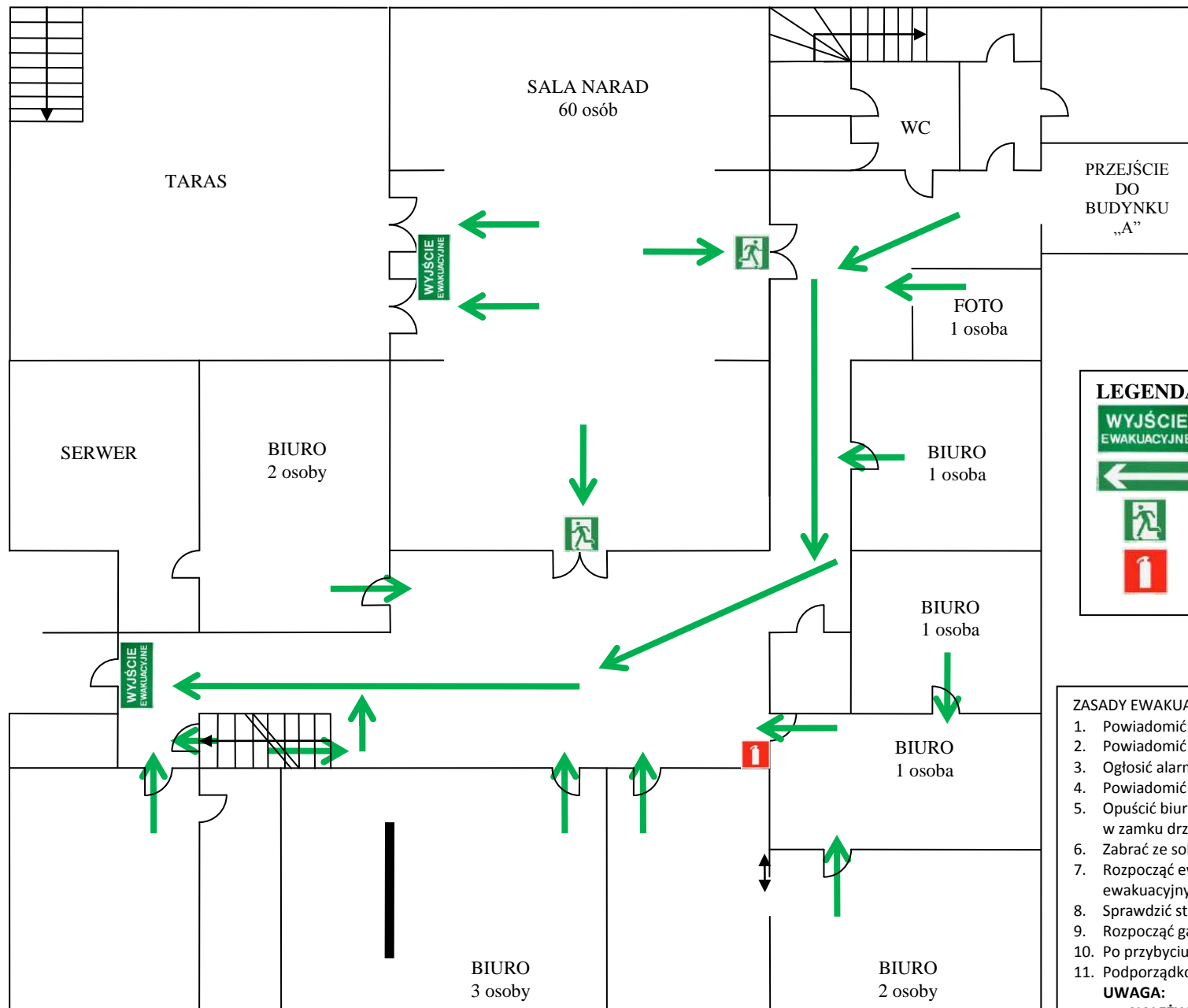
UWAGA:

**NALEŻY ZACHOWAĆ SPOKÓJ I OPANOWANIE!
W RAZIE POŻARU NIE KORZYSTAĆ Z WIND!**

SCHEMAT EWAKUACJI KONDYGNACJI – PARTER BUDYNEK „B”

Załącznik nr 18
Instrukcja Bezpieczeństwa
Pożarowego

Przewidywana max. ilość osób na kondygnacji: **70**.
Strefa zagrożenia ludzi: **ZLIII**.

LEGENDA:

- Wyjście ewakuacyjne,
- Kierunek ewakuacji,
- Drzwi ewakuacyjne,
- Gaśnica.

ZASADY EWAKUACJI:

1. Powiadomić wszystkie osoby w strefie zagrożenia,
2. Powiadomić właściciela, zarządcę obiektu (**PORTIERNIA**),
3. Ogłosić alarm słownie: **UWAGA ALARM POŻAROWY**,
4. Powiadomić **STRAŻ POŻARNĄ** tel. **998, 112**,
5. Opuścić biuro, zamknąć drzwi na klucz, klucz pozostawić w zamku drzwi,
6. Zabrać ze sobą dokumenty, rzeczy wartościowe i niezbędne,
7. Rozpocząć ewakuację oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi – miejsce zbiórki **teren przed budynkiem**,
8. Sprawdzić stan osobowy, czy wszyscy opuścili obiekt,
9. Rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy gaśnic,
10. Po przybyciu straży przekazać informacje o zdarzeniu,
11. Podporządkować się kierującemu akcją.

UWAGA:

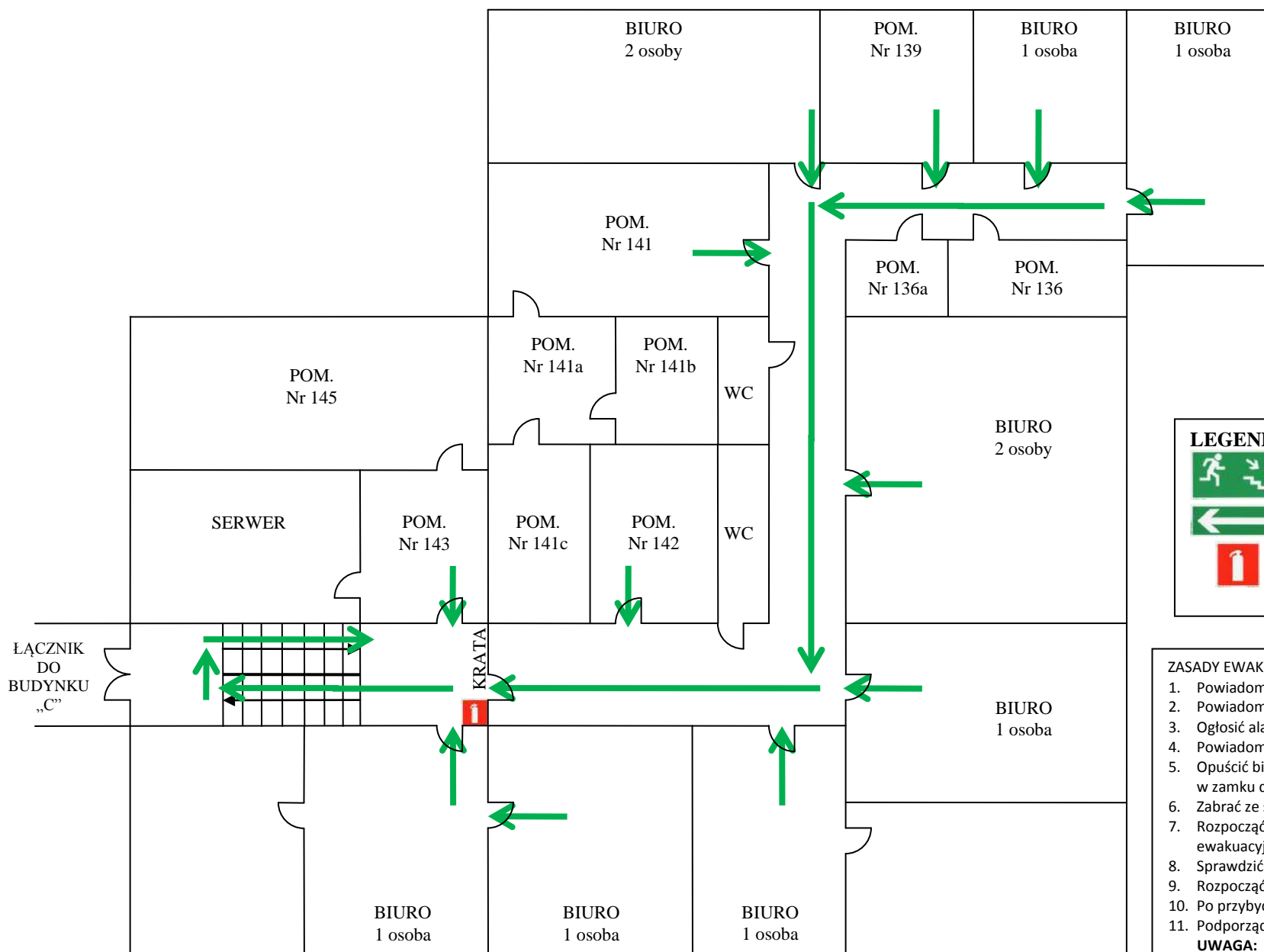
**NALEŻY ZACHOWAĆ SPOKÓJ I OPANOWANIE!
W RAZIE POŻARU NIE KORZYSTAĆ Z WIND!**

SCHEMAT EWAKUACJI KONDYGNACJI – I PIĘTRO BUDYNEK „B”

Załącznik nr 19
Instrukcja Bezpieczeństwa
Pożarowego

Przewidywana max. ilość osób na kondygnacji: **10**.

Strefa zagrożenia ludzi: **ZLIII**.

LEGENDA:

Ewakuacja schodami w dół,

Kierunek ewakuacji,

Gaśnica.

ZASADY EWAKUACJI:

1. Powiadomić wszystkie osoby w strefie zagrożenia,
2. Powiadomić właściciela, zarządcę obiektu (**PORTIERNIA**),
3. Ogłosić alarm słownie: **UWAGA ALARM POŻAROWY**,
4. Powiadomić **STRAŻ POŻARNĄ** tel. **998, 112**,
5. Opuścić biuro, zamknąć drzwi na klucz, klucz pozostawić w zamku drzwi,
6. Zabrać ze sobą dokumenty, rzeczy wartościowe i niezbędne,
7. Rozpocząć ewakuację oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi – miejsce zbiórki **teren przed budynkiem**,
8. Sprawdzić stan osobowy, czy wszyscy opuścili obiekt,
9. Rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy gaśnic,
10. Po przybyciu straży przekazać informacje o zdarzeniu,
11. Podporządkować się kierującemu akcją.

UWAGA:

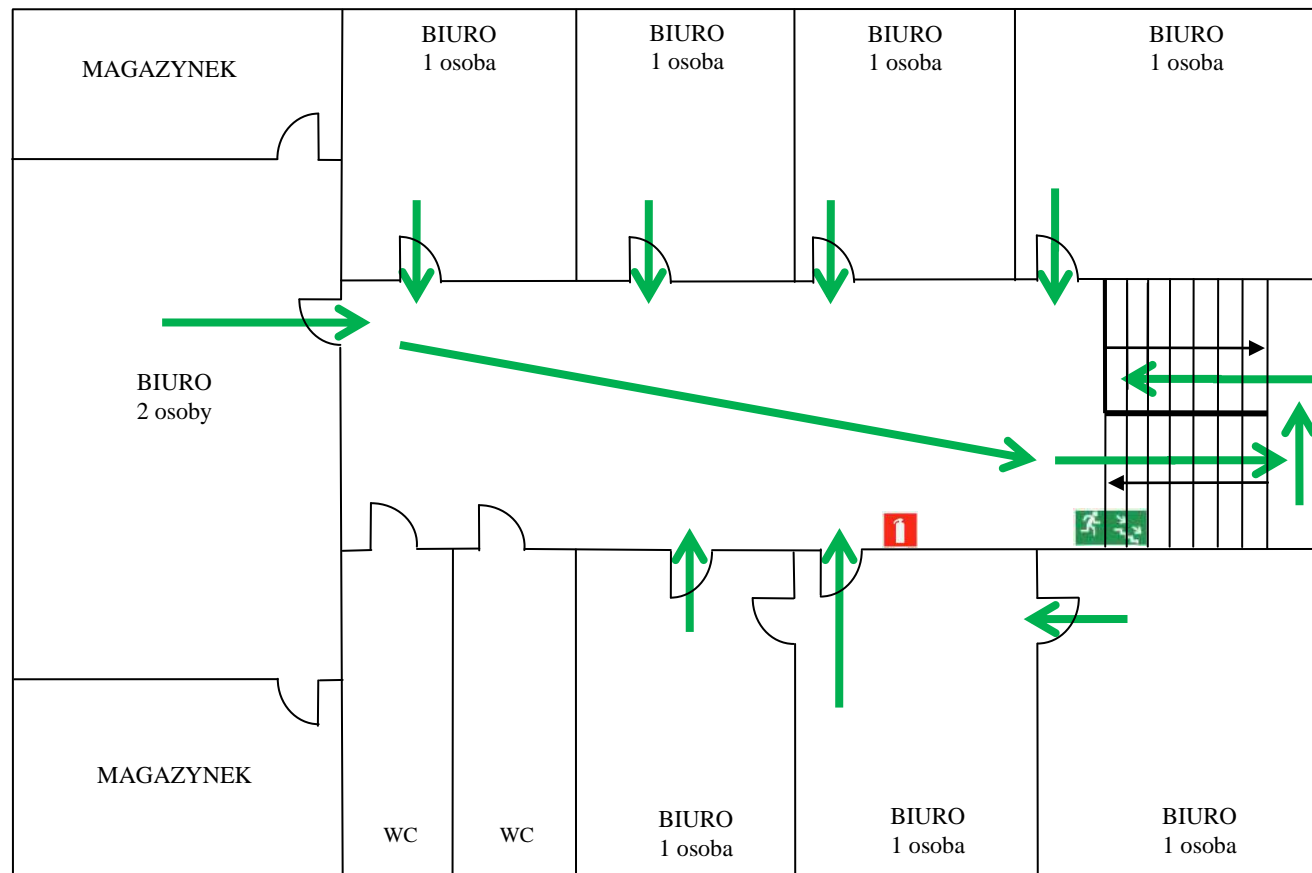
**NALEŻY ZACHOWAĆ SPOKÓJ I OPANOWANIE!
W RAZIE POŻARU NIE KORZYSTAĆ Z WIND!**

SCHEMAT EWAKUACJI KONDYGNACJI – II PIĘTRO BUDYNEK „B”

Załącznik nr 20
Instrukcja Bezpieczeństwa
Pożarowego

Przewidywana max. ilość osób na kondygnacji: **10.**

Strefa zagrożenia ludzi: **ZLIII.**

LEGENDA:

Ewakuacja schodami w dół,

Kierunek ewakuacji,

Gaśnica.

ZASADY EWAKUACJI:

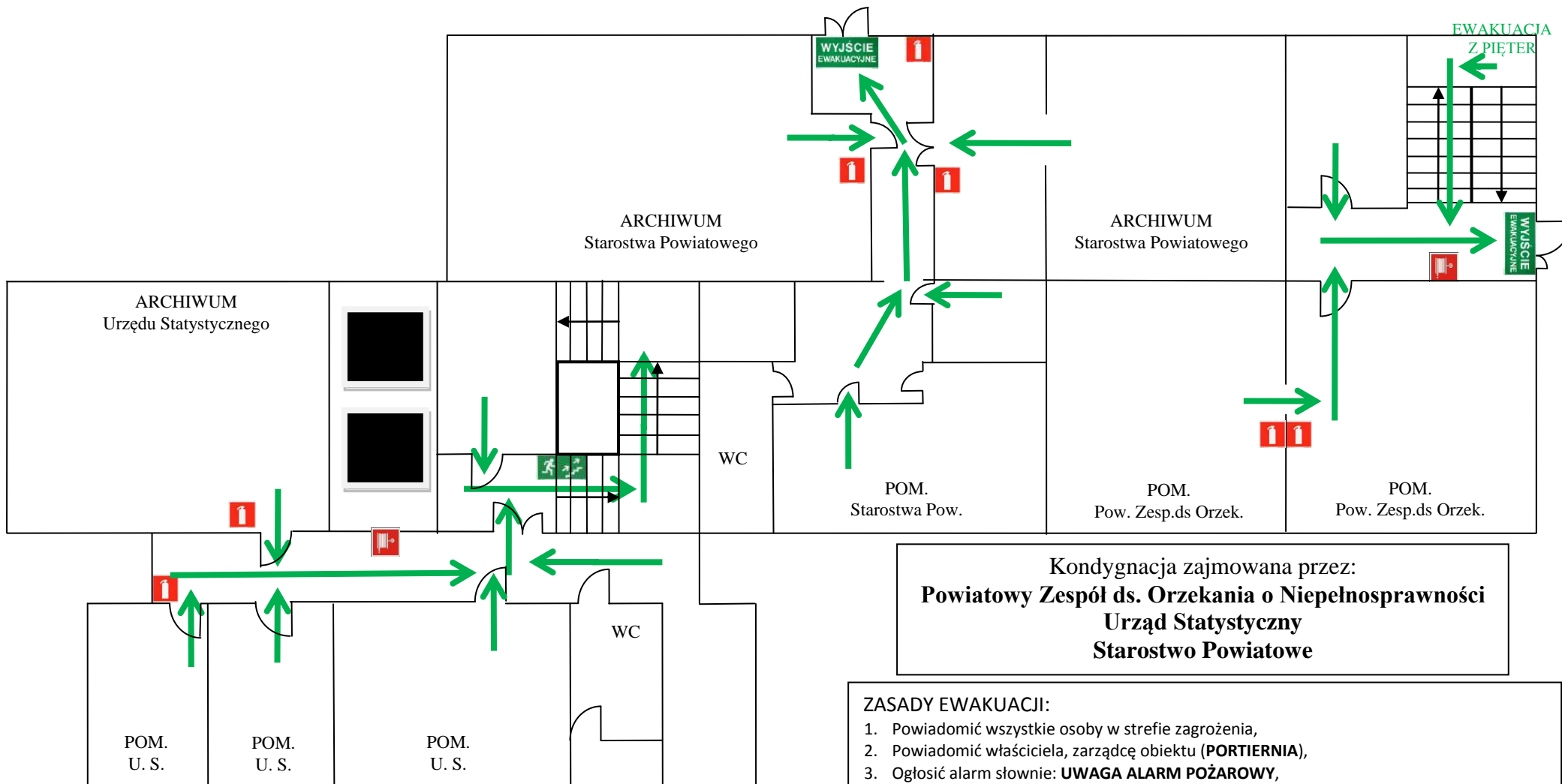
1. Powiadomić wszystkie osoby w strefie zagrożenia,
2. Powiadomić właściciela, zarządcę obiektu (**PORTIERNIA**),
3. Ogłosić alarm słownie: **UWAGA ALARM POŻAROWY**,
4. Powiadomić **STRAŻ POŻARNĄ** tel. **998, 112**,
5. Opuścić biuro, zamknąć drzwi na klucz, klucz pozostawić w zamku drzwi,
6. Zabrać ze sobą dokumenty, rzeczy wartościowe i niezbędne,
7. Rozpocząć ewakuację oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi – miejsce zbiórki **teren przed budynkiem**,
8. Sprawdzić stan osobowy, czy wszyscy opuścili obiekt,
9. Rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy gaśnic,
10. Po przybyciu straży przekazać informacje o zdarzeniu,
11. Podporządkować się kierującemu akcją.

**UWAGA: NALEŻY ZACHOWAĆ SPOKÓJ I OPANOWANIE!
W RAZIE POŻARU NIE KORZYSTAĆ Z WIND!**

SCHEMAT EWAKUACJI KONDYGNACJI – PIWNICA BUDYNEK „C”

Strefa zagrożenia pożarowego: $PM < 500 \text{ MJ/m}^2$.

Załącznik nr 21
Instrukcja Bezpieczeństwa
Pożarowego

Kondygnacja zajmowana przez:
Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
Urząd Statystyczny
Starostwo Powiatowe

LEGENDA:

Wyjście ewakuacyjne,

Kierunek ewakuacji,

Hydrant wewnętrzny,

Gaśnica,

Szyby wind.

ZASADY EWAKUACJI:

1. Powiadomić wszystkie osoby w strefie zagrożenia,
2. Powiadomić właściciela, zarządcę obiektu (**PORTIERNIA**),
3. Ogłosić alarm słownie: **UWAGA ALARM POŻAROWY**,
4. Powiadomić **STRAŻ POŻARNĄ** tel. **998, 112**,
5. Opuścić biuro, zamknąć drzwi na klucz, klucz pozostawić w zamku drzwi,
6. Zabrać ze sobą dokumenty, rzeczy wartościowe i niezbędne,
7. Rozpocząć ewakuację oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi – miejsce zbiórki **teren przed budynkiem**,
8. Sprawdzić stan osobowy, czy wszyscy opuścili obiekt,
9. Rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy gaśnic,
10. Po przybyciu straży przekazać informacje o zdarzeniu,
11. Podporządkować się kierującemu akcją.

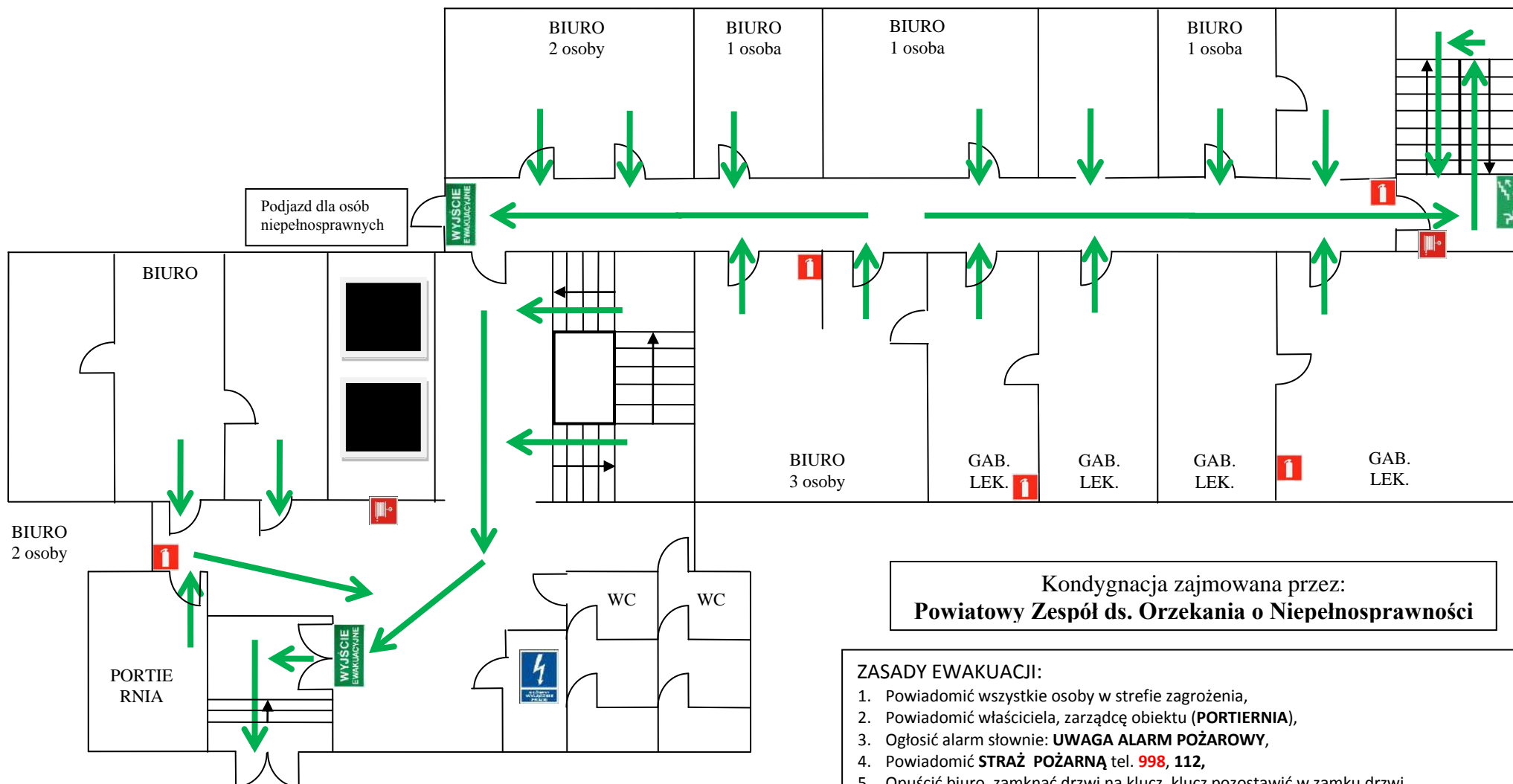
UWAGA: NALEŻY ZACHOWAĆ SPOKÓJ I OPANOWANIE!
W RAZIE POŻARU NIE KORZYSTAĆ Z WIND!

SCHEMAT EWAKUACJI KONDYGNACJI – PARTER BUDYNEK „C”

Załącznik nr 22
Instrukcja Bezpieczeństwa
Pożarowego

Przewidywana max. ilość osób na kondygnacji: **10.**

Strefa zagrożenia ludzi: **ZLIII.**

Kondygnacja zajmowana przez:
Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

LEGENDA:

Wyjście ewakuacyjne,

Kierunek ewakuacji,

Hydrant wewnętrzny,

Gaśnica,

Winda,

Główny wyłącznik prądu.

ZASADY EWAKUACJI:

1. Powiadomić wszystkie osoby w strefie zagrożenia,
2. Powiadomić właściciela, zarządcę obiektu (**PORTIERNIA**),
3. Ogłosić alarm słownie: **UWAGA ALARM POŻAROWY**,
4. Powiadomić **STRAŻ POŻARNĄ** tel. **998, 112**,
5. Opuścić biuro, zamknąć drzwi na klucz, klucz pozostawić w zamku drzwi,
6. Zabrać ze sobą dokumenty, rzeczy wartościowe i niezbędne,
7. Rozpocząć ewakuację oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi – miejsce zbiórki **teren przed budynkiem**,
8. Sprawdzić stan osobowy, czy wszyscy opuścili obiekt,
9. Rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy gaśnic,
10. Po przybyciu straży przekazać informacje o zdarzeniu,
11. Podporządkować się kierującemu akcją.

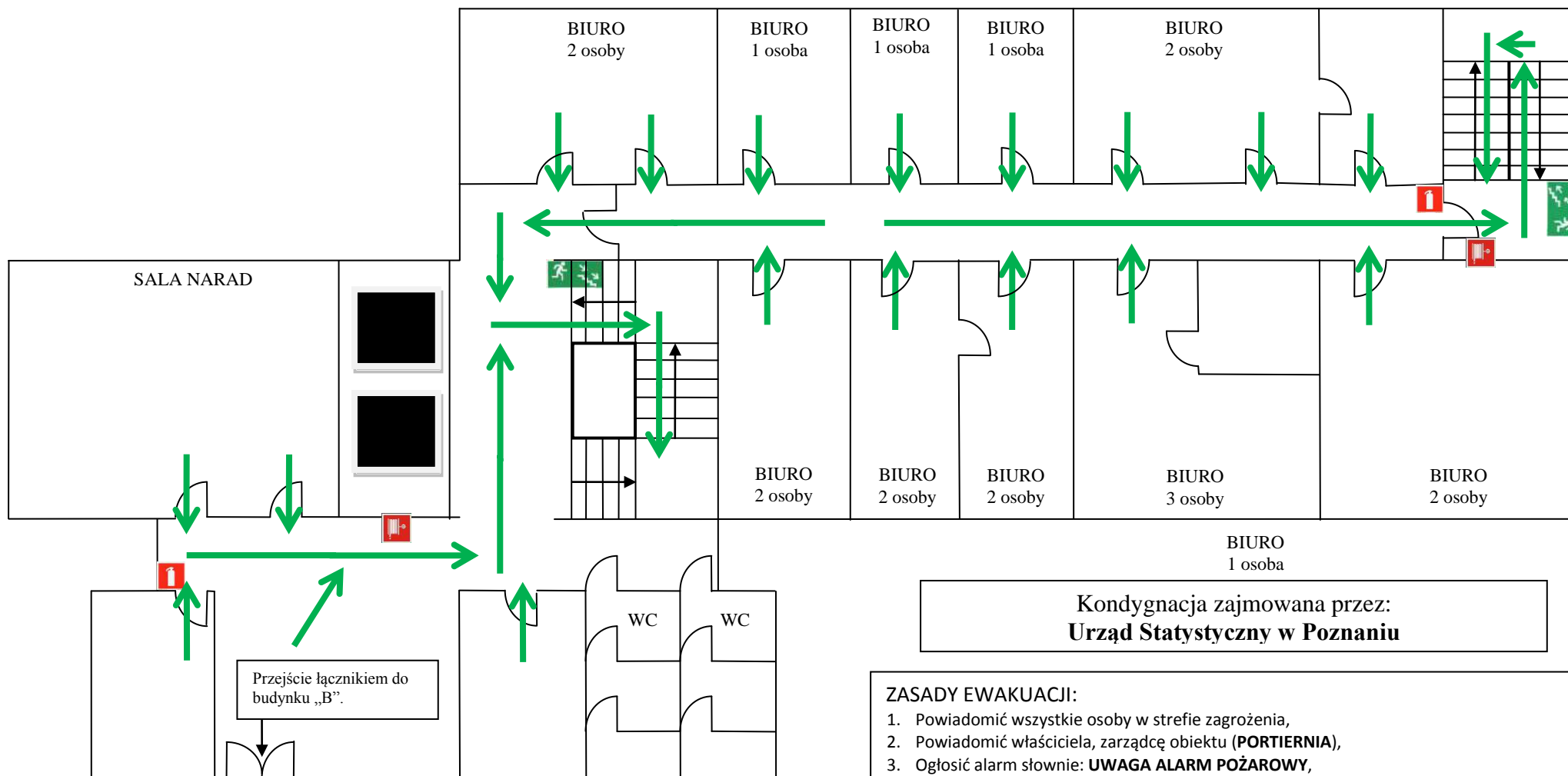
**UWAGA: NALEŻY ZACHOWAĆ SPOKÓJ I OPANOWANIE!
W RAZIE POŻARU NIE KORZYSTAĆ Z WIND!**

SCHEMAT EWAKUACJI KONDYGNACJI – I PIĘTRO BUDYNEK „C”

Załącznik nr 23
Instrukcja Bezpieczeństwa
Pożarowego

Przewidywana max. ilość osób na kondygnacji: **20**.

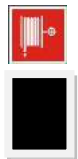
Strefa zagrożenia ludzi: **ZLIII**.

LEGENDA:

Ewakuacja schodami w dół,

Hydrant wewnętrzny,

Winda.

Kierunek ewakuacji,

Gaśnica,

ZASADY EWAKUACJI:

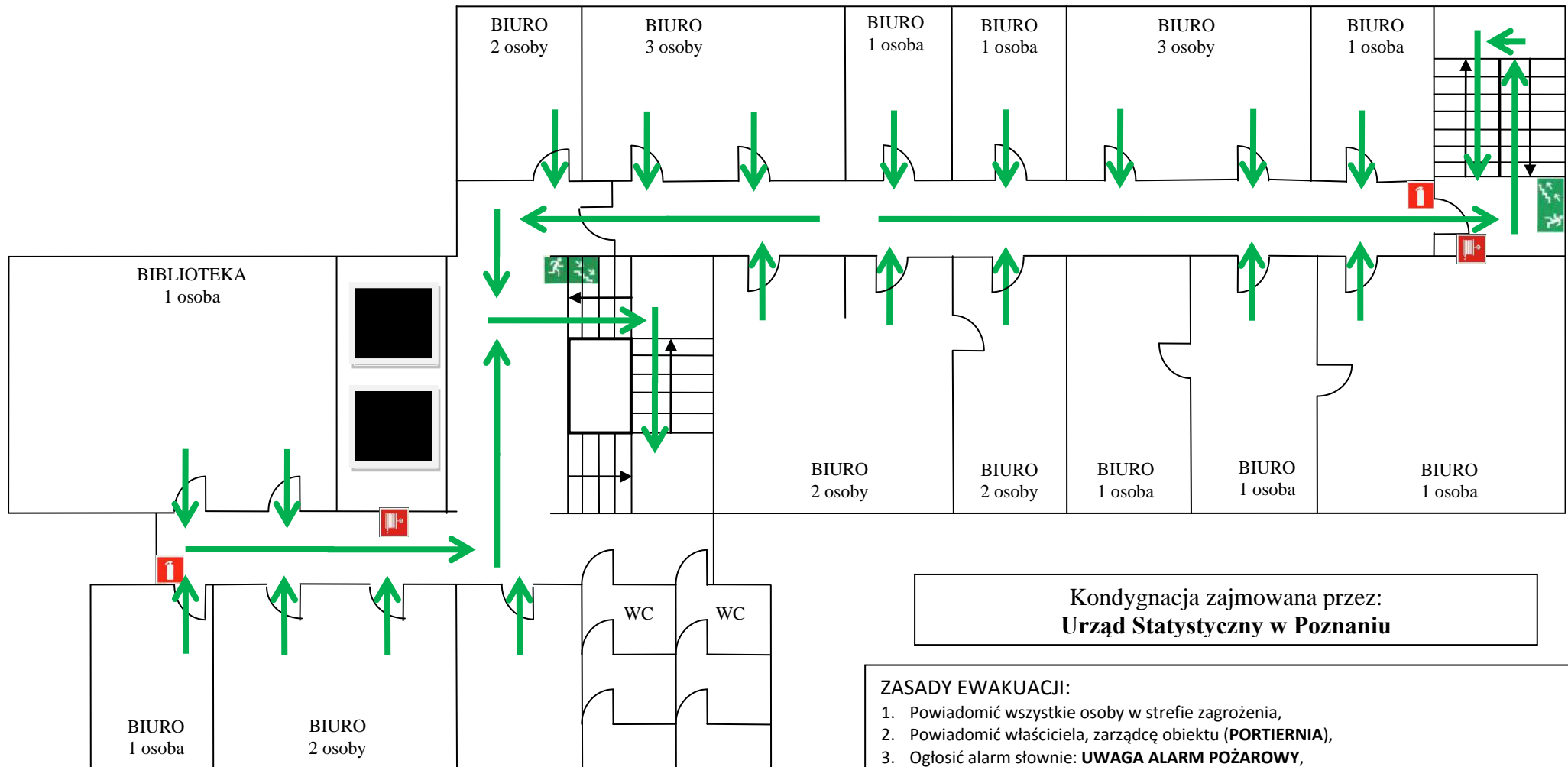
1. Powiadomić wszystkie osoby w strefie zagrożenia,
2. Powiadomić właściciela, zarządcę obiektu (**PORTIERNIA**),
3. Ogłosić alarm słownie: **UWAGA ALARM POŻAROWY**,
4. Powiadomić **STRAŻ POŻARNĄ** tel. **998, 112**,
5. Opuścić biuro, zamknąć drzwi na klucz, klucz pozostawić w zamku drzwi,
6. Zabrać ze sobą dokumenty, rzeczy wartościowe i niezbędne,
7. Rozpocząć ewakuację oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi – miejsce zbiórki **teren przed budynkiem**,
8. Sprawdzić stan osobowy, czy wszyscy opuścili obiekt,
9. Rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy gaśnic,
10. Po przybyciu straży przekazać informacje o zdarzeniu,
11. Podporządkować się kierującemu akcją.

**UWAGA: NALEŻY ZACHOWAĆ SPOKÓJ I OPANOWANIE!
W RAZIE POŻARU NIE KORZYSTAĆ Z WIND!**

SCHEMAT EWAKUACJI KONDYGNACJI – II PIĘTRO BUDYNEK „C”

Załącznik nr 24
Instrukcja Bezpieczeństwa
Pożarowego

Przewidywana max. ilość osób na kondygnacji: **25**.
Strefa zagrożenia ludzi: **ZLIII**.

LEGENDA:

Ewakuacja schodami w dół,

Hydrant wewnętrzny,

Winda.

Kierunek ewakuacji,

Gaśnica,

ZASADY EWAKUACJI:

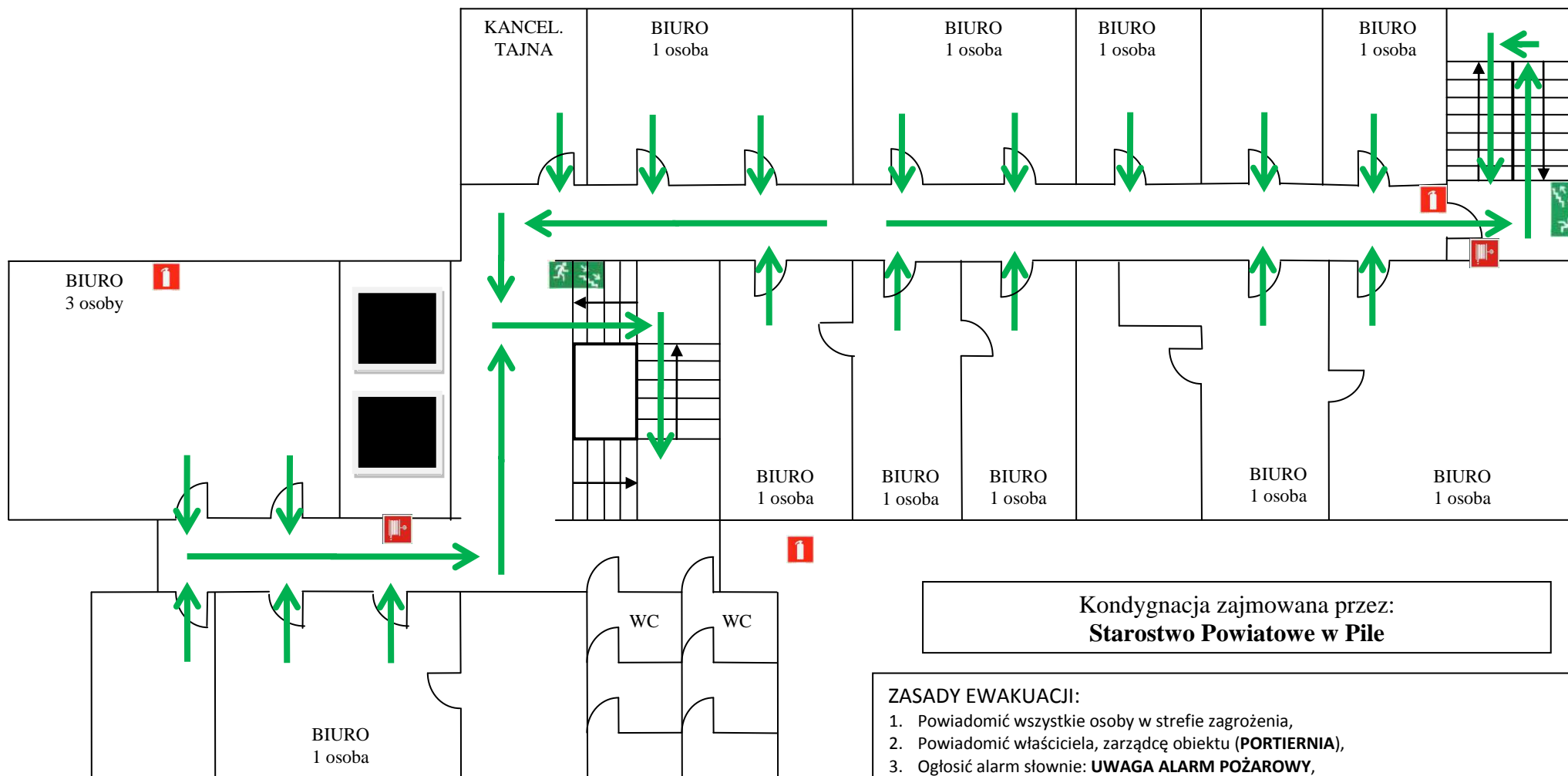
1. Powiadomić wszystkie osoby w strefie zagrożenia,
2. Powiadomić właściciela, zarządcę obiektu (**PORTIERNIA**),
3. Ogłosić alarm słownie: **UWAGA ALARM POŻAROWY**,
4. Powiadomić **STRAŻ POŻARNĄ** tel. **998, 112**,
5. Opuścić biuro, zamknąć drzwi na klucz, klucz pozostawić w zamku drzwi,
6. Zabrać ze sobą dokumenty, rzeczy wartościowe i niezbędne,
7. Rozpocząć ewakuację oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi – miejsce zbiórki **teren przed budynkiem**,
8. Sprawdzić stan osobowy, czy wszyscy opuścili obiekt,
9. Rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy gaśnic,
10. Po przybyciu straży przekazać informacje o zdarzeniu,
11. Podporządkować się kierującemu akcją.

**UWAGA: NALEŻY ZACHOWAĆ SPOKÓJ I OPANOWANIE!
W RAZIE POŻARU NIE KORZYSTAĆ Z WIND!**

SCHEMAT EWAKUACJI KONDYGNACJI – III PIĘTRO BUDYNEK „C”

Załącznik nr 25
Instrukcja Bezpieczeństwa
Pożarowego

Przewidywana max. ilość osób na kondygnacji: **15**.
Strefa zagrożenia ludzi: **ZLIII**.

LEGENDA:

Ewakuacja schodami w dół,

Hydrant wewnętrzny,

Winda.

Kierunek ewakuacji,

Gaśnica,

ZASADY EWAKUACJI:

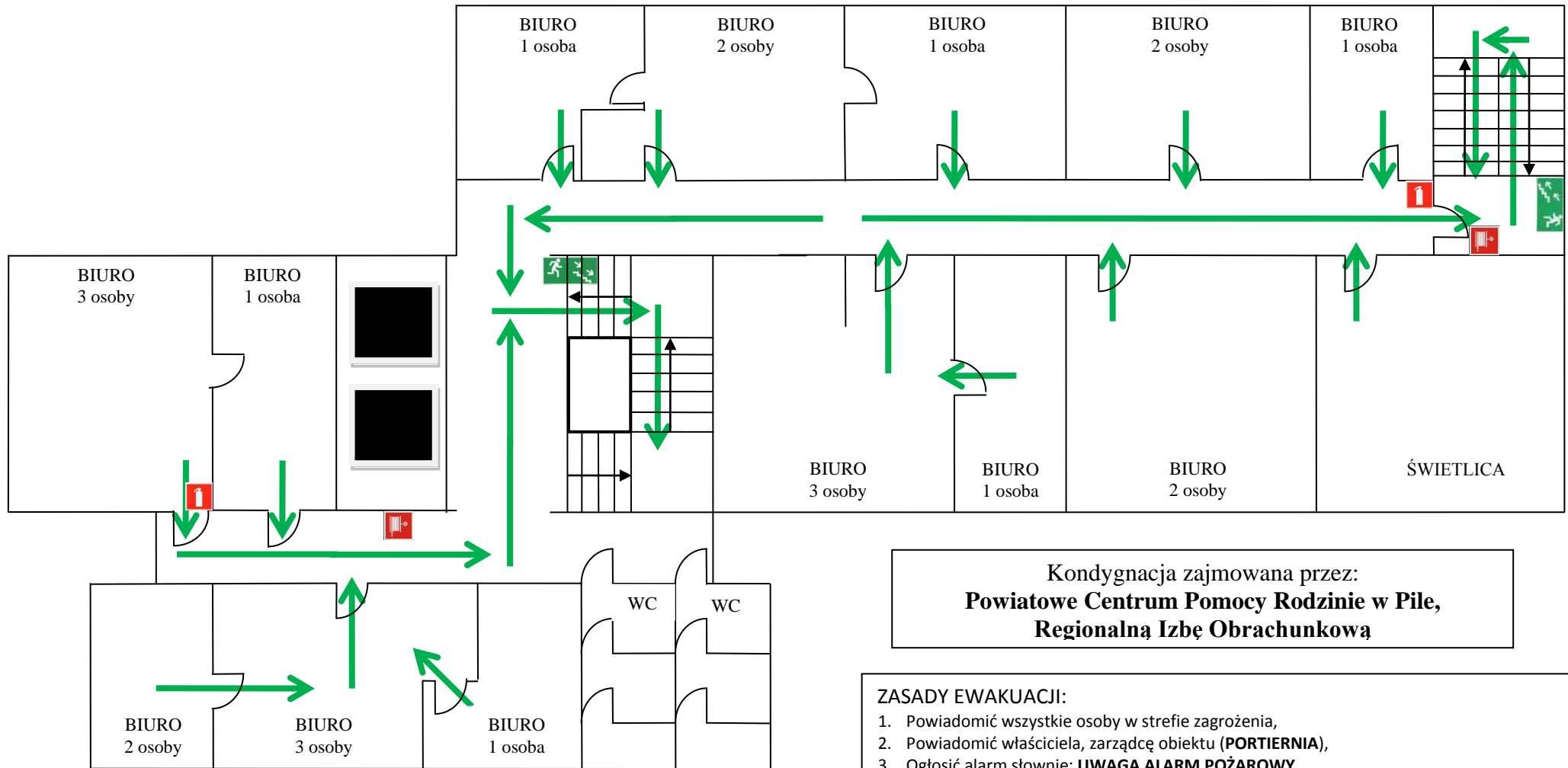
1. Powiadomić wszystkie osoby w strefie zagrożenia,
2. Powiadomić właściciela, zarządcę obiektu (**PORTIERNIA**),
3. Ogłosić alarm słownie: **UWAGA ALARM POŻAROWY**,
4. Powiadomić **STRAŻ POŻARNĄ** tel. **998, 112**,
5. Opuścić biuro, zamknąć drzwi na klucz, klucz pozostawić w zamku drzwi,
6. Zabrać ze sobą dokumenty, rzeczy wartościowe i niezbędne,
7. Rozpocząć ewakuację oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi – miejsce zbiórki **teren przed budynkiem**,
8. Sprawdzić stan osobowy, czy wszyscy opuścili obiekt,
9. Rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy gaśnic,
10. Po przybyciu straży przekazać informacje o zdarzeniu,
11. Podporządkować się kierującemu akcją.

**UWAGA: NALEŻY ZACHOWAĆ SPOKÓJ I OPANOWANIE!
W RAZIE POŻARU NIE KORZYSTAĆ Z WIND!**

SCHEMAT EWAKUACJI KONDYGNACJI – IV PIĘTRO BUDYNEK „C”

Załącznik nr 26
Instrukcja Bezpieczeństwa
Pożarowego

Przewidywana max. ilość osób na kondygnacji: **25**.
Strefa zagrożenia ludzi: **ZLIII**.

LEGENDA:

Ewakuacja schodami w dół,

Hydrant wewnętrzny,

Winda.

Kierunek ewakuacji,

Gaśnica,

ZASADY EWAKUACJI:

1. Powiadomić wszystkie osoby w strefie zagrożenia,
2. Powiadomić właściciela, zarządcę obiektu (**PORTIERNIA**),
3. Ogłosić alarm słowne: **UWAGA ALARM POŻAROWY**,
4. Powiadomić **STRAŻ POŻARNĄ** tel. **998, 112**,
5. Opuścić biuro, zamknąć drzwi na klucz, klucz pozostawić w zamku drzwi,
6. Zabrać ze sobą dokumenty, rzeczy wartościowe i niezbędne,
7. Rozpocząć ewakuację oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi – miejsce zbiórki **teren przed budynkiem**,
8. Sprawdzić stan osobowy, czy wszyscy opuścili obiekt,
9. Rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy gaśnic,
10. Po przybyciu straży przekazać informacje o zdarzeniu,
11. Podporządkować się kierującemu akcją.

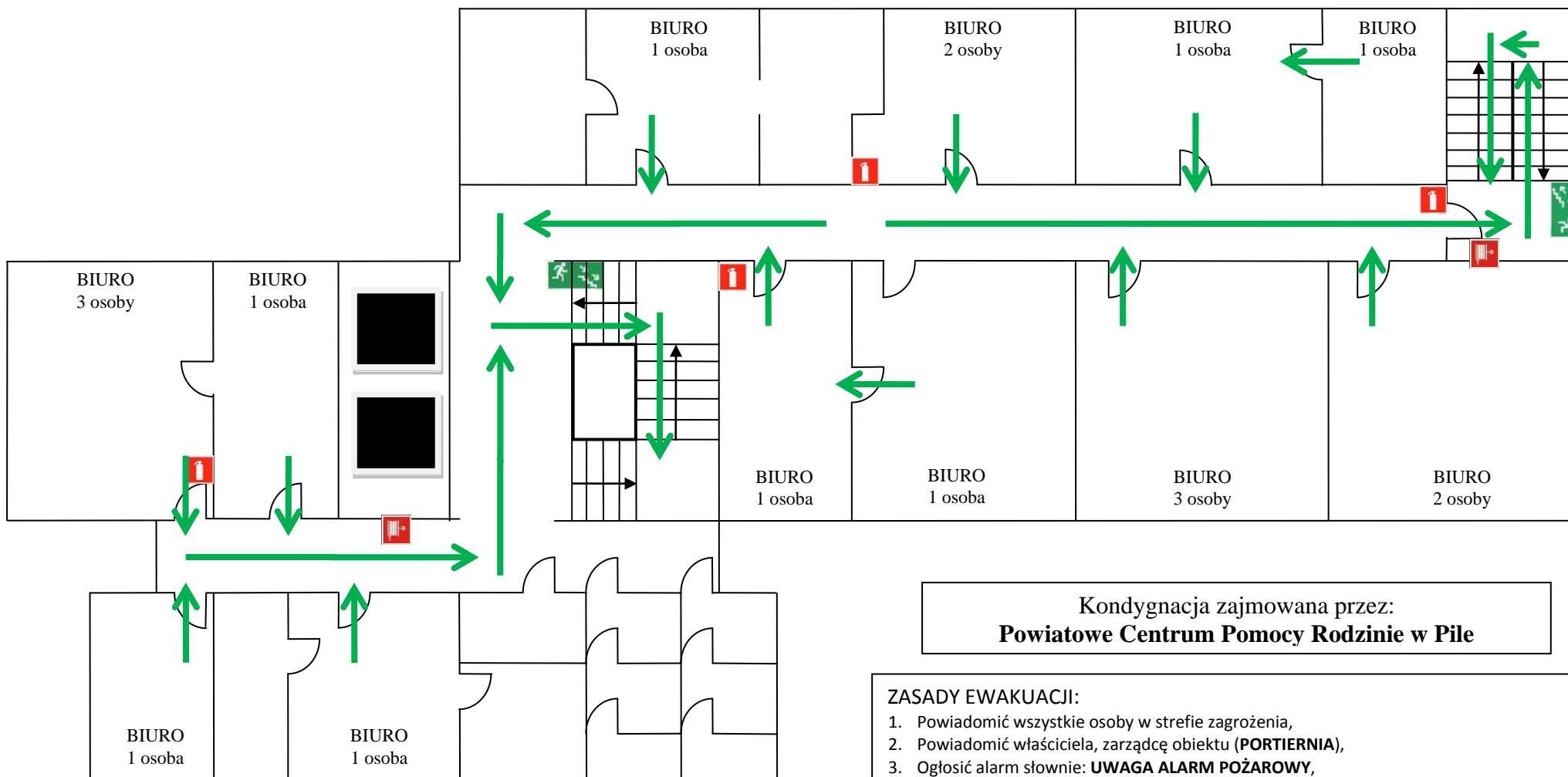
**UWAGA: NALEŻY ZACHOWAĆ SPOKÓJ I OPANOWANIE!
W RAZIE POŻARU NIE KORZYSTAĆ Z WIND!**

SCHEMAT EWAKUACJI KONDYGNACJI – V PIĘTRO BUDYNEK „C”

Załącznik nr 27
Instrukcja Bezpieczeństwa
Pożarowego

Przewidywana max. ilość osób na kondygnacji: **20.**

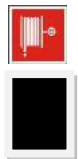
Strefa zagrożenia ludzi: **ZLIII.**

LEGENDA:

Ewakuacja schodami w dół,

Hydrant wewnętrzny,

Winda.

Kierunek ewakuacji,

Gaśnica,

ZASADY EWAKUACJI:

1. Powiadomić wszystkie osoby w strefie zagrożenia,
2. Powiadomić właściciela, zarządcę obiektu (**PORTIERNIA**),
3. Ogłosić alarm słownie: **UWAGA ALARM POŻAROWY**,
4. Powiadomić **STRAŻ POŻARNĄ** tel. **998, 112**,
5. Opuścić biuro, zamknąć drzwi na klucz, klucz pozostawić w zamku drzwi,
6. Zabrać ze sobą dokumenty, rzeczy wartościowe i niezbędne,
7. Rozpocząć ewakuację oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi – miejsce zbiórki **teren przed budynkiem**,
8. Sprawdzić stan osobowy, czy wszyscy opuścili obiekt,
9. Rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy gaśnic,
10. Po przybyciu straży przekazać informacje o zdarzeniu,
11. Podporządkować się kierującemu akcją.

**UWAGA: NALEŻY ZACHOWAĆ SPOKÓJ I OPANOWANIE!
W RAZIE POŻARU NIE KORZYSTAĆ Z WIND!**